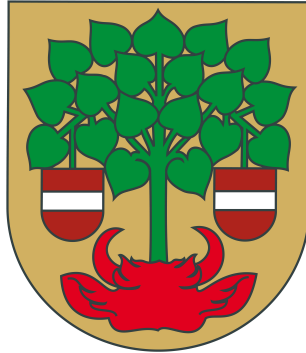

Pielikums
Valmieras pilsētas pašvaldības
domes 25.03.2021. lēmumam
Nr.96 (protokols Nr.5, 34.§)

Valmieras pilsētas
Kultūras attīstības stratēģija
2018.-2028.gadam

Satura rādītājs

<u>Ievads</u>	3
<u>Saīsinājumi</u>	4
<u>1. Saskaņotība ar augstāka līmeņa plānošanas dokumentiem</u>	5
<u>2. Dokumenta izstrādē izmantotie dati un metodes</u>	8
<u>3. Valmieras pilsētas vispārīgs raksturojums</u>	9
<u>4. Kultūras nozares pārvaldības mehānismi</u>	11
<u>4. Valmieras pilsētas pašvaldības struktūrhēma</u>	14
<u>5. Kultūras nozares finansējums</u>	15
<u>6. Kultūras apakšnozares Valmierā</u>	16
<u>6.1. Kultūras pieminekļi</u>	16
<u>6.2. Muzejs un novadpētniecība</u>	18
<u>6.3. Bibliotēka</u>	20
<u>6.4. Kultūrizglītības joma, interešu, profesionālās ievirzes un profesionālā vidējā izglītība</u>	21
<u>6.5. Mākslinieciskā pašdarbība</u>	25
<u>6.6. Kultūras centrs</u>	26
<u>6.7. Mūzika</u>	27
<u>6.8. Teātris</u>	27
<u>6.9. Kino</u>	28
<u>6.10. Vizuālā māksla un dizains</u>	28
<u>7. Kultūras pasākumi Valmierā</u>	30
<u>8. Esošās situācijas analīze</u>	31
<u>9. SVID analīze</u>	34
<u>10. Pilsētu pozicionējums</u>	37
<u>11. Kultūras patēriņš Latvijā un Valmierā</u>	38
<u>11.1. Kultūras patēriņu Latvijā raksturojošie dati</u>	38
<u>11.2. Kultūras patēriņu Valmierā raksturojošie dati</u>	39
<u>12. Stratēģiskā daļa</u>	43
<u>12.1. Misija</u>	43
<u>12.2. Vīzija</u>	43
<u>12.3. Stratēģiskie mērķi</u>	43
<u>12.4. Rīcības plāns</u>	45
<u>12.5. Stratēģijas īstenošanas uzraudzība</u>	51
<u>12.6. Stratēģijas izpildes rezultātīvie rādītāji</u>	52
<u>Pielikums Nr.1. Valmieras aktīvāko kultūras operatoru uzskaitījums pa darbības jomām (apakšnozarēm)</u>	53
<u>Pielikums Nr.2. Nozīmīgas personības kultūrā un kultūrizglītībā, kuras saistītas ar Valmieru</u>	59
<u>Pielikums Nr.3. Kultūrizglītības pulciņi vispārējās izglītības iestādēs</u>	72

Ievads

Valmieras pilsētas Kultūras attīstības stratēģija 2018.-2028.gadam ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kas izstrādāts, pamatojoties uz Valmieras pilsētas Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2015.-2030.gadam¹ un Valmieras pilsētas Attīstības programmu 2015.-2020.gadam².

Kultūras attīstības stratēģijas 2018.-2028.gadam (turpmāk tekstā – Stratēģija) izstrādes pamatojumu nosaka nepieciešamība noteikt kultūras nozares prioritātes un nodrošināt sabalansētu un ilgtspējīgu kultūras nozares attīstību Valmierā.

Stratēģija definē kultūras nozares attīstības vīziju, nosaka stratēģiskos virzienus un detalizētu rīcības plānu šo mērķu sasniegšanai, kā arī – nosaka stratēģijas īstenošanu uzraugošās iestādes un to atbildības.

Stratēģijas izstrādē tiek ievēroti vairāki principi:

- Saskaņotība ar iedzīvotāju vajadzībām un interesēm (aptauju datu analīze, pasākumu apmeklējumu statistika);
- Iekļaujošs izstrādes process, tajā iesaistot nozares speciālistus, dažādu nozaru organizācijas, tādējādi aptverot iespējami plašu iesaistīto pušu loku;
- Partnerība ar pilsētas kultūras piedāvājumu veidošajām iestādēm, privāto un nevalstisko sektoru utt.;
- Saskaņotība ar dažādu līmeņu nozares plānošanas dokumentiem;
- Realizējams stratēģijas ieviešanas modelis, kas nosaka atbildības, uzraugošās iestādes un īstenošanas uzraudzības sistēmu;
- Resursu plānošana saskaņā ar esošajām iespējām, kā arī – mērķtiecīga papildu finansējuma piesaiste, saskaņā ar Stratēģijā izvirzītajiem mērķiem.

Saīsinājumi

Pašvaldība – Valmieras pilsētas pašvaldība

Stratēģija – Valmieras pilsētas Kultūras attīstības stratēģija 2018.-2028.gadam

LR – Latvijas Republika

KM – Latvijas Republikas Kultūras ministrija

MK - Latvijas Republikas Ministru kabinets

AP – Valmieras pilsētas pašvaldības Attīstības pārvalde

Bibliotēka – Valmieras bibliotēka

EIFL - Electronic Information for Libraries (elektroniskā informācija bibliotēkām)

KC – Valmieras Kultūras centrs

KSTP vai Pārvalde – Valmieras pilsētas pašvaldības iestāde “Kultūras, sporta un tūrisma pārvalde”

LMA - Latvijas Mākslas akadēmija

Muzejs – Valmieras Muzejs

NAP2020 – Nacionālās attīstības plāns 2014.-2020.gadam

NVO – nevalstiskās organizācijas

Pārstāvniecība – Valmieras pilsētas pārstāvniecība Rīgā

PBLA – Pasaules Brīvo Latviešu apvienība

RISEBA – Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"

RTU – Rīgas Tehniskā universitāte

ZUSAN – Valmieras pilsētas pašvaldības Zīmolvedības un sabiedrisko attiecību nodaļa

TIC – Valmieras Tūrisma informācijas centrs

VAA – Biedrība “Valmieras Attīstības aģentūra”

VDT – Valmieras Drāmas teātris

VIA – Vidzemes Augstskola

VIIS – Valsts izglītības informācijas sistēma

VIP – Valmieras pilsētas pašvaldības iestāde “Valmieras Izglītības pārvalde”

VJC Vinda – Valmieras jaunatnes centrs “Vinda”

VMS – Valmieras Mūzikas skola

VMV – Valmieras Mākslas un dizaina vidusskola

VKKF – Valsts Kultūrkapitāla fonds

1. Saskaņotība ar augstāka līmeņa plānošanas dokumentiem

Starptautiskā mērogā UNESCO izstrādājusi šādas Latvijā ratificētas konvencijas:

- 2003.gadā pieņemtā UNESCO Konvencija par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu stājās spēkā 2006. gada aprīlī, uzsverot, ka ikviena tās dalībvalsts ir atbildīga par nemateriālā kultūras mantojuma pārmantošanu un kultūras savdabības saglabāšanu kā pretstatu kultūras standartizācijai. UNESCO par nemateriālo kultūras mantojumu atzīst paražas, spēles un mutvārdu izpausmes formas, zināšanas un prasmes, kā arī ar tiem saistītus instrumentus, priekšmetus, artefaktus un kultūrtelpas, ko kopienas, grupas un, dažos gadījumos, arī indivīdi atzīst par sava kultūras mantojuma daļu.
- Latvija 2007.gadā ir pievienojusies UNESCO Konvencijai par kultūras izpausmju daudzveidības saglabāšanu un veicināšanu un apņēmusies veicināt kultūras izpausmju daudzveidību Latvijā

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam "Latvija 2030"¹

Dokuments kā prioritāro ilgtermiņa rīcības virzienu izvirza piederības izjūtas Latvijas kultūras telpai stiprināšanu. Latvijas iedzīvotājiem ir kopīgs materiālais un nemateriālais kultūras mantojums, kas uzkrāts gadsimtiem ilgā radošā darbā. Kultūra nosaka pamatu tam, kas mēs esam un kas gribam būt. Kopīgs kultūras mantojums, valoda, tradīcijas un vērtību izpratne ir galvenie komponenti, kas nodrošina piederības izjūtu noteiktai kopienai un veicina sabiedrības saliedētību. Plašā nozīmē kultūra ir vērtību sistēma, kas ir identitātes un indivīda, kopienas, nācijas dzīvesveida pamatā. Vienlaikus kultūra ir arī mehānisms šo vērtību veidošanai, analīzei un nodošanai tālāk, veidojot Latvijas kultūras telpas ilgtspēju. Stratēģijā noteikts, ka Vidzemes attīstības centru funkcionālā tīkla galvenie balsti ir Valmiera kā izglītības, ražošanas un inovāciju centrs un Cēsis kā kultūras un tūrisma centrs. Tās sadarbībā ar Valku, Limbažiem, Madonu, Smilteni, Alūksni, Gulbeni un Balviem veido reģiona izaugsmei nepieciešamo kritisko masu, vienlaikus stiprinot Vidzemes reģiona pievilcīgumu un konkurētspēju. Attīstības centru savstarpējā sadarbība un papildinātība, zināšanu un pieredzes apmaiņa sekmē reģiona inovatīvas uzņēmējdarbības attīstību, kā arī stiprina pārrobežu sadarbību ar Igauniju un Krievijas ziemeļrietumu reģioniem

Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.– 2020.gadam "Radoša Latvija"²

Vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka valsts kultūrpolitikas mērķus un prioritātes laikposmam līdz 2020.gadam un sekmē valsts ilgtermiņa un vidēja termiņa politikas plānošanas dokumentos izvirzīto mērķu sasniegšanu. Pamatnostādņu izstrādes mērķis ir apliecināt kultūras vērtību un definēt rīcības virzienus kultūras daudzveidīgai un ilgtspējīgai attīstībai, kas, veicinot valsts izaugsmi un konkurētspēju, veido augstāku dzīves kvalitāti ikvienam, saglabājot un attīstot Latvijas kultūras kapitālu un iedzīvotāju radošumu.

Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030³

Plānošanas dokuments, kurā ietverts reģiona ilgtermiņa attīstības redzējums, stratēģiskie mērķi, telpiskās attīstības perspektīva un attīstības prioritātes. Ilgtspējīgas attīstības princips paredz, ka tagadējām un nākamajām paaudzēm tiek nodrošināta kvalitatīva vide un līdzsvarota ekonomiskā attīstība, tiek racionāli izmantoti dabas, cilvēku un materiālie resursi, tiek saglabāts un attīstīts dabas un kultūras mantojums. Stratēģija izstrādāta, izvērtējot ES un Latvijas reģionālās un telpiskās attīstības politikas dokumentus (Latvija 2030, NAP 2020, Reģionālās politikas pamatnostādnes) Plānojot Vidzemes reģiona nākotni, ņemts vērā visas valsts nākotnes skatījums, attiecīgi reģiona nākotnes vīzija saskaņota ar Latvija 2030

pausto, ņemtas vērā citas nacionāla mēroga, ES un Baltijas jūras reģiona nākotnes nostādnes.

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2015-2020¹

Reģionāla līmeņa vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes, sasniedzamos mērķus un rīcības, kas vērstas uz Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2015.-2030.gadam noteikto stratēģisko uzstādījumu īstenošanu.

Valmieras pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2015.-2030.gadam un Valmieras pilsētas Attīstības programmu 2015.-2020.gadam definēti sekojoši stratēģiskie mērķi un rīcības virzieni, kas saistīti arī ar kultūras nozari:

- Personības izaugsme – izglītota, aktīva, radoša, uz veselīgu un videi draudzīgu dzīvesveidu orientēta sabiedrība. Rīcības virzieni: Izglītība, Kultūrvide, Veselīgs dzīvesveids, aktīvā atpūta un sports, Vides apziņa, Sabiedriskā aktivitāte.
- Uzņēmējdarbības attīstība – investīciju piesaisti un ekonomisko izaugsmi veicinoša vide, nacionāli un starptautiski konkurētspējīgas uzņēmējdarbības attīstība. Rīcības virzieni: Uzņēmējdarbības vide, Tūrisms, Sadarbība un tīklojums, Nodarbinātība.
- Funkcionāla, estētiska un dabas vērtībās iekļaujoša pilsētvide – inovatīva, videi draudzīga un līdzsvarota pilsētvide. Rīcības virzieni: Pilsētvides attīstība, Teritoriju revitalizācija.

Valmieras un apkārtējo novadu tūrisma attīstības stratēģijā 2012. -2018.gadam definēti jautājumi un uzdevumi, kas saistās ar kultūras nozari:

- jāpilnveido un jādažādo tūrisma produktu piedāvājums, jāveicina vietas identitātei atbilstoša kultūras tūrisma attīstība, kultūrvēsturisko tradīciju atjaunošana un uzturēšana;
- jā saglabā Valmieras un apkārtnes dabas daudzveidība, kultūras mantojuma un ainaviskās vērtības, vienlaicīgi veicinot reģiona sociālekonomisko attīstību un dzīves kvalitāti;
- jāuzsver Valmieras un apkārtnes stratēģiskie tūrisma virzieni šādās kategorijās un secībā: pasākumu tūrisms, gardēžu tūrisms, kultūras tūrisms, sporta un aktīvās atpūtas tūrisms, darījumu tūrisms (...);
- jāasniedz ilgtermiņa mērķis, ka Valmiera ir pieprasīts tūrisma galamērķis ar nostiprinājušos zīmolu, nepārprotamu pasākumu galamērķa pozicionējumu, tematiski savstarpēji saistītu un kvalitatīvu tūrisma piedāvājumu (...);
- jāliek galvenie akcenti pilsētas zīmolvedībā uz pasākumiem un notikumiem. Tie veidojami kā centrālais pavediens, kas saista kopā gan esošo daudzveidīgo piedāvājumu, gan cilvēku radošumu;
- jāizceļ komunikācijā Valmieras “vēstnieki” – sabiedrībā populāri cilvēki, kuru izcelsme vai dzīves vieta saistāma ar Valmieru un apkārtni, un kuri sasnieguši izcilību savās jomās, stiprina galamērķa radošo pusi (kultūrā, sportā, dzīves stilā, gastronomijā u.c.).
- jāizmanto pasākumi, inovatīvas idejas, radošums, jauni tūrisma pakalpojumi, cilvēkkapitāls kā galvenā vērtība pilsētas zīmola piepildīšanai. Tas var ietvert papildinošus vides objektus, pilsētas dizainu un pilsētvides atjaunināšanu.

2. Dokumenta izstrādē izmantotie dati un metodes

Lai sasniegtu Valmieras pilsētas plānošanas dokumentos izvirzītos stratēģiskos mērķus un definētu kultūras nozares attīstības iespējas un virzienus pilsētā, un nepieciešamās darbības to sasniegšanai, izmantoti šādi dati un metodes:

- Plānošanas dokumentu analīze;
- Valmieras pilsētas kultūras nozares raksturojums, intervijas ar Valmieras kultūras iestāžu vadītājiem un apkārtnējo novadu un reģionu pašvaldību pārstāvjiem (Latvijas Kultūras akadēmijas maģistra darbs "Kultūras organizāciju loma pilsētas attīstībā. Valmieras piemērs", autore: Agnese Sarguna);
- Organizētas fokusgrupas ar Valmieras kultūras organizāciju pārstāvju un nozares ekspertu piedalīšanos;
- Maģistra darbs "Kultūra pilsētas tēla veidošanā un tās nozīmes novērtēšanā. Valmieras pilsētas piemērs", autore: Elīna Grāve)
- Statistikas datu, publisko aptauju un pārskatu analīze (2016./2017.gada Valmieras iedzīvotāju aptauja, 2017.gada aptauja par kultūras piedāvājumu Valmierā, Valmieras pilsētas pašvaldības 2015. un 2016.gada pārskati).

3. Valmieras pilsētas vispārīgs raksturojums

Valmieras pilsēta dibināta 1283.gadā un 2018.gadā atzīmēs 735 gadu jubileju. Valmiera ir viena no Latvijas 9 republikas nozīmes pilsētām un viena no Latvijas 119 administratīvajām teritorijām, kurā pārvaldi savas kompetences ietvaros realizē pašvaldība.

Atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) datiem Valmieras platība ir 19,35 km². Iedzīvotāju blīvums pilsētā ir 1302 iedz./km². Valmiera atrodas 107 km attālumā no Rīgas un 50 km attālumā no Igaunijas robežas. Tā ir nacionālas nozīmes attīstības centrs, kurai tuvākās pilsētas ir Strenči (20km), Cēsis (33km), Smiltene (35km), Rūjiena (42km), Mazsalaca (45km), Aloja (45km), Limbaži (45km), Valka (49km), Līgatne (60km) un Sigulda (63km). Ziemeļos un ziemeļaustrumos Valmiera robežojas ar Burtnieku novadu, rietumos ar Kocēnu novadu, dienvidos un austrumos ar Beverīnas novadu. Valmiera atrodas starp divām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, Natura 2000 – Gaujas Nacionālo parku un Aizsargājamo ainavu apvidu "Ziemeļgauja". Valmiera ir vienīgā pilsēta, kurai pa vidu plūst upe Gauja. No Valmieras robežas pie apvedceļa līdz Gaujas ietekai jūrā ir 136 kilometri. Gauja ir 452 kilometrus gara un Valmierā ir septiņi Gaujas kilometri, Valmiera atrodas no 309. - 316. Gaujas kilometram.

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) dati liecina, ka 2018.gada 1.janvārī Valmierā deklarēti 24 412 iedzīvotāji. Ņemot vērā pilsētā esošo darbavieta skaitu (996 darba vietas uz 1000 iedzīvotājiem; bezdarba līmenis 4.3%, 494 bezdarbnieki), secināms, ka ik dienu Valmierā iebrauc ap 7000-8000 iedzīvotāju, kuri šeit strādā, bet ir deklarēti citur. Tāpat joprojām ir liels to iedzīvotāju īpatsvars, kuri faktiski dzīvo Valmierā, bet ir deklarējušies citās pašvaldībās. Tāpēc var pieļaut, ka oficiālie statistikas dati neatspoguļo faktisko iedzīvotāju skaitu pilsētā.

Valmieras pilsētas pašvaldība īsteno plašu un daudzveidīgu sadarbību ar citām Latvijas pašvaldībām, to vidū arī ar kaimiņnovadiem: Burtnieku novadu, Kocēnu novadu un Beverīnas novadu. Pašvaldības pārstāvji aktīvi darbojas gan Latvijas Lielo pilsētu asociācijā, gan Latvijas Pašvaldību savienībā, gan Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības padomē un citās institūcijās. Pilsētai ir vairākas sadraudzības pilsētas ārvalstīs. Sadraudzības līgumi par sadarbību ekonomikas, izglītības, kultūras, sporta un sociālajās jomās noslēgti ar šādām pilsētām: Solna (Zviedrija), Viljandi (Igaunija), Halle (Westf., Vācija), Hoje Tāstrupa (Dānija), Pleskava (Krievijas Federācija), Zdunska Vola (Polija), Borisovas apgabals (Baltkrievija), Sijezenes rajons (Azerbaidžāna) un Vallefoglia (Itālija). Galvenās sadarbības jomas ir uzņēmējdarbība, izglītība, tūrisms, kopīgu kultūras projektu īstenošana, efektīva pārvalde u.c. Pašvaldība piedalās vairākos starptautiskos tīkļos (Starptautiskā Hanzas pilsētu savienība, Eiropas Ceļu satiksmes drošības harta, UNESCO Izglītības pilsētu sadarbības tīkls). 2017.gadā Rīgas-Gaujas reģions – Valmiera, Rīga, Sigulda, Cēsis – nesa Eiropas Gastronomijas reģiona titulu, visa gada garumā piedāvājot gastronomiski bagātīgu pasākumu klāstu.

Atbilstoši Latvijas ilgtspējas attīstības stratēģija "Latvija 2030", Valmierai piešķirts nacionālas nozīmes attīstības centra statuss, Vidzemes reģionā tas ir vienīgais šādas nozīmes centrs. „Latvija 2030” noteikts, ka pilsētām ar nacionālas nozīmes attīstības centra statusu ir jāķļūst par ekonomiskās izaugsmes un zināšanu radīšanas centriem, tām ir jābūt par ekonomiskās attīstības dzinējspēku. Nacionālas nozīmes attīstības centri ir lielākās Latvijas pilsētas, kurās ir attīstīta rūpniecība, transports, sabiedriskie pakalpojumi un sociālā infrastruktūra. Būtiska nozīme ir to sadarbībai un mijiedarbībai ar tuvākajām pilsētām un novadiem, tādējādi veidojot izaugsmei nepieciešamo kritisko masu un mazinot atsevišķu teritoriju nomales efektu. Valmiera ir Vidzemes attīstības centru funkcionālā tīkla galvenais balsts – izglītības, ražošanas un inovāciju centrs.

Valmieras kultūrpolitiku daļēji regulē divi plānošanas dokumenti – Valmieras pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015. – 2030. gadam un Valmieras pilsētas attīstības programma 2015. – 2020. gadam. Kultūras nozīmi pilsētā uzsver valsts politikas plānošanas dokumenti, tomēr tas darīts vairāk uzsverot radošo pilsētu attīstības tendences un kultūras un radošo industriju attīstību. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam “Latvija 2030” apliecina kultūras nozīmīgumu pilsētas attīstībā, caur kultūras un radošo industriju prizmu, minot arī individuālu pieeju pilsētu atšķirīgo raksturu izcelšanai. “Latvija 2030” paredz, ka “veids, kā stiprināt kultūras ietekmi un radošuma klātbūtni pilsētvidē, ir veidot īpašus laikmetīgās kultūras centrus vai radošos klasterus (pudurus). [...] Kvalitatīvas dzīves telpas veidošana iet roku rokā ar radošas pilsētas jēdzienu. Radoša pilsēta ir labākā vieta, kur dzīvot, strādāt un īstenot savus mērķus. Tā ir pilsēta, kas atbalsta un novērtē investīcijas uzņēmējdarbībā, jaunradē un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā.” Arī Kultūrpolitikas pamatnostādņēs 2014.–2020.gadam „Radošā Latvija” uzsvēta tieši radošo pilsētu attīstība, minot, ka “Latvijā attīstās un nostiprinās radošu pilsētu un teritoriju tīkls, tiek veidotas jaunas darba vietas, radīta iedzīvotājiem pievilcīga dzīves telpa”.

Atbilstoši Eiropas ainavu konvencijai¹ Valmieras pilsētas ainavai ir nozīmīga sabiedriskā loma kultūras, vides un sociālajā jomā. Ainava ir saimnieciskajai darbībai labvēlīgs resurss, tāpēc ainavas aizsardzība, vieda pārvaldība un plānošana kopumā pozitīvi ietekmē pilsētas pievilcību dzīvošanai, tūrismam un uzņēmējdarbībai. Valmieras pilsētvides ainava ir svarīga vietējās kultūras veidošanās sastāvdaļa un tā vienlaikus ir Eiropas dabas un kultūras mantojuma pamatelements, kas veido cilvēku labsajūtu un dod ieguldījumu identitātes nostiprināšanā.

Arī Valmieras aktuālajos politikas plānošanas dokumentos ir ietvertas sadaļas par kultūru. Šajā gadījumā tik pastiprināti netiek uzsvērts tieši radošo industriju pienesums, bet tiek runāts par kultūru, kultūras produktiem un pakalpojumiem. Tiek atzīmēts, ka pilsētas potenciāls ir ražošana, izglītība, kultūra un radošās industrijas, sports, kā arī inovācijas. Sagaidāms, ka tieši šajās jomās Valmiera kļūs par piemēru un izcilības centru. Tāpat arī Valmieras pilsētas ilgtspējīgas attīstības programmā 2015. – 2030. gadam iekļauta sadaļa “Kultūra”, kur par vienu no vidēja termiņa prioritātēm noteikta daudzveidīgu kultūras pakalpojumu un aktivitāšu piedāvājumu attīstīšana, radošas sabiedrības un Valmieras kā kultūras centra stiprināšana.

Šajos plānošanas dokumentos netiek runāts par kultūras organizāciju, institūciju vai iestāžu nozīmi pilsētas kultūras jomas attīstībā, to nosaka kultūras iestāžu izstrādātās darbības stratēģijas, nolikumi vai darbības plāni.

4. Kultūras nozares pārvaldības mehānismi

Nacionālā līmenī

Nacionālā līmenī lēmumu pieņemšanu regulē 2003.gada 29.aprīlī pieņemtie Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr.241 "Kultūras ministrijas nolikums", kas nosaka, ka Kultūras ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde kultūras nozarē. Kultūras ministrijas pārziņā ir kultūrpolitikas izstrāde un ieviešana, tā ietver autortiesību, kultūras pieminekļu aizsardzības, arhīvu, arhitektūras, tautas mākslas, teātra, mūzikas, muzeju, bibliotēku, vizuālās mākslas, grāmatniecības, literatūras, kinematogrāfijas un kultūrizglītības apakšnozares. KM ir tiesības izstrādāt nozari reglamentējošus tiesību aktus un politikas plānošanas projektus, nodrošināt nozares politikas īstenošanu KM padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs un kapitālsabiedrībās, kurās KM ir kapitāla daļu turētāja, valsts vārdā veikt privāttiesiskus darījumus, kas nepieciešami KM darbības nodrošināšanai, sniegt priekšlikumus par normatīvajos aktos un politikas plānošanas dokumentos paredzēto pasākumu realizāciju u.c. Nacionālā līmenī kultūras nozares pārvalda arī Kultūras ministrijas pārvaldībā esošās valsts pārvaldes iestādes – Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, Latvijas Nacionālais kultūras centrs, Latvijas Nacionālais arhīvs un Kultūras informācijas sistēmu centrs.

Pašvaldības līmenī

Saskaņā ar Pašvaldības nolikumu pilsētas iedzīvotāju pārstāvību nodrošina to ievēlēts lēmējorgāns – dome, kas pieņem lēmumus; nosaka pašvaldības institucionālo struktūru; lemj par autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu īstenošanu un kārtību, kādā nodrošina pašvaldībai deleģēto valsts pārvaldes funkciju un pārvaldes uzdevumu izpildi; izstrādā un izpilda pašvaldības budžetu. Pašvaldības dome, atbilstoši kompetencei, ir atbildīga par pašvaldības institūciju tiesisku darbību un finanšu līdzekļu izlietojumu. Pašvaldības dome atbilstoši Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumam sastāv no 13 deputātiem. Dome no domes deputātiem ievēl domes priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku un locekļus darbam patstāvīgajās komitejās.

Lai nodrošinātu savu darbību un izstrādātu domes lēmumprojektus, dome no domes deputātiem ievēl:

- Finanšu komiteju septiņu locekļu sastāvā;
- Saimniecisko un transporta lietu komiteju piecu locekļu sastāvā;
- Izglītības, kultūras un sporta komiteju piecu locekļu sastāvā;
- Sociālo un veselības lietu komiteju piecu locekļu sastāvā;
- Attīstības un uzņēmējdarbības lietu komiteju piecu locekļu sastāvā.

Kultūras jomas pārvaldes nodrošināšanai kopš 2015.gada 1.septembra ir izveidota Pašvaldības iestāde "Kultūras, sporta un tūrisma pārvalde". Pārvalde darbojas saskaņā ar Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, Pašvaldības domes lēmumiem, Pārvaldes nolikumu¹, Pašvaldības domes priekšsēdētāja un izpilddirektora rīkojumiem, Pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieka un izpilddirektora vietnieka norādījumiem.

Pārvaldes funkcijas un kompetences:

- nodrošināt Pašvaldības kultūrpolitikas stratēģijas izstrādi, pārzināt, koordinēt un veicināt valsts un Pašvaldības kultūrpolitikas stratēģijas īstenošanu

- Valmieras pilsētā;
- veidot labvēlīgu vidi radošās daudzveidības un izcilību izaugsmei un radošās ekonomikas ilgtspējīgai attīstībai;
- nodrošināt Pašvaldības sporta politikas izstrādi, pārzināt, koordinēt un veicināt valsts un Pašvaldības sporta politikas īstenošanu Valmieras pilsētā;
- nodrošināt ilgtspējīgu tūrisma un daudzveidīgas aktīvās atpūtas attīstību Valmieras pilsētā.

Pārvaldes uzdevumi kultūras jomā:

- sadarbībā ar valsts, pašvaldības, nevalstiskajām organizācijām un citām ieinteresētajām pusēm, īstenot Pašvaldības funkcijas kultūrā Valmieras pilsētā;
- īstenot valsts kultūrpolitikas virzienus Valmieras pilsētā;
- veidot darbu Pašvaldībā atbilstoši valsts kultūrpolitikas pamatnostādņem 2014.-2020.gadam "Radošā Latvija" un Valmieras pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2015.-2030.gadam;
- aktīvi līdzdarboties starptautiskajos kultūras procesos un sadarbības tīklos, bagātinot pilsētas kultūras dzīvi;
- nodrošināt Valmieras pilsētas kultūrpolitikas stratēģijas un rīcības plāna izstrādi;
- pārzināt, koordinēt un uzraudzīt Pašvaldības kultūrpolitikas stratēģijas īstenošanu Valmieras pilsētā;
- sagatavot Valmieras pilsētas ikgadējo kultūras pasākumu gada plānu, uzraudzīt tā realizāciju;
- sekmēt kvalitatīvas un līdzsvarotas kultūrvides attīstību un kultūras pieejamību Valmierā;
- veicināt privāto iniciatīvu kultūras pasākumu rīkošanā Valmierā;
- veicināt profesionālās mākslas pieejamību Valmieras pilsētā;
- veicināt Valmieras pilsētas iesaisti reģionālos, nacionālos un starptautiskos kultūras projektos, sadarbības tīklojuma izveidi ar citām kultūras iestādēm, profesionālām apvienībām, valsts, pašvaldību un nevalstiskā sektora kultūras organizācijām;
- attīstīt sadarbību ar starptautiskiem mākslinieku rezidenču tīkliem, ārvalstu vēstniecībām, Valmieras pilsētas sadraudzības pilsētām;
- piesaistīt starptautisku kultūras pasākumu un sporta organizatorus un notikumus Valmierai;
- veicināt radošā potenciāla un kultūrā balstīto prasmju sasaisti ar uzņēmējdarbību;
- veicināt kultūras infrastruktūras attīstību, kultūras mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu, kultūras pakalpojumu kvalitāti un pieejamību Valmieras iedzīvotājiem;
- Pārvaldes kompetences ietvaros sagatavot projektus un/vai piedalīties projektos, lai veicinātu līdzekļu piesaisti kultūras aktivitāšu īstenošanai Valmieras pilsētā;
- organizēt regulāras tikšanās ar kultūras iestāžu vadītājiem un citām ieinteresētajām pusēm, nodrošinot Valmieras pilsētas kultūrpolitikas stratēģijas un rīcības plāna vienotu īstenošanu;
- organizēt Pašvaldības kultūras pasākumu projektu konkursus;
- īstenot citas ar kultūru saistītās Pašvaldības noteiktās funkcijas un uzdevumus.

Pārvaldes tiešā pakļautībā esošās iestādes:

- Valmieras Tūrisma informācijas centrs;

- Valmieras Kultūras centrs;
- Valmieras bibliotēka;
- Valmieras muzejs.

5. Kultūras nozares finansējums

2016.gadā kultūrai, sportam un reliģijai tika izlietoti 3,887 miljoni eiro. 2016.gadā Valmieras pilsētas pašvaldība ir aktīvi strādājusi, lai nodrošinātu daudzveidīgu un saturiski kvalitatīvu kultūras pasākumu piedāvājumu, stiprinot pilsētas tradicionālos pasākumus, kā arī veidojot jaunas norises. 2016.gadā pirmo reizi notika Valmieras vasaras teātra festivāls, velo/kino festivāls "Kino Pedālis" un Valmieras diena Kalnciema kvartāla tirgū Rīgā. 2016.gadā norisinājās XXV Ziemas mūzikas festivāls, Mākslas dienas "Mākslas dārzs", Vidzeme Fashion Show un daudzi citi notikumi. Aizsākot Latvijas simtgades svinību ciklu, 4.maijā tika atzīmēti "Baltā galdauta svētkus". 2016.gadā tika izstrādāts Valmieras Kultūras centra mets, strādāts pie Valmieras kultūrvides centra projekta idejas, Valmieras vecpilsētas teritorijas un citiem kultūras infrastruktūras attīstības jautājumiem.

2017.gadā atpūtas, sporta, kultūras un reliģijas programmai Valmieras pilsētas pašvaldības pamatbudžetā 2017.gadā piešķirti 7,8 miljoni eiro, kas ir par 35% jeb 2,79 miljoniem eiro vairāk nekā 2016.gada sākotnējā plānā. Palielinājums saistīts ar Vidzemes Olimpiskā centra (VOC) attīstības projekta – peldbaseina – būvniecību, kā arī nacionālās sporta bāzes – Jāņa Daliņa stadiona pārbūvi un vieglatlētikas manēžas būvniecības projekta uzsākšanu 1,1 miliona eiro apmērā, kas tiek īstenoti ar Valsts budžeta līdzfinansējumu. Peldbaseina un VOC ledus halles savienošās galerijas un savienojuma ar ēku Rīgas ielā 91 izbūve paredzēti 327 tūkstoši eiro, bet BMX trases izveidei – 300 tūkstoši eiro.

2018.gadā atpūtas, sporta, kultūras un reliģijas programmai paredzēti 11,26 miljoni eiro, kas ir par 3,4 miljoniem eiro vairāk nekā 2017.gadā. Palielinājums saistīts ar projekta "Jāņa Daliņa stadiona pārbūve un vieglatlētikas manēžas būvniecība" īstenošanu. 179,9 tūkstoši eiro paredzēti Valmieras Kultūras centra ēkas pārbūves būvprojekta izstrādei. Kultūras pasākumiem plānots finansējums 349 tūkstošu eiro apmērā, tajā skaitā Valmieras Kultūras centra pašdarbnieku kolektīvu dalībai XXVI Vispārējos latviešu Dziesmu un XVI Deju svētkos paredzēti 59,6 tūkstoši eiro.

Valmieras pilsētas pašvaldības finansējums kultūras iestādēm, organizācijām un pasākumu organizēšanai (iekļauj uzturēšanas un remontdarbu izmaksas):

lestage, organizācija, pasākums	EUR, 2016.gads	EUR, 2017.gads	EUR, 2018.gads
Valmieras Kultūras centrs	534 887,18	806 233	652 035
Valmieras Muzejs	354 032,17	367 375	357 110
Valmieras bibliotēka	462 192,29	479 333	493 228
Valmieras Mūzikas skola	234 878,31	286 563	269 636
Valmieras Mākslas un dizaina vidusskola	148 362,55	211 645	236 429
Valmieras drāmas teātra atbalsts	142 920,98	132 982	152 100
Reliģisko organizāciju atbalsts	34 000	34 820	79 718
Kultūras pasākumu organizēšana	157 310	209 163	349 731

6. Kultūras apakšnozares Valmierā

Valmieru raksturo bagāta kultūrvide, pilsētā ir pārstāvētas gandrīz visas valsts kultūrpolitikas dokumentos definētās kultūras apakšnozares. Valmieras kultūrvidi veido kultūras mantojums, infrastruktūra, tradīcijas, kā arī – profesionālā māksla, kultūrizglītības iespējas, muzeju un bibliotēku pakalpojumi. Iedzīvotāji var iesaistīties tālākizglītības un mūžizglītības, tradicionālās kultūras un amatiermākslas aktivitātēs.

6.1. Kultūras pieminekļi

Kultūras pieminekļi iekļaujas pilsētvides dabiskajā pamatnē un plašākā vēsturiskajā un mūsdienu apbūvē, un pastāv nepārtrauktā mainībā, veidojot vienotu Valmieras identitāti un Valmierai raksturīgās pilsētas ainavas uztveri. Valmierā atrodas vairāki kultūras pieminekļi – arheoloģijas, arhitektūras, vēstures un mākslas objekti, kas iekļauti valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā¹.

Valsts nozīmes kultūras pieminekļi

- *Valmieras Svētā Sīmaņa luterāņu baznīca*

Valmieras Svētā Sīmaņa baznīca ir luterāņu dievnams, kas atrodas Valmierā. Mūra baznīca Gaujas krastā celta 1283. gadā un ir viens no vecākajiem baznīcām Latvijā. Tiek uzskatīts, ka baznīcas nosaukums saistīts ar tās iesvētīšanu Simjūda (Sīmaņa un Jūdas) dienā, 28. oktobrī. Pie baznīcas un tās iekštelpās atrodas vairāki valsts aizsardzībā esoši kultūras pieminekļi – vitrāžas, sienas gleznojumi, piemineklis J.F.Šrēderam, kapa plāksne P.Tīliham, kancele ar gleznojumiem, ērģeles un ērģeļu luktas ar gleznojumiem.

- *Valmieras vecpilsēta, pilsdrupas un pilsētas viduslaiku nocietinājumi*

Valmieras vecpilsētā apskatāmas Livonijas ordeņa pilsdrupas (13.-17. gs), vecākā koka ēka Valmierā - Vecā aptieka (1735. g.), Valterkalniņš un astoņas ēkas, kurās atrodas Valmieras muzeja krājumi un ekspozīcijas.

Iespējams, ka Valmieras pili sāka celt Zobenbrāļu ordenis 13.gadsimta sākumā, vai Livonijas ordenis 13.gadsimta izskaņā. 1702.gadā daļēji sabrukušo pili ieņēma Krievijas cara Pētera I karaspēks. Nav ziņu par Valmieras pils sākotnējo izskatu, bet 16. gadsimtā tās ārējie mūri veidoja neregulāru, kalna formai atbilstoši izstieptu daudzstūri. Dienvidrietumu korpuss, kura otrā stāvā zālē 15.-16.gadsimtā, iespējams, notika Livonijas landtāgi, līdz mūsdienām nav saglabājusies. Pils arheoloģisko izpēti uzsāka 20. gadsimta 30.gadu beigās, meklējot liecības par šajā vietā, iespējams, esošo latgaļu Beverīnas pilskalnu. Izpēti turpināja 80.-90.gadu mijā, kad tika atsegti iepriekš nezināma, zviedru laikā būvētā ziemeļrietumu korpusa pagrabi, kas, iespējams, tika sagrauts, kad krievu karaspēks ieņēma un nodedzināja Valmieru. Pagrabu un pazemes ejas konservāciju pabeidza 2002.gadā.

- *Valsts zemes banka*

Sākotnējā Valsts Zemes bankas Valmieras nodaļas ēka, kas celta pēc arhitekta Anša Kalniņa projekta, ir viens no labāk saglabātajiem funkcionālisma stila paraugiem Latvijā. Kopš uzcelšanas 1932.gadā, ēka galvenokārt izmantota finanšu darbībai. 20.gadsimta 90.gados, veicot ēkas kapitālo remontu, ievērota bijīga attieksme pret oriģinālo plānojumu un interjeru, saglabājot apdares detaļas un restaurējot krāsojumu vairākās patlaban SEB bankas Valmieras filiāles publiski pieejamās telpās.

- *Valmieras skolotāju seminārs*

Vidzemes draudžu skolotāju seminārs (arī Cimzes seminārs), bija Vidzemes bruņniecības uzturēta mācību iestāde Valmierā (1839—1849), vēlāk Valkā (1849—1890). Semināra pamatuzdevums bija sagatavot skolotājus Vidzemes guberņas draudžu skolu vajadzībām. Semināru no 1839. gada līdz 1881. gadam vadīja Jānis Cimze (1814-1881) un pilnu mācību kursu tajā pabeidza 479 audzēkņi. Baltijas rusifikācijas periodā 1902.gadā Valmierā uzcēla Valmieras skolotāju semināru ar krievu mācību valodu (tagadējā Valmieras Valsts ģimnāzijas ēka). Valmieras skolotāju semināra ēkas arhitekts ir Aleksejs Kizelbašs, kuram Tautas Izglītības ministrija 1901.gadā piešķīra kredītu. Skolas ēkas pamatakmens tika ielikts 1901. gada 9. maijā. A. Kizelbaša izstrādātais Valmieras skolotāju semināra ēkas projekts tika veidots tā, lai skolas ēka veidotu E burta formu – Evanģēlijs. Semināra ēkai ir divi stāvi un pagrabstāvs. Pirmais stāvs tika paredzēts skolēnu mācību procesam, bet otrais stāvs tika atvēlēts skolas internātam. Otrajā stāvā atradās pasniedzēju dzīvokļi un semināra audzēkņu guļamistabas. Otrā stāva centrā atradās lūgšanu kapella. Katru rītu nodarbības sākās ar lūgšanu, kas notika skolas otrā stāva gaitenī, bet ja semināristi vēlējās individuālas lūgšanas tie varēja doties uz kapellu.

- *Kauguru nemieros kritušo zemnieku kaps*

Kauguru nemieri bija zemnieku sacelšanās 1802. gadā. Tās iemesls bija staciņa pārvēršana galvasnaudas maksājumos. Šo jauno kārtību zemnieki uzskatīja par atbrīvošanu no muižas klausām un nodevām. Nemieri norisinājās Cēsu, Raunas, Burtnieku un Valmieras apkārtnē. Sacelšanās centrs atradās Kaugurmuižā. Pēc zemnieku sacelšanās sākuma, 1802. gada 7. oktobrī, Kaugurmuižā ieradās zemes tiesa, kuru apsargāja karaspēka rota. Vairāki kalpi tika nopērti, bet muižas saimnieks tika arestēts. Pēc aicinājumiem atbrīvot ar spēku arestētos sacelšanās biedrus 9. oktobrī Kaugurmuižā sapulcējās ap 3000 tuvākās apkārtnes zemnieki, kuri bija bruņoti ar rungām, mietiem, izkaptīm un citiem zemniecības rīkiem. Sarunās ar vietējo muižnieku tiek panākta vienošanās, ka tiks izsaukts tiesnesis, lai varētu šo konfliktu atrisināt, tomēr muižnieks vērsās pēc palīdzības varas iestādēs. 10. oktobra rītā karavīri, artilērijas atbalstīti, uzbruka zemniekiem. Četradesmit zemnieki tika nogalināti, kā arī vairāki tika ievainoti. Nemiernieki tika ātri izklīdināti. 12. oktobrī Kaugurmuižā ieradās kazaki, kuri apcietināja nemieru vadītājus. Vairākiem zemniekiem tika piespriesta pērkšana, bet vadoņiem nāvessods, kas nedaudz vēlāk tika aizvietots ar izsūtījumu uz Sibīriju. Pēc šiem nemieriem 1804. gadā tika izdoti Vidzemes zemnieku likumi, lai ierobežotu muižnieku patvaļu.

Vietējas nozīmes kultūras pieminekļi

- *Elku saliņa – kulta vieta*

Viduslaikos saliņa bijusi no visām pusēm apņemta ar ūdeni un apaugusi ar kupliem ozoliem, saliņas vidū zaļojis svētozols ar dievu tēliem, kuram veltīti upuri.

Industriālā mantojuma objekti¹

- *Dzelzceļa dzelzs tilts pār Gauju (1912)*

Tilts ir būvēts no tērauda konstrukcijām, balstās uz trijiem akmens pīlāriem un ir 85 metrus garš, uzbūvēts dzelzceļa līnijā Ainaži-Valmiera- Smiltene. Laikā no 1970. līdz 1979. gadam pa daļām slēdza visu dzelzceļa līniju, pēdējais vilciena sastāvs no Smiltenes uz Valmieru kursēja 1971. gada aprīlī.

6.2. Muzejs un novadpētniecība

Valmieras muzejs¹ ir Valmieras pilsētas pašvaldības iestāde (no 2002.gada 2.janvāra), dibināts 1959. gada jūlijā. Valmieras muzeja pamatdarbība ir Valmieras pilsētas attīstības izpēte vēsturisko notikumu kontekstā, daudznacionālu kultūrvēstures liecību vākšana no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām, to saglabāšana, pētīšana un popularizēšana.

Muzejs izmanto daudzpusīgas darba formas, padarot kultūras mantojumu pieejamu plašai sabiedrībai, iekļaujoties Valmieras pilsētas un apkārtējo novadu sabiedriskajā un kultūras dzīvē, sniedzot ieguldījumu tolerantas un humānas vides veidošanā.

Valmieras muzeja darbības pamatvirzieni:

- Muzeja krājuma veidošana un uzturēšana;
- Pilsētas un pilsētas administratīvās ietekmes vēstures pētīšana, par pamatu izmantojot muzeja krājumu un citus vēstures avotus;
- Muzeja krājuma un pētniecības darba rezultātu pieejamības nodrošināšana;
- Valmieras senpilsētas teritorijas kultūrvides konceptuālās attīstības virzienu izstrāde un veidošana muzeja funkciju ietvaros, tūrisma attīstībai un sabiedrības rekreācijai;
- Nacionālās un reģionālās identitātes saglabāšana;
- Muzeja darbības nodrošināšana sadarbībā ar pašvaldību.

Valmieras muzejs atrodas astoņās ēkās Livonijas ordeņa pilsdrupu teritorijā. Muzeja ēkas ir celtas no 18. gadsimta vidus līdz 20. gadsimta sākumam, tās kopā ar pilsdrupām un Valmieras Sv. Sīmaņa baznīcu veido Valmieras vēsturisko centru. 2004. gadā uzsākta ēku un teritorijas infrastruktūras attīstība, ar mērķi nodrošināt muzeja pieejamību un izveidot kvalitatīvu senpilsētas vidi. Daļa no ēkām pakāpeniski tika restaurētas un atjaunotas, papildinot tās ar apmeklētājiem interesantu un izglītojošu saturu. 2005. gadā uzcelts un aprīkots Izstāžu nams, kas šobrīd nodrošina mākslas, vēstures un kolekciju izstāžu eksponēšanu trīs stāvos (vairāk kā 400 m²). 2008. gadā Phare 2003 programmas ietvaros atjaunots blakus esošais 20.gs. sākuma dzīvojamais nams, iekārtojot ēkā pilsētas vēstures ekspozīciju, krājuma glabātuves un nodrošinot pētniecisko darbību lasītavā. 2009. gadā veikta vecākās koka ēkas Valmierā – Vecās aptiekas jumta atjaunošana un telpu labiekārtošana, izveidojot objektā divas vēstures ekspozīcijas un muzeja pedagoģisko klasi darbam ar apmeklētājiem. 2011. gadā pabeigts ar Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumenta atbalstu finansētais projekts “Vecpilsētas ainava pie Gaujas – Valmieras vēsturiskā centra revitalizācija”, kura rezultāts ir divas restaurētas ēkas, izbūvēta laivu piestātne Gaujas krastā un izveidots viduslaiku ārstniecisko un garšaugu dārzs, kas atvērts visu diennakti. Šveices stila veļas žāvētava iekārtota kā muzeja materiālu (pūra lādes, apģērbu gatavošanas priekšmeti) atklātā krātuve. Šajās telpās un blakus esošajā dārzā vasaras sezonā tiek rīkotas arī izstādes. Atjaunotā dzīvojamā ēka tiek izmantota izglītojošām programmām par ārstniecības augiem, apģērbu gatavošanu un pilsētnieku dzīvesveidu 18.–19. gadsimtā. Pārējā ēkā Pilskalna ielā 2, ir izvietots muzeja krājums un strādā krājuma nodaļas darbinieki.

Muzeja piedāvājums sniedz iespējas gan izmantot uzkrātos pētnieciskos resursus zinātniskai darbībai un vēstures izziņai, gan saturīgai brīvā laika pavadīšanai. Apmeklētāju pilnvērtīgai apkalpošanai, muzeja apsaimniekotajās ēkās darbojas krodziņš “Pils ķēķis” un Beverīnas amatnieku izstrādājumu tirgotava, kas sadarbībā ar muzeju veic arī amata prasmju pārneses funkciju.

2016.-2018. gadā notiek pētnieciskā ekspedīcija “Katram sava Valmiera”, kā mērķis ir papildināt informāciju par pilsētas attīstības vēsturi 21. gadsimtā. Krājuma

materiālu ievērojami papildina arheoloģiskā kolekcija, kas veidojusies pilsētā un rajonā veikto arheoloģisko izrakumu rezultātā. Muzejs saņēmis arī ievērojamus dāvinājumus. Muzeja krājumu veido fotogrāfiju, dokumentu, iespieddarbu kolekcijas, mākslas un lietišķās mākslas priekšmeti, senlietas no arheoloģiskajiem izrakumiem un savrupatradumi, etnogrāfiskie priekšmeti, darba rīki, tekstīlijas, uzņēmumu ražotās produkcijas paraugi. Valmieras muzejs aktīvi rīko dažādus pasākumus: tradicionālās kultūras un saulgriežu svētku atzīmēšanu, vēsturiskas konferences un seminārus, izstāžu atklāšanas pasākumus. Apmeklēti pasākumi ir starptautiskā akcija „Muzeju nakts”, Zinību dienas pasākumi pils pagalmā, vēstures rekonstrukcijas “Dzīve senā pilsētā” pilsētas svētku laikā, Simjūda gadatirgus, programmas viduslaiku ārstniecisko un garšaugu dārzā. Muzejs iesaistās Eiropas Kultūras mantojuma dienās, kā arī rīko vairākas īpašas akcijas, piemēram, muzejs apmeklētājiem atvērts divas stundas Jaungada naktī. Pētniecisko darbu iespējams strādāt muzeja krājuma grāmatu krātuvē/lasītavā, izmantojot uzkrāto kultūrvēsturisko informāciju un speciālistu konsultācijas pētnieciskā darba veikšanā.

Muzejs veido aktīvu starptautisko sadarbību ar partneriem Guterslo apriņķī (Vācija), koordinējot ikgadējas latviešu - vācu mākslinieku mākslas izstāžu apmaiņas, regulāri notiek arī Pleskavas mākslinieku izstādes. Kopā ar Guterslo mākslinieku apvienību kopš 2014. gada notiek ikgadēji latviešu un vācu mākslinieku simpoziji. Pētnieciskos nolūkos veidoti vairāki savstarpēji pasākumi ar starptautisko biedrību “Domus Rigensis Juvenum” un vācbaltu etnisko biedrību. Noslēgta vienošanās par sadarbību ar Latvijas Vēstures institūtu 2015.-2018. gadiem, kopīgai vēstures pētniecībai un informācijas apmaiņai. Muzeja telpās darbojas tradīciju kopa „Griezes”, kas veidota 2001. gadā; kopa pēta un popularizē latviešu tradicionālo kultūras mantojumu, piedalās Valmieras muzeja un pilsētas rīkotajos pasākumos, izstāžu atklāšanās, muzejpedagoģiskajās programmās, organizē gadskārtu un ģimeņu godus.

2017.gadā atklātas 28 izstādes, muzeja darbinieki vadījuši 282 izglītojošās muzejpedagoģiskās programmas, 90 ekskursijas un 46 tematiskos pasākumus. Apmeklētākie pasākumi 2017.gadā bijuši Simjūda gadatirgus, Valmieras pilsētas svētku un Ziemassvētku tirdziņš, “Muzeju nakts” radošās darbnīcas, bet no izstādēm – “Mana tautastērpa ceļš”, kurā bija eksponēti 96 dažādu Latvijas un Vidzemes kultūrtelpā zināmu personību arheoloģiskie un etnogrāfiskie tautastērpi, tautastērpu stilizācijas. Otra apmeklētākā bijusi Diānas Janušones laikmetīgās mākslas izstāde ar tekstilmākslas un telpiskiem objektiem, bet trešā – “Streiča laiks - filmas, cilvēki, grāmatas”, kurā vienlīdz lielu interesi izraisīja gan Jāņa Streiča gleznieciskā daiļrade, gan režisora personība un kinodarbība.

	2015	2016	2017 ¹
Pasākumu skaits (izstādes, gadskārtu pasākumi, tirdziņi, aktivitātes pilsētas svētkos, Muzeju nakts u.c.)	95	85	108
Apmeklētāju skaits	96 504	91 000	85013

Prioritātes un attīstības stratēģiskos virzienus muzejs definējis plānošanas dokumentā “Valmieras muzeja darbības un attīstības stratēģija 2016.- 2025. gadam”. Viena no investīciju piesaistes prioritātēm muzejam ir Valmieras pilsdrupu, pilsētas viduslaiku nocietinājumu konservācija un kultūrvides integrācija daudzveidīgā muzeja un tūrisma pakalpojumu infrastruktūrā. 2017.gada februārī noslēdzies Valmieras pils kultūrvides centra metu konkurss par arhitektonisko risinājumu idejām pils kultūrvides centra ēkas būvniecībai un pils ziemeļrietumu sienas un pagrabu konservācijai un restaurācijai. Metu konkursā uzvarēja personu apvienības Antona Gondas, Viktora Zarakovska un Andra Tomsona veidotais pils

kultūrvides centra mets, kas pils ziemeļu pusē paredz izveidot segtu, caurskatāma materiāla konstrukciju. Mets paredz arī pilsdrupu ziemeļrietumu daļas atsegto pagrabu konservāciju, nostiprinot pagrabu tīklojuma virskārtu un daļēji to pārklājot ar stikla segumu. 2018.gadā tiek turpināts darbs pie Valmieras pils kultūrvides centra būvprojekta izstrādes un finansējuma piesaistes.¹ Kultūrvides centra projektu plānots īstenot ar Eiropas Reģionālā attīstības fonda SAM 5.5.1. programmu atbalstu².

6.3. Bibliotēka

Valmieras integrētās bibliotēkas ēka tika atklāta 2007.gada 13.novembrī, un tajā vienoti darbu uzsāka divas bibliotēkas – Valmieras bibliotēka un Vidzemes Augstskolas bibliotēka. Valmieras integrētā bibliotēka ir pirmā integrētā bibliotēka Latvijā, kurā tiek īstenota pilsētas un reģionālās augstskolas sadarbība, mērķtiecīgi koordinēti resursi un izmantota kopīga infrastruktūra. Izstrādājot integrētās bibliotēkas koncepciju, ievērota informācijas sabiedrībai raksturīgā publisko un zinātnisko bibliotēku saplūšanas tendence un izmantota pilsētu un augstskolu apvienoto bibliotēku pieredze Ziemeļvalstīs un ASV.

Nozīmīgākie sasniegumi bibliotēkas darbībā pēdējo 10 gadu laikā:

- radīta mūsdienu prasībām atbilstoša infrastruktūra bibliotēkas, informācijas ieguves un mūžizglītības pakalpojumiem;
- nodrošināta kvalitatīva informācijas un zināšanu pieejamība sabiedrībai;
- nodrošināta atbilstoša mūžizglītības vide cilvēkiem ar īpašām vajadzībām;
- reģiona kultūrvēsturiskās vides tradīciju apzināšana un tālāka izkopšana, strādājot kā multifunkcionālam centram.

2014.gadā Valmieras bibliotēka akreditēta par reģiona galveno bibliotēku, un tā veic Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu, Mazsalacas, Naukšēnu un Rūjienas novadu pašvaldību publisko (28) un izglītības iestāžu (26) bibliotēku darba metodisko vadību un koordināciju. Kopš 2005.gada Valmieras bibliotēka īsteno Eiropas Komisijas atbalstītu projektu “Europe Direct” informācijas centrs Valmierā”. Bibliotēka ir UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tīkla “Stāstu bibliotēkas” dalībniece.

Bibliotēkā norisinās plašs klāsts dažādu kultūras pasākumu: pasākumu cikli “Dodam vārdu”, “Pasaules kultūras mantojums”; stāstīšanas prasmju veicināšanas un stāstu vākšanas pasākumi vietējās kopienās, kas stiprina to identitāti, veicina tās apzinātu pārmantošanu un popularizēšanu, aktualizē atbalstu dzimtu pētniecībā. Meklējot jaunas sadarbības formas starp pašvaldības iestādēm, daļa bibliotēkas novadpētniecības pasākumu iecerēti sadarbībā ar Valmieras muzeju un iekļauti Valmieras TIC tūristu gidu kvalifikācijas uzturēšanas nodarbību plānos. Aktīvi tiek organizēti kultūras un izglītojoši pasākumi Valmieras pilsētas svētku un Mākslas dienu ietvaros. Bibliotēka, veiksmīgi īstenojot ģimenes bibliotēkas koncepciju, piedāvā “Ģimeņu rītus” un citus pasākumus, kur izglītojošas un izklaides aktivitātes norisinās paralēli bērniem un viņu vecākiem. Tiek aktualizētas un piedāvātas mācību nodarbības skolēniem. Darbojas Valmieras integrētās bibliotēkas jauniešu organizācija “Sudraba ZIRG’s” kā brīvprātīgie eksperti jauniešu lietās, popularizējot bibliotēkas pakalpojumus, iesaistot bibliotēkas aktivitātēs vienaudžus, kā arī paši plānojot un organizējot saturiski kvalitatīvus un atraktīvus pasākumus, iesaistot aktivitātēs visa vecuma bibliotēkas apmeklētājus. Bibliotēka turpina attīstīt sadarbību ar bibliotēkas lietotājiem pakalpojumu satura veidošanā un attīstīt jaunus pakalpojumus jauniešiem un pieaugušajiem.

Valmieras integrētā bibliotēka ir viena no Latvijas bibliotēku nozares līderēm inovatīvu pakalpojumu ieviešanā un attīstībā, tā piedalās bibliotēku nozares politikas veidošanā Latvijā un aktīvi darbojas starptautiskajos tīklos. No 2013.gada līdz 2015.gadam dalība „Bila&Melindas Geitsu fonda Globālo bibliotēku

programmas „Starptautiskā inovatīvo bibliotēku tīkla” darbā ir būtiski veicinājusi pakalpojumu attīstību dažādām mērķauditorijām. 2015.gadā EIFL Publisko bibliotēku inovāciju programmas projekts jauniešiem “Lasi un tev sekos” iekļauts Eiropas Savienības kampaņā “Bibliotēkas maina dzīvi” kā Latvijas veiksmes stāsts. No 2016.gada bibliotēka ir stratēģijas “Eiropa 2020” atbalsta programmas “Publiskās bibliotēkas 2020” Briselē dalībiece.

	2015	2016	2017
Pakalpojumu lietotāju skaits	6897	6514	6634
Apmeklētāju skaits klātienē	133 800	131 650	126 000
Apmeklētāju skaits virtuāli	149 662	140 858	163 219
Organizētie pasākumi (izstādes, lekcijas, tematiski pasākumi,	152	174	202

6.4. Kultūrizglītības joma, interešu, profesionālās ievirzes un profesionālā vidējā izglītība

Valmieras izglītības iestādēs ir iespējams īstenot kultūrizglītības programmas šādās jomās: dejas, mūzika, vizuālā un vizuāli plastiskā māksla, teātris un radošās industrijas. Vislielākais izglītojamo skaits ir ar kultūrizglītības jomu saistītos pulciņos.¹

Lai nodrošinātu pilnvērtīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas Valmieras pilsētā bērniem un jauniešiem līdz 25 gadu vecumam, tiek piedāvātas daudzveidīgas interešu, profesionālās ievirzes un profesionālās vidējās izglītības programmas. Tās piedāvā pirmsskolas izglītības iestādes, vispārējās pamata un vidējās izglītības iestādes, Valmieras Jaunatnes centrs „Vinda”, Valmieras Mūzikas skola, Valmieras Bērnu sporta skola un Valmieras Mākslas un dizaina vidusskola. Finansējums interešu izglītības programmu īstenošanai tiek nodrošināts no Valmieras pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļiem, valsts budžeta mērķdotācijām un vecāku līdzmaksājumiem.

Valmieras Jaunatnes centrs “Vinda” ir pašvaldības dibināta interešu izglītības iestāde, kuras darbības virzieni ir:

- īsteno interešu izglītības programmas;
- īsteno Jaunatnes politiku Valmieras pilsētā un organizē brīvprātīgo darbu jauniešu vidū;
- organizē interešu izglītības skates un konkursus;
- organizē kultūras pasākumus bērniem un jauniešiem Valmieras pilsētā.

Valmieras Jaunatnes centrā “Vinda” vispieprasītākā ir kultūrizglītības joma, kas sakrīt ar kopējo tendenci pilsētā un valstī, otrā pieprasītākā ir tehniskās jaunrades joma.

Interešu izglītības programmu joma	2016./2017.	2017./2018.
Tehniskās jaunrades programmas	201	190
Kultūrizglītības programmas	315	320
Kopā	516	510

VJC “Vinda” 2017./2018.mācību gadā īsteno šādas kultūrizglītības jomas interešu izglītības programmas:

Apakšjoma	Interešu izglītības programmas nosaukums	Izglītojamo mērķauditorija	Izglītojamo skaits
-----------	--	----------------------------	--------------------

		(vecuma grupa)	
Deja	Tautas deju kopa "Liesmiņa"	4-25 gadi	36
	pirmsskolas grupa	7-25 gadi	36
	Tautas deju kopa "Liesmiņa skolas grupa"		23
	Break un house dejas		
Mūzika	Vokālā studija "Kipari"	3-6 gadi	22
	Vokālā studija "Sekundiņas"	7-13 gadi	11
	Ģitārspēle	7-25 gadi	31
	Ītamo instrumentu spēle	7-25 gadi	12
	Vokāli instrumentālais ansamblis	7-25 gadi	7
Vizuāli plastiskā māksla, mūzika, dejas	Rūķīši	pirmsskola	22
Vizuāli plastiskā māksla	Mākslas un dizaina studija	7-25 gadi	17
	Skaistuma pasaule		50
	Podnieku studija		26
	Šūšanas un modelēšanas studija "Fantāzija"		40
Radošās industrijas	Animācija	7-25 gadi	6
	"Paskaties sev apkārt!"		3
Teātris	Teātris un skatuves runa	7-13 gadi	6

Saskaņā ar Valsts izglītības informācijas sistēmā pieejamo informāciju VJC Vinda interešu izglītības programmas 2017./2018.m.g. pārsvarā apmeklē Valmieras pilsētā deklarētie bērni un jaunieši – 295 izglītojamie. No novadu izglītojamiem vislielākais skaits ir no Burtnieku novada – 40 izglītojamie, kam seko Kocēnu novads ar 29 izglītojamiem.

Valmieras Mākslas un dizaina vidusskola ir akreditēta, pašvaldības dibināta mākslas un dizaina izglītības iestāde, kas īsteno licencētas un akreditētas izglītības programmas. Valmieras Mākslas un dizaina vidusskola kā bērnu mākslas skola dibināta 1976.gadā, bet 1995.gadā tā ieguva profesionālas mākslas izglītības saturu un kļuva par vidusskolu.

Profesionālās vidējās izglītības programmas uzņem izglītojamie, kas ieguvuši vispārējo pamatzglītību. Izglītības programmas noslēgumā tiek izstrādāts un aizstāvēts kvalifikācijas darbs. Ja mācību procesā ir īstenotas valsts noteiktās izglītības programmas prasības un saņemts atbilstošs kvalifikācijas eksāmena komisijas vērtējums, izglītojamie saņem diplomu par profesionālo vidējo izglītību un 3. līmeņa profesionālo kvalifikāciju specialitātē.

Tiek īstenotas šādas profesionālās vidējās izglītības programmas:

- tekstilizstrādājumu un apģērbu dizains;
- reklāmas dizains;
- interjera dizains;
- metāla izstrādājumu dizains;
- vizuāli plastiskā māksla (profesionālās ievirzes programma).

Izglītojamo skaits

Programma	2016./2017.	2017./2018.
Profesionālā vidējā izglītība	68	68
Profesionālā ievirzes izglītība	209	205
Interešu izglītība	127	114
Kopā	404	387

Kopš 2013.gada skola atrodas jaunās mācību telpās Valmierā, Purva ielā 12, tādejādi nodrošinot izglītojamiem kvalitatīvu mācību vidi un dienesta viesnīcu.

Valmieras Mūzikas skola¹ ir vecākā mūzikas skola Latvijā. Skola dibināta 1920.gadā un skolas atvēršanas svinības ar savu klātbūtni pagodināja arī komponists Jāzeps Vītols, kurš kļuva par skolas Goda prezidentu.

Lai veicinātu Valmieras, kā nacionālas nozīmes attīstības centra izaugsmi un paaugstinātu mūzikas izglītības konkurētspēju, tika uzsākta mūzikas skolas rekonstrukcija. 2013. gada novembrī Valmieras Mūzikas skola uzsāka darbu jaunā ēkā Valmierā, Pilskalna ielā 3, tādējādi skolēniem tiek nodrošināta kvalitatīva izglītības vide un efektīvāks mācību process.

Šobrīd Valmieras Mūzikas skola nodrošina šādas profesionālās ievirzes izglītības programmas:

- taustiņinstrumentu spēle (klavierspēle un akordeona spēle);
- stīgu instrumentu spēle (vijolspēle, alta spēle, čella spēle, kokles spēle, ģitāras spēle);
- pūšamo instrumentu spēle (flautas spēle, fagota spēle, saksofona spēle, trompetes spēle, trombona spēle, eifonija spēle);
- sitaminstrumentu spēle;
- vokālā mūzika (kora klase).

Izglītojamo skaits

Programma	2016./2017.	2017./2018.
Taustiņinstrumentu spēle (klavieres, akordeons)	97	94
Stīgu instrumentu spēle (vijole, alts, čells, kokle, ģitāra)	112	110
Pūšaminstrumentu spēle (flauta, fagots, klarnete, trompete, mežrags, tuva, eifonijs, trombons, saksofons)	71	62
Sitaminstrumentu klase	9	12
Vokālā mūzika, kora klase	66	59
Kopā	355	337

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu Valmieras Mūzikas skolas attīstību, nepieciešams regulāri atjaunot un papildināt mūzikas instrumentu klāstu, un koncertdarbības nodrošināšanai izbūvēt mēģinājumu zāli. Kvalitatīvas un konkurētspējīgas izglītības nodrošināšanai nepieciešams piesaistīt augsta līmeņa pedagogus, nodrošināt visu pedagogu tālāko profesionālo izaugsmi, kā arī paplašināt Valmieras Mūzikas skolā piedāvāto programmu un pakalpojumu klāstu. Kolektīvas muzicēšanas prasmju attīstīšanai skolā darbojas stīgu, kokļu un pūšaminstrumentu orķestris, saksofonu ansamblis, jaunāko klašu koris, vecāko klašu koris "SoLLaRe" un kamersansamblis.

Interesentiem Valmierā ir iespēja apmeklēt Yamaha Mūzikas skolu, Mūzikas un ritma studiju "Rondo", kā arī dažādus privātās interešu izglītības centrus.

6.5. Mākslinieciskā pašdarbība

Valmieras Kultūras centrs ir mājvieta mākslinieciskās pašdarbības kolektīviem, kuriem ir senas un izkoptas tradīcijas tradicionālās kultūras vērtību saglabāšanā un attīstīšanā.

Kultūras centrā darbojas šādi kolektīvi:

- Dejas māksla: tautas deju ansambla „Gauja” studija, tautas deju ansamblis „Gauja” (1945) un vidējās paaudzes deju kolektīvs “Gauja”, vidējās paaudzes deju kolektīvi „Agrā rūsa” (1988) un „Pastalnieki” (1981), mūsdienu deju grupa “Baltā” (2015);
- Vokālā māksla: jauniešu koris „Skan” (2000), jauktais koris „Valmiera” (1974), sieviešu koris „Jumara” (1978), vīru koris „Imanta” (1952), senioru vīru koris „Baltie bērzi” (1993), senioru koris „Sudrablāse” (1963), kamerkoris „Kaķi” (2001), sieviešu vokālais ansamblis „Trīnes” (2000), popgrupa “Notiņas” (2013);
- Kolektīvi: pūtēju orķestris „Signāls” (1965), bigbends „Valmieras puikas” (1992);
- Tautas lietišķās mākslas studija „Valmiera” (1946);
- Tautas Tēlotājas mākslas studija (1956);
- Etno kokļu kopa (2017).

Pašdarbības kolektīvi ar panākumiem piedalījušies XXV Vispārējos latviešu Dziesmu un XV Deju svētkos, Baltijas valstu studentu Dziesmu un deju svētkos “Gaudeamus”, Pasaules koru olimpiādē, Jāzepa Vītola mūzikas dienās, Dziesmu dienu lielkoncertā “Cimzes kods”, Senioru koru dziesmu svētkos, pasākumā “Dziedāšanas svētkiem - 150”, deju lieluzvedumā “Lec, saulīte!”, akcijā “Satiec savu meistarū”, VII Latvijas pūtēju orķestru konkursā, deju uzvedumā “Pavasara nakts mistērijas”, Jelgavas Dziesmu svētku 120gades koncertā, VIII Vidējās paaudzes deju kolektīvu svētkos, Latvijas senioru koru svētkos, Vidzemes dziesmu dienā, Ziemeļu un Baltijas valstu Dziesmu svētkos, XI Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos. 2017./2018.gadā noris aktīva gatavošanās XXVI Vispārējiem latviešu Dziesmu un XVI Deju svētkiem.

Kolektīvs	Vecuma grupa	Dalība Vispārējos latviešu Dziesmu un Deju svētkos	Dalībnieku skaits		
			2015	2016	2017
TDA “Gauja” studija	bērni, jaunieši	Jā	25	58	70
TDA “Gauja”	jaunieši, pieaugušie	Jā	40	50	40
TDA “Gauja” vidējās paaudzes deju kolektīvs	pieaugušie	Jā	37	36	40
Vidējās paaudzes tautas deju kolektīvs “Agrā rūsa”	pieaugušie	Jā	24	23	29
Vidējās paaudzes tautas deju kolektīvs “Pastalnieki”	pieaugušie	Jā	28	28	28
Mūsdienu deju grupa “Baltā”	jaunieši	Nē	14	12	29

Jauniešu koris "Skan"	jaunieši	Jā	44	42	44
Jauktais koris "Valmiera"	pieaugušie	Jā	56	60	54
Sieviešu koris "Jumara"	pieaugušie	Jā	39	42	45
Vīru koris "Imanta"	pieaugušie	Jā	34	35	28
Senioru vīru koris "Baltie bērzi"	seniori	Jā	20	18	16
Senioru koris "Sudrablāse"	seniori	Jā	47	45	42
Kamerkoris "Kaķi"	pieaugušie	Nē	18	23	25
Sieviešu vokālais ansamblis "Trīnes"	pieaugušie	Jā	13	12	13
Vokālā grupa	bērni, jaunieši	Nē	6	7	-
Popgrupa "Notīņas"	bērni	Nē	60	52	55
Pūtēju orķestris "Signāls"	dažāda vecuma	Jā	47	37	39
Bigbends "Valmieras puikas"	dažāda vecuma	Nē	19	14	16
Tautas lietīšķās mākslas studija "Valmiera"	dažāda vecuma	Jā	24	31	33
Tautas Tēlotājas mākslas studija	dažāda vecuma	Nē	14	15	15
Ētno kokļu kopa	jaunieši, pieaugušie	Nē	-	-	41

6.6. Kultūras centrs

Valmieras Kultūras centrs piedāvā plašu klāstu kultūras un atpūtas pasākumu. Kultūras centra ēka atklāta 1966.gadā. 2008.gadā ēkai veikti energoefektivitātes pasākumi – daļēja ēkas fasādes siltināšana. Ēkas infrastruktūru veido koncertzāle (541 m² platībā) ar 700 skatītāju vietām un vienu no lielākajām skatuvēm Latvijā. Ēkas trešajā stāvā izvietota baletzāle (128,6 m²) un kora zāle (132,9 m²). Vienlaikus Valmieras Kultūras centrs apsaimnieko arī pilsētas estrādi 26 850 m² platībā. Estrādē ir vietas 3810 skatītājiem. 2008.gadā veikta estrādes grīdas seguma un soliņu nomaiņa, 2017.gadā – papildu uzlabošanas darbi. Ņemot vērā iedzīvotāju pieprasījumu pēc kvalitatīviem kultūras pasākumiem brīvā dabā, nākotnē plānoti Valmieras estrādes un tai piegulošās teritorijas labiekārtošanas darbi.

Valmieras Kultūras centrā un pilsētas estrādē katru gadu notiek dažādas aktivitātes, tai skaitā koncerti un brīvdabas izrādes, tradicionālās balles, dažādi konkursi, deju kolektīvu un koku skates, pūtēju orķestru koncerti, semināri, izglītojošas nodarbības, izstādes un citi kultūras pasākumi.

	2015	2016	2017
Pasākumu skaits	206	212	204
Apmeklētāju skaits	113 468	100 800	91 302

2017.gadā Valmieras pilsētas pašvaldība un pilnsabiedrība "VIZART" noslēgusi līgumu par Valmieras Kultūras centra ēkas pārbūves būvprojekta izstrādi un būvprojekta realizācijas autoruzraudzību. 2016.gadā noslēdzās metu konkurss Valmieras Kultūras centra ēkas pārbūvei. Par konkursa uzvarētāju tika atzīta personu apvienība Viktors Zarakovskis un SIA "A.R.T. projekts". Ēkas pārbūve plānota 2019.gadā.

Valmieras Kultūras centra pārbūves rezultātā tuvākajos gados plānots sakārtot telpu funkcionālo struktūru un palielināt lietderīgo telpu platību – tiks palielināts galvenais ieejas vestibils, atjaunota lielā skatītāju zāle, izbūvēta kamerzāle ēkas 2.stāvā, izveidots mūsdienīgs interjers un veikti citi uzlabojumi, lai apmeklētājiem, māksliniekiem un viesiem būtu iespēja ērti baudīt Valmieras Kultūras centra piedāvājumu. Tāpat atbilstošā skaitā tiks izveidoti sanitārie mezgli, izbūvētas noliktavu telpas un palīgtelpas, telpas māksliniekiem un pašdarbības kolektīvu mēģinājumiem, kā arī nodrošināta vides pieejamība.

6.7. Mūzika

Kvalitatīvus koncertus piedāvā Valmieras Kultūras centrs – gan koncertus iekštelpās, gan arī dažāda formāta un žanru koncertus Valmieras estrādē, kafejnīcā "Jauna Saule", "Teātra vīna bārā", "Multiklubā", bārā "Tinte" un citviet. Vasaras sezonā Valmieras Mūzikas skola organizē vasaras koncertus skolas pagalmā un Valmieras Sv.Sīmaņa baznīcā, plašs koncertu klāsts pieejams Valmieras pilsētas svētku norises laikā, kad uz pilsētas skatuvēm muzicē gan Latvijā un ārvalstīs ievēribu guvuši mākslinieki, gan arī Valmieras pašdarbības kolektīvi un jauniešu grupas. 2017.gada Valmieras pilsētas svētku ietvaros pirmo reizi tika rīkota Alternatīvās mūzikas skatuve jauniešiem – pasākuma plašais apmeklētāju skaits rosina šo pasākumu turpināt arī turpmākajos gados.

Koncertzāle "Valmiera" ir jauna kultūras organizācija, kas piedāvā visdažādākos pasākumus, sākot no akadēmiskās un izklaides žanra mūzikas koncertiem, līdz modes šoviem, izglītojošām lekcijām un pasākumiem bērniem. Vasaras sezonā blakus esošajā restorānā "Vecpuišis" norisinās akustiskie brīvdabas koncerti, ziemas sezonā koncertzāle aicina uz koncertiem un dažādiem pasākumiem iekštelpās. Uzteicams ir īpašnieku ieguldījums koncertzāles vēsturiskās ēkas Vecpuišu parkā atjaunošanā. Samērā jauns spēlētājs kultūras piedāvājuma klāstā Valmierā ir "Tautas Harmonijas centrs", kas pārstāv alternatīvās mūzikas kultūru un aktualizē tās attīstību Valmierā. "Tautas Harmonijas centrs" radies pēc citas alternatīvās kultūras iestādes "Nepabeigtais debesskrāpis" slēgšanas. Koncertus organizē arī Valmieras kristīgās draudzes savos dievnamos, baznīcas aktīvi iesaistās kultūras notikumā "Baznīcu nakts".

6.8. Teātris

Valmieras drāmas teātris (VDT), kura pirmsākumi rodami 1885.gadā, ir vienīgais profesionālais repertuāra teātris Vidzemes reģionā un viens no profesionāli augstvērtīgākajiem teātriem Latvijā, kas regulāri saņem apbalvojumus gadskārtējā teātra balvu pasniegšanas ceremonijā "Spēlmaņu nakts". Repertuāra pamatā ir mūsdienīgi interpretēta latviešu un ārvalstu klasika un oriģināldramaturģija. Aktuāls jautājums ir jaunu un profesionālu aktieru piesaiste teātra darbībai un dzīvojamā fonda trūkums pilsētā. Savukārt teātra efektīvas darbības nodrošināšanai ir nepieciešams uzlabot ēkas energoefektivitāti, papildināt teātra materiāli tehnisko bāzi, tostarp informācijas un komunikācijas tehnoloģiju

jomā, kā arī piesaistīt papildu finanšu resursus mākslinieciskās darbības nodrošināšanai.

2016./2017.gada sezonā pirmizrādes piedzīvoja 11 jauniestudējumi, savukārt 2017./2018.gada sezonā plānotas 12 pirmizrādes. 2016.gadā pirmo reizi notika Valmieras vasaras teātra festivāls, kas trīs dienu garumā 20 notikumos pulcēja vairāk nekā 5000 apmeklētāju. Festivāls tika atzinīgi novērtēts gan profesionāļu, gan skatītāju vidū, tas saņēmis arī Latvijas Televīzijas un Latvijas Radio gada balvu „Kilograms kultūras 2016” kategorijā „Gada pārsteigums”. 2017.gadā Valmieras vasaras teātra festivāls tika veltīts bērniem, jauniešiem un ģimenēm, kopumā pirmizrādes piedzīvoja 7 iestudējumi. Turpinot 2016.gadā iesākto tradīciju, izrādes tiek veidotas īpaši festivālam un norisinājās dažādās vietās Valmieras pilsētvidē – pagalmos, pazemes autostāvvietā, mežā, mēbeļu veikalā un citviet. Paralēli bērnu programmai norisinājās skaņas izrādes pirmatskaņojums Gaujas Stāvajos krastos, brīvdabas kino vakari, pagalmu spēļu čempionāts un gastronomiskie piedzīvojumi.

	2016	2017
Izrāžu skaits (t.sk. izbraukuma izrādes, Valmieras Vasaras teātra festivāls)	311	321
Pirmizrādes	11	11
Apmeklētāju skaits	vairāk nekā 60 000	ap 55 0000

6.9. Kino

Kinoteātris “Gaisma” ir vienīgais kinoteātris Valmierā, tā ir viena no pirmajām ēkām pilsētā, ko uzcēla pēc Otrā pasaules kara. Ēku pēc arhitekta Borisa Ņesterjuka projekta uzcēla 1951.gadā un līdz mūsdienām ir saglabājusies liela daļa sākotnējā interjera apdares, kurā tajā manāma pirmskara arhitektūras ietekme un kas pārņēma antīkās arhitektūras paraugus. Skatītāju zālē saglabājušies autentiski sienu rotājumi ar raksturīgiem socreālisma ciļņiem un skatuves ierāmējumu.

Kinoteātrī ir zāle ar vietām 200 kino apmeklētājiem, zāle aprīkota ar pasaules līmeņa skaņas sistēmu DTS, Dolby Digital, kas ļauj baudīt filmas ar kvalitatīvu un izteikti reālu skaņu. Kinoteātri tiek demonstrēti seansi arī 3D formātā. Filmu klāsts, ko piedāvā kinoteātris “Gaisma” ir ļoti plašs, Valmierā jaunākās filmas uz ekrāna nokļūst vienlaicīgi ar pasaules pirmizrādēm. Kinoteātris sadarbojas ar vairākām izglītības iestādēm, demonstrējot mācību procesam nepieciešamo materiālu. Kinoteātris savās telpās uzņēmis arī jauniešu veidoto filmu festivālu “International Short Film Festival 2ANNAS”, Baltijas jūras dokumentālo filmu forumu (Baltic Sea Docs), sadarbībā ar Norvēģijas Karalistes vēstniecību Latvijā tiek organizēta Norvēģijas kino nedēļa.

Kinoteātris aktīvi iesaistās Valmieras pilsētas pašvaldības rīkotajos pasākumos – Mākslas dienās, velo/kino festivālā “Kino pedālis”, Valmieras pilsētas svētkos. Par iecienītu pilsētas svētku programmas daļu kļuvuši brīvdabas kino vakari pie kinoteātra – 2017.gadā kinoteātris aicināja viesus uz naksnīgiem kino seansiem, demonstrējot jaunākās latviešu animācijas filmas, kā arī Rolanda Kalniņa spēlfilmas “Četri balti krekli/Elpojiet dziļi” atjaunotās kopijas pirmizrādi.

	2015	2016	2017
Apmeklētāju skaits ¹	~19 000	~20 000	~20 000

6.10. Vizuālā māksla un dizains

Mākslas "Galerija Laipa" Valmierā darbojas kopš 1993. gada. Tās mērķis ir sekmēt dažādas mākslas izpausmes Vidzemes reģionā un veicināt to pieejamību

vietējiem iedzīvotājiem. Galerijā darbojas latviešu dizaineru darinājumu veikals. Nozīmīgu pagriezienu galerijas attīstībā izraisīja tās telpu nomaiņa no centra telpām uz telpām tālāk Pārgaujā netālu no dzelzceļa stacijas. Valmieras Kultūras un mākslas fonds kopš 2013.gada organizē plenērus, aicinot uz Valmieru profesionālus gleznotājus, grafiķus un akvarelistus. Plenēru laikā radītie darbi dokumentē un iemūžina Valmieru no mākslinieka skatupunkta. 2016.gadā plenērā piedalījās grafiķi un gleznotāji – Ilze Lībiete, Inese Lieckalniņa, Mārīte Kluša, Agnese Kurzemniece, Anita Nikuļceva, Aleksandrs Neberekutins, Patricija Brekte, Laila Balode, Zigmunds Šņore un Līvija Brigita Pavlovska. 2017.gada plenērā, kam bija dots nosaukums “Valmieras pagalma stāsti” piedalījās – Baiba Ābelīte, Anita Nikuļceva, Līvija Brigita Pavlovska, Agnese Kurzemniece, Līga Jaunzeme, Inese Lieckalniņa, Zigmunds Šņore, Neonilla Medvedeva, Laila Balode, Kristīne Markus, Inguna Krolle-Irbe. Valmieras Kultūras un mākslas fonds galerijas telpās un pagalmā organizē arī “Kārlieņas pagalma svētkus” un “Vidzeme Fashion Show”, kas pazīstams jau visā Latvijā. 2017.gadā galerijas telpās sadarbībā ar Valmieras pilsētas pašvaldību un fondu “Mākslai vajag telpu” norisinājušās laikmetīgās mākslas izstādes un īpaši šim mērķim izveidota izstāžu zāle. Galerija sadarbojas ar Valmieras integrēto bibliotēku izstāžu nodrošinājumā.

7. Kultūras pasākumi Valmierā

Valmieras kultūras attīstības pamatā ir attīstīta ekonomiskā vide un attīstīta kultūras iestāžu infrastruktūra. Atbilstoši kultūrpolitikas pamatnostādņem 2014.–2020.gadam “Radoša Latvija”, Valmiera ir nacionālas nozīmes attīstības centrs, kas nodrošina šādu kultūras pakalpojumu grozu:

- Kultūras un brīvā laika piedāvājums, Dziesmu un Deju svētku procesa pieejamība, profesionālās mākslas pieejamība (Valmieras Kultūras centrs, Valmieras Drāmas teātris, Valmieras muzejs, koncertzāle “Valmiera”);
- Bibliotēku pakalpojumu kopums (Valmieras integrētā bibliotēka);
- Profesionālā ievirze un profesionālā vidējā izglītība (Valmieras Mākslas un dizaina vidusskola, Valmieras Viestura vidusskola un tautas teātris “Sprīdītis);
- Materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana, izpēte un pieejamība sabiedrībai (Valmieras muzejs, tradīciju kopā “Griezes”), mūžizglītība un interaktīvas brīvā laika pavadīšanas iespējas (Valmieras integrētā bibliotēka);
- Kino izrādīšanas iespēja (kinoteātris “Gaisma”);
- Radošā uzņēmējdarbība (Valmieras Drāmas teātris, “Galerija Laipa”, Valmieras Biznesa un inovāciju inkubators, kinoteātris “Gaisma”, Valmiermuižas kultūras biedrība, Vidzemes televīzija);
- Nevalstiskās organizācijas, biedrības, fondi (Valmiermuižas kultūras biedrība, biedrība “Valmierai. Mūzikai. Kultūrai”, Valmieras novada fonds, Tautas lietišķās mākslas studija “Valmiera”, Neformālās izglītības biedrība “Eži”, biedrība “Raksturakstiem”, Vidzemes kultūras un mākslas biedrība “Haritas”, biedrība “Vidzemes mākslas izglītības attīstības centrs”, biedrība “Rozā lietus”, Valmieras pilsētas kultūras attīstības fonds, Oļģerta Krodera fonds, Valmieras Kultūras un mākslas fonds u.c.).

Valmierā ik gadu notiek pasākumi par godu Valsts svētkiem, piemiņas un atceres dienām, gadskārtu ieražu svētki, Starptautiskais Ziemas mūzikas festivāls, Starptautiskais jauno pianistu konkurss, Mākslas dienas, Muzeju nakts, Valmieras pilsētas svētki, Simjūda gadatirgus, dažādi populārās, akadēmiskās un alternatīvās mūzikas koncerti (Valmieras Kultūras centrā, Valmieras Sv.Sīmaņa baznīcā, Valmiermuižā), izrādes un koncerti ģimenēm, bērniem, amatiermākslas kolektīvu sarīkojumi, Vasaras koncerti Valmieras Mūzikas skolā, brīvdabas izrādes Valmieras Muzeja teritorijā un Valmieras estrādē, koncerti un dažādi pasākumi koncertzālē “Valmiera”.

Pasākumu klāstu papildina arī jaunas iniciatīvas – 2017.gadā otro reizi norisinājās velo/kino festivāls “Kino Pedālis” un Valmieras vasaras teātra festivāls, kas ik gadu pulcē arvien vairāk apmeklētāju un gūst plašāku atpazīstamību gan vietējā, gan nacionālā mērogā.

8. Esošās situācijas analīze

Valmiera kā viena no Republikas nozīmes pilsētām pilsētas iedzīvotājiem un viesiem nodrošina bagātīgu kultūras piedāvājumu. Pilsētas kultūras dzīvi veido valsts un pašvaldības kultūras organizācijas, privātā un nevalstiskā sektora kultūras organizācijas, gan arī strauji attīstošas kultūras un radošo industrijas un dažādi oriģināli kultūras notikumi.

Lai noskaidrotu esošo kultūras piedāvājuma situāciju pilsētā un izvērtētu stiprās un vājās puses, ir veiktas padziļinātas intervijas ar vadošo Valmieras kultūras organizāciju pārstāvjiem¹.

Intervētās organizācijas un pārstāvji:

- Valmieras Drāmas teātra direktore Evita Ašeradena;
- Valmieras kultūras centra direktors Toms Upners;
- Valmieras muzeja direktore Iveta Blūma;
- Valmieras bibliotēkas direktore Daiga Rokpelne;
- Valmieras Mākslas un dizaina vidusskolas direktors Edgars Bogdāns²
- Valmieras Mūzikas skolas direktore Inese Sudraba;
- Valmieras Jaunatnes centra "Vinda" direktore Sanita Loze;
- Kinoteātra "Gaisma" mārketinga vadītāja Eva Eglīte;
- Koncertzāles "Valmiera" projektu vadītāja Laura Melbārde;
- Mākslas "Galerijas Laipa" vadītāja Karlīne Cercina;
- "Tautas Harmonijas centrs" sabiedrisko attiecību speciālists Edgars Pelcbergs;
- "Valmiermuižas kultūras biedrības" vadītāja Sabīne Vandāna;
- "Siltumnīca" pārstāve Magda Jēgere;
- Valmieras pilsētas pašvaldības Kultūras, sporta un tūrisma pārvaldes vadītāja Dace Jase.

Lai noskaidrotu kultūras lomu pilsētā, respondentiem tika lūgts izteikt viedokli par kultūras piedāvājumu pilsētā un kultūras organizāciju piensumu pilsētas attīstībā. Kā pozitīvais piensums tiek minēts sociālais faktors, cilvēku izglītošana, iespēja atpūsties, izcelts arī ekonomiskais faktors – kultūras spēja veicināt pilsētas ekonomisko labklājību, iespēja uzlabot pilsētas tēlu. Kā mīnuss minēts kultūras pasākumu spēja atklāt pilsētas nesakārtotās daļas, kultūras spēju ietekmēt cilvēku domāšanu un pasaules uztveri, un nekvalitatīvo popkultūras produktu traktēšanu kā kultūru. Pēc saņemtajām atbildēm secināts, ka respondenti ir orientējas uz kultūras vispārējo ietekmi uz cilvēkiem un pilsētas ekonomiku, nevis tieši uz pilsētas attīstību.

Respondentiem tika uzdoti arī jautājumi saistībā ar asociācijām, kas raksturo pilsētas kultūras situāciju, tās stiprajām un vājajām pusēm un mērķa grupām, kurām šis kultūras piedāvājums ir pieejams un pietiekams, vai tieši otrādi – nepietiekams. Pirmās asociācijas, kas saistās ar kultūras situāciju pilsētā, ir bagātīgums, piesātinātība, pat pārsātinātība. Šīs asociācijas izskan arī, vērtējot pilsētas kultūras situācijas stiprās un vājās puses. Plašais kultūras pasākumu piedāvājums reizē ir gan stiprā, gan vājā puse. Vēl bez jau iepriekš minētā bagātīgā kultūras piedāvājuma, kā stiprā puse minēts atbalsts no pasākumu norisei no Valmieras pilsētas pašvaldības, adekvāts finansējums, spēcīgs kultūras iestāžu tīkls, attīstītā infrastruktūra un kultūras produktu pieejamība. Savukārt, vājās puses – vadošā pilsētas mākslinieka, arhitekta trūkums, skaidra Valmieras publiskā tēla neesamība. Pie vājajām pusēm parādās arī infrastruktūras jautājums.

Kopumā kultūras piedāvājumu Valmierā tiek vērtēts kā bagātīgs, tomēr ir nepieciešamība rūpīgāk izvērtēt pasākumu sabalansētību dažādām

mērķauditorijām un pasākumu kvalitāti attiecībā pret kvantitāti. Pieaug vēlme jau tradicionāli notiekošo kultūras pasākumu klāstā iepludināt jaunas un nebijušas idejas. Kā labi piemēri izskan jau vairākkārt minētie Valmieras vasaras teātra festivāls, kas valmieriešiem un pilsētas viesiem atklāj neiepazītas un neierastas pilsētas vietas, organizējot tur teātra izrādes, gan arī velo/kino festivāls "Kino Pedālis", kas apvieno tūrismu, sportu un kultūru, piedāvājot doties velo maršrutā, tādējādi iepazīstot pilsētu un tās tuvējo apkārtni no cita skatu punkta.

Lūdzot komentēt, kas ir mērķauditorija, kurai kultūras piedāvājums ir pietiekams vai nepietiekams, saņemtas atbildes, ka piedāvājums ir sabalansēts. Valmieras kultūras piedāvājums ir pietiekams jaunam, izglītotam skatītājam, kuru interesē gan populārās, gan akadēmiskās mūzikas koncerti, mākslas izstādes, gan arī dažādu pašdarbības un tautas amata mākslu cienītājiem, bet nepietiekams – pensionāriem.

Vērojot Valmieras kultūras organizāciju rīkoto pasākumu klāstu, secināts, ka Valmieras kultūras piedāvājumu klāstā īpaši tiek domāts par jauniešiem. Piemēram, Valmieras Drāmas teātra 2016./2017.gada sezonā pirmizrādes piedzīvojušas vairākas izrādes bērniem un jauniešiem, 2017.gada augustā noticis Valmieras vasaras teātra festivāls, kas šajā gadā galvenokārt orientējas uz bērnu un jauniešu izrādēm. Koncertzāle "Valmiera" šīs vasaras laikā piedāvājuši dažādu pasākumu klāstu bērniem – sākot no latviešu multfilmām līdz pat sporta un vingrošanas aktivitātēm un eksperimentu šoviem. Arī Valmieras pilsētas pašvaldības organizēto pasākumu ietvaros (Mākslas mēnesis, Pilsētas svētki utt.) 2017.gadā pastiprināti domāts par jauniešu auditoriju, piemēram, veidojot pilsētas svētku aktivitātes sadarbībā ar Tautas Harmonijas centru, jauniešu centru "Vinda", pirmskolas izglītības iestādes, kā arī – īpaši piedomājot pie pirmā septembra pasākumu satura, kas būtu saistošs bērniem un jauniešiem.

Kā nozīmīgākās pilsētas kultūras organizācijas visbiežāk pieminēts Valmieras kultūras centrs, Valmieras Drāmas teātris un Valmieras muzejs, kā arī Mākslas "Galerija Laipa" un "Valmiermuižas kultūras biedrība", pieminētas arī kultūrizglītības iestādes. Kā būtisks minēts faktors, ka izteiktas konkurences neesot, jo lielākā daļa Valmieras kultūras organizāciju darbojas savā virzienā un līdz ar to – katrai ir sava mērķauditorija.

Viena no nozīmīgākajām kultūras organizācijām Valmierā nenoliedzami ir Valmieras Drāmas teātris, kas ir lielākais kultūras tūrisma vecinātājs Valmierā, radošo resursu piesaistītājs un kvalitatīva satura nodrošinātājs visdažādākajai auditorijai. Vēl kā nozīmīgākā pašvaldības kultūras organizācija mināms Valmieras Kultūras centrs, kā galvenie uzdevumi ietver pilsētas kultūrvides veidošanu, kultūras pasākumu plānošanu, veidošanu un organizēšanu, ieņemot svarīgu lomu jebkura pilsētā notiekoša kultūras pasākuma veidošanā, Dziesmu un Deju svētku kustības uzturēšanu, popularizēšanu un attīstīšanu, dodot bāzes vietu daudzajiem Valmieras pašdarbības kolektīviem, kā arī pilsētvides dekorēšanu dažādiem svētkiem un pasākumiem.

Katrai no organizācijām ir sava darbības profils, tomēr lielākā daļa no tām rūpīgi piedomā, lai tieši viņu piedāvājums būtu aktuāls visām mērķgrupām. Arī Valmieras kultūrizglītības iestādes (Valmieras Mākslas un dizaina vidusskola un Valmieras Mūzikas skola) piedāvā programmas ne tikai bērniem un jauniešiem, bet arī pieaugušajiem. Jaunatnes centra "Vinda" galvenā auditorija galvenokārt ir bērni un jaunieši līdz 25 gadu vecumam. "Tautas Harmonijas centrs" aktualizē alternatīvo kultūru, kas saistoša studentiem, tomēr intervijās arī secināts, ka tieši studenti ir tā mērķgrupa, ko piesaistīt ir visgrūtāk, un tas saistāms ar to, ka pilsētā ir arī citas izklaides iespējas (klubi, bāri). "Galerijas Laipa" galvenā auditorija ir mākslas lietpratēji un profesionāļi, kā arī jaunieši, kuri apmeklē mākslas nodarbības un dizaina veikalu. "Valmiermuižas kultūras biedrība" rīkotie pasākumi aptver visplašāko auditoriju – uz koncertiem un gadskārtu tirdziņiem piesaistot pieaugušos

un jauniešus, uz koncertiem un tirdziņiem, domājot par izklaidēm bērniem utt.

Kā nozīmīgākie kultūras notikumi pilsētā tiek minēti 2016.gadā iedibinātie Valmieras vasaras teātra festivāls un velo/kino festivāls "Kino Pedālis", arī Valmieras pilsētas svētki, Mākslas mēnesis atzīmēti kā nozīmīgi kultūras pasākumi pilsētā. Līdzās šiem notikumiem, vairākkārt pieminēti: Vidzeme Fashion Show, Ziemas mūzikas festivāls un Valmieras Drāmas teātra aktivitātes (repertuāra izrādes, pirmizrādes, Krodera balva). Būtiski, ka tieši jaunās iniciatīvas (Valmieras vasaras teātra festivāls, velo/kino festivāls "Kino Pedālis") atzītas par nozīmīgākajiem kultūras notikumiem pilsētā, kam ir potenciāls attīstīties. Izteikti minējumi, ka Valmieras vasaras teātra festivālam ir potenciāls kļūt par Valmieras zīmola pasākumu, bet velo/kino festivāls "Kino Pedālis" veiksmīgi apvieno spēcīgākās Valmieras jomas – kultūru un sportu, un tādējādi paver iespēju iesaistīt arvien plašāku mērķauditoriju.

Blakus novados esošās organizācijas "Valmiermuižas kultūras biedrība" un "Siltumnīca" ir būtiski Valmieras pilsētas tēla un atpazīstamības veicinātāji. Burtnieku novadā esošā "Valmiermuižas kultūras biedrība" organizē dažādus pasākumus ar ievirzi uz kultūrvēsturiskā mantojumu popularizēšanu, atzīmē gadskārtas, rīko amatnieku un mājražotāju tirdziņu. Valmiermuižas parkā un alus virtuvē tiek organizēti Dzīvās mūzikas vakari un tirdziņi "Ar gardu muti Valmiermuižā". Biedrība darbojas ciešā sadarbībā ar Valmiermuižas alus darītavu, kā arī iesaistās gandrīz visos Valmieras pilsētas pašvaldības organizētajos pasākumos. Beverīnas novadā esošā novecojusī siltumnīca, pateicoties Jēgeru ģimenes uzņēmībai, pārtapusi kultūras norišu vietā "Siltumnīca". "Siltumnīcas" aktīvā sezona ir vasara, kad siltumnīcas sienas apaug ar vīnstīgām, kurās sezonas beigās nogatavojas vīnogas. Tāpat "Siltumnīcā" pieejama māla amatnieku darbnīca, un pasākumu daudzveidības iespējas ir visdažādākās – no koncertiem un kino seansiem, līdz dzejas lasījumiem un kāzu svinēšanai.

9. SVID analīze

2017.gada 22. un 29.septembrī Valmieras pilsētas pašvaldības iestāde "Kultūras, sporta un tūrisma pārvalde" organizēja fokusgrupas ar mērķi apzināt Valmieras kultūras organizāciju pārstāvju un nozares ekspertu viedokli par norisēm pilsētas kultūras dzīvē. Darba gaitā tika apzinātas pilsētas stiprās un vājās puses, iespējas un draudi, diskutēts par pilsētas kultūras attīstības vīziju un tās formulējumu.

Stiprās puses
<ul style="list-style-type: none">- Pilsētas atpazīstamība reģionālā un valstiskā mērogā (kultūras kontekstā pateicoties teātrim);- Valmieras Drāmas teātris kā vērtība;- Jauni un inovatīvi kultūras pasākumi – Valmieras Vasaras teātra festivāls, velo/kino festivāls "Kino pedālis";- Gados jaunu cilvēku klātbūtne pilsētā (Vidzemes Augstskola, Mākslas vidusskola u.c.);- Kultūrizglītības piedāvājums pilsētā;- Talantīgi un radoši cilvēki;- Plašs, dažādām mērķauditorijām pieejams kultūras pasākumu piedāvājums pilsētā un tuvējos novados;- Augsts kultūras patēriņš;- Daudzveidīgs kultūras iestāžu, organizāciju tīkls;- Daudzveidīgi, kvalitatīvi amatiermākslas kolektīvi, kas piedalās valstiska un starptautiska mēroga kultūras pasākumos, konkursos, skatēs;- Dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma potenciāls;- Kultūras infrastruktūras attīstības projekti (Valmieras Kultūras centra pārbūve; Valmieras pils kultūrvides centra jaunbūve);- Pašvaldības atbalsts kultūras organizācijām (gan budžeta ietvaros, gan arī kultūras projektu finansēšanas konkursos u.c.);- Valmiera kā daudzveidīgs tūrisma galamērķis (pasākumu tūrisms t.sk.) ar daudzveidīgu piedāvājumu dažādām mērķauditorijām;- Sadarbība ar tuvējo novadu pašvaldībām kultūras pasākumu realizācijā, tūrisma informācijas izplatīšanā utt.;- Aktīvas nevalstiskā sektora kultūras institūcijas (fondi, biedrības), kas sadarbojas ar Valmieras pilsētas pašvaldību kultūras pasākumu realizācijā;- Plašs privātā sektora dalībnieku iesaistes loks kultūras dzīves aktivizēšanā;- Profesionāli kultūras darbu organizatori, iestāžu vadītāji un darbinieki;- Sadarbības veicināšana starp kultūras iestādēm;- Attīstīta un daudzveidīga uzņēmējdarbība, uz kuru balstīt plašo kultūras un tūrisma piedāvājumu.
Vājās puses
<ul style="list-style-type: none">- Pilsētas tēla un zīmola neskaidrība, pilsētas vizuālā identitāte un telpiskais/vides noformējums;- Vienotas kultūras nozares attīstības stratēģijas trūkums;- Iztrūkst pasākumu kvalitātes izvērtējuma; netiek sabalansēti akcenti (budžets, profesionālisms); līdz ar to plašs kultūras pasākumu klāsts, pasākumi dažreiz nav sabalansēti;

- Nepietiekams pašvaldības budžets kultūras pasākumiem un jaunām iniciatīvām;
- Nav vienota pilsētas kultūras pasākumu komunikācija;
- Kultūras infrastruktūras novecošana, neatbilstība mūsdienu prasībām, apgrūtināta pieeja cilvēkiem ar speciālām vajadzībām;
- Nepieciešamība pēc Valmieras pilsētas īpašā, atpazīstamā pasākuma/pasākumiem, kas konkurētu reģionālā, valstiskā un starptautiskā līmenī;
- Nepieciešamība pēc papildus cilvēkresursiem pasākumu organizēšanā, pašvaldības pārziņā esošajās iestādēs, kas atbild par kultūras pasākumu klāsta veidošanu, organizēšanu, profesionāļu piesaistīšanu;
- Niecīgi saglabājies kultūrvēsturiskais mantojums, jārada jauni stāsti, pakalpojumi;
- Īpaši pasākumi ir, bet netiek sabalansēti akcenti (budžets, profesionālisms);
- Jaunu mākslas darbu radīšana pilsētvidē, kas tiešā veidā saistītos ar kultūras mantojumu;
- Nespēja būt drosmīgiem.

Iespējas

- Jaunu kultūras pasākumu realizēšana un attīstīšana, pašvaldībai mērķtiecīgi investējot pasākumu attīstībā, izvērtējot pasākumu klāstu un to ilgtspēju (izvērtēt jau esošos; veidot pētījumus par nozari un tās attīstību);
- Starpdisciplināru projektu realizācija (izglītība+kultūra; sports+kultūra; brīvdabas+kultūra; reliģija+kultūra; radošās industrijas+kultūra; modernās tehnoloģijas+kultūra; utt.) (mākslas objekti sadarbībā ar uzņēmumiem; pop-up pasākumi, kafejnīcas);
- Profesionālu nozares speciālistu piesaiste kultūras pasākumu realizācijā (mākslinieciskie vadītāji, konceptu autori, idejas izstrādātāji);
- Kultūrtūrisma izaugsmes iespējas, ņemot vērā pilsētas ģeogrāfisko novietojumu (Vidzemes centrs) un pieejamību;
- Eiropas Savienības un nacionālo finanšu instrumentu piesaiste;
- Pilsētas iedzīvotāju iesaistīšana pasākumu plānošanā, organizējot neformālas domapmaiņas grupas ar iedzīvotājiem (lokālpatriotisms, jauniešu resurss);
- Atsevišķu funkciju deleģēšana kultūras organizācijām, kas atslogotu plašu pienākumu slogu pašvaldības iestādēm;
- Valmieras pils Kultūrvides centra izveide;
- Esošās kultūras infrastruktūras sakārtošana;
- Kultūras iestāžu materiālās, tehniskās bāzes regulāra atjaunošana;
- Kultūras (un pilsētas) pasākumu mārketinga plāna vienota izstrāde vai precīzāki pasākumu akcenti;
- Partnerība ar Vidzemes pilsētām (ar Siguldu, Smiltēni, Cēsīm) un blakus novadiem, sadarbība, plānojot pasākumus;
- Jau esošo sadarbību attīstīšana starp pašvaldību un nevalstiskā sektora organizācijām;
- Kultūras produktu eksports uz Igauniju;
- Rīgas klātbūtne – radošās partnerības projekti ar Rīgas muzejiem, bibliotēkām, augstskolām, māksliniekiem;
- Valmieras pilsētas pārstāvniecība Rīgā kā kultūras pasākumu vēstnesis;
- Gauja – Valmieras galvenā iela, Gaujas apspēlēšana, vieta pasākumiem, promenāde, mākslas pasākumu norises vieta, dabas koncertzāle utt.;
- Laikmetīgās mākslas popularizēšana, mākslinieku rezidences;

- Latvijas Simtgade kā komunikācijas un atpazīstamības veicināšanas platforma;
- Precīzāks pasākumu pozicionējums;
- Industriālā mantojuma potenciāla izmantošana;
- Budžeta sasaiste ar pilsētas zīmolvedību;
- Koprades telpas izveidošana (kultūrvides centrā);
- Jaunu kultūrtelpu radīšana (Mākslinieku 2);
- Jaunas studiju programmas Vidzemes Augstskolā, Valmieras Mākslas vidusskolā (multimediji, saistība ar teātra mākslu);
- Valmiera kā moderna pilsēta (akcents uz multimedijiem, inovatīviem pasākumiem);
- Vidzemes Augstskolas un Valmieras Mākslas un dizaina vidusskolas, Valmieras Mūzikas skolas, VJC "Vinda" iesaiste kultūrvides veidošanā;
- Izcilība kultūrizglītības iestādēs un kultūras jomas interešu izglītībā vispārējās izglītības iestādēs, mērķtiecīga virzība uz to;
- Starptautiskās sadarbības un partnerības veidošana ar ārvalstu vēstniecībām Latvijā kultūras jomā, īpaši akcentējot Ziemeļvalstu sadarbību.

Draudi

- Netiek skaidri nodefinēts pilsētas pozicionējums kultūrā, mērķtiecīgi netiek attīstīts zīmols;
- Trūkst stratēģiska pasākumu klāsta kopskata - pārāk plašs pasākumu piedāvājums sezonā (daudz pasākumu uz salīdzinoši mazu klientu loku, auditoriju, pirktspēja);
- Trūkst definējuma/vienotas politikas publisko pasākumu atbalstam;
- Pasākumu piedāvājums rudens un ziemas sezonā (notiek salīdzinoši maz pasākumu, mērķauditorija atslābst; izvēlās apmeklēt pasākumus citās pilsētās);
- Pašvaldības budžeta nepietiekamība kultūras projektu un jaunu iniciatīvu atbalstīšanai;
- Valsts un pilsētas stratēģiskās plānošanas dokumentos Valmieras loma reģionā nav saistīta ar kultūras nozares attīstību, bet izglītību, ražošanu un inovācijām;
- Iedzīvotāju aizplūšana uz galvaspilsētu (dzīvot, strādāt, patērēt kultūru);
- Rīgas tuvums, pasākumu klāsta daudzveidība galvaspilsētā;
- Konkurēšana par Valsts kultūrkapitāla fonda, ES fondu finansējumu piesaisti Vidzemes pilsētu starpā; nevienlīdzīgi saņemtas valsts dotācijas;
- Pašvaldības netieša konkurence ar privāto sektoru;
- Pašvaldības rezultatīvo rādītāju neizvirzīšana kultūras pasākumu izvērtējumam;
- Pilsētas kapacitāte lielu pasākumu uzņemšanai (ēdināšana, stāvvietas, naktsmītnes);
- Nav balanss starp sporta, izklaides, kultūras pasākumiem, tostarp, kultūrizglītojošiem, profesionāli augstvērtīgiem;
- Darbinieku resursa trūkums, nespēja piesaistīt finansējumu kapacitātes dēļ;
- Kultūras pasākumu atdeves/ efektivitātes izvērtējuma trūkums;
- Profesionalitātes trūkums nozarē;
- Iestādes, organizācijas pārāk maz sadarbojas savstarpēji;
- Politiskā atbalsta trūkums kultūras jomai.

10. Pilsētu pozicionējums

Lai definētu Valmieras pilsētas kultūras attīstības vīziju, mērķus un to realizēšanai nepieciešamos uzdevumus, ir būtiski apzināties tuvējo, lielāko Latvijas pilsētu pozicionējumu kultūras attīstības kontekstā.

Cēsu attīstības vīzija 2015.-2019.gadam: nacionālas nozīmes kultūras centrs ar bagātu kultūras mantojumu un laikmetīgu kultūras dzīvi, kas veido pamatu sabiedrības radošai izaugsmei.

Tematiskās prioritātes 2016.-2019.gadā:

- 2016 – Cēsu 810 gadu jubileja;
- 2017 – Cēsu dalība Eiropas gastronomijas reģiona programmā;
- 2018 – Latvijas valsts simtgade;
- 2019 – Cēsu kauju atceres simtgade.

Siguldas attīstības vīzija 2016.-2020.gadam: Siguldas novads – vide četriem kultūras papildītiem gadalaikiem. Attīstot četru gadalaiku konceptu, katrā gadalaikā tiek akcentēta kultūras aktivitāšu prioritāte.

Vienojošais elements visiem gadalaikiem – iesaiste un līdzdalība:

- Sporta iedvesmota kultūras ziema;
- Kopienas tradīciju ieviešanu pavasarī;
- Muzikālā vasara;
- Mākslu zelta rudens.

Rīgas kultūras attīstības vīzija 2018.-2025.gadam: Rīga – kultūras metropole. Rīga ir daudzveidīga kultūras pilsēta ar sev raksturīgām tradīcijām, mākslu, arhitektūru, modi un sadzīves kultūru. Tā ir iedvesmas pilsēta tiem, kas mācās, ceļo, dzīvo un sapņo. Pilsēta dod iespēju dzīvot kvalitatīvā un harmoniskā vidē, attīstīt sevi, veidot sevi un savu labklājību. Ikviens pilsētas iedzīvotājs un viesis, neatkarīgi no viņa nacionālās, sociālās, reliģiskās piederības un dzimuma, var realizēt sevi, radot un papildot savas idejas un sapņus, kas nav pretrunā ar sabiedrības interesēm, iegūt un pilnveidot kultūrizglītību visu savu dzīves laiku, saņemt kultūras pakalpojumus kultūrizglītībā, mūzikā, kultūras pieejamībā.

11. Kultūras patēriņš Latvijā un Valmierā

11.1. Kultūras patēriņu Latvijā raksturojošie dati

Biedrības "Culturelab" sadarbībā ar Latvijas Kultūras akadēmiju izstrādātajā pētījumā "Kultūras auditorija Latvijā: situācija, procesi, tendences"¹ veikta kultūras jomas statistikas analīze par pēdējo desmit gadu laika periodu, dažādu pētījumu datu analīze, īstenotas intervijas ar kultūras nozares pārstāvjiem, veikta kultūras pasākumu organizētāju kvantitatīva aptauja. Pētījumā īstenota Latvijas iedzīvotāju aptauja, aptaujājot kopumā 1040 Latvijas iedzīvotājus vecumā no 15 līdz 74 gadiem. Pētījuma rezultātā iegūta plaša informācija par iedzīvotāju kultūras aktivitātēm un padziļināts vērtējums par auditorijas izmaiņām pēdējo gadu laikā, kultūras organizāciju stratēģijām auditorijas piesaistē, u.c. jautājumiem. Ziņojuma noslēgumā tiek raksturoti galvenie izaicinājumi kultūras auditorijas attīstībā nākotnē, kultūras aktivitāšu piedāvājums un pieejamība, kā arī analizēta reģionālo koncertzāļu sniegto pakalpojumu pieejamība.

Kopumā Latvijas iedzīvotāji ir aktīvi kultūras patērētāji – 2016. gadā tikai 5% iedzīvotāju nebija piedalījušies nekādās kultūras aktivitātēs. Kultūrā neaktīvo iedzīvotāju īpatsvars pēdējo desmit gadu laikā ir bijis konstanti neliels – 4% 2007. gadā, 7% 2014. gadā. Arī citu Eiropas Savienības (ES) valstu kontekstā Latvijas iedzīvotāju kultūras patēriņš ir aktīvs – lielākajā daļā mērīto aspektu Latvijai rādītāji ir virs ES vidējiem. Tai pat laikā nevar teikt, ka Latvijas iedzīvotāji ir regulāri un bieži kultūras pasākumu apmeklētāji. Vidēji viens Latvijas iedzīvotājs gada laikā piedalās 8 kultūras aktivitātēs (tai skaitā ieskaitot televīzijas skatīšanos, kultūras izdevumu lasīšanu u.tml.). Pie tam – tikai 12% iedzīvotāju apgalvo, ka pēdējo trīs gadu laikā kultūras pasākumu apmeklēšanas biežums ir palielinājies. 40% novērtē, ka pasākumus apmeklē tik pat bieži, cik pirms trīs gadiem, bet 42% – ka apmeklējumu biežums ir samazinājies. Tas, savukārt, liecina, ka kopumā iedzīvotāju aktivitāte kultūras patēriņā samazinās.

Pozitīvi vērtējams fakts, ka Latvijas iedzīvotāji ir salīdzinoši aktīvi kultūras mobilitātē – 64% pasākumus apmeklē gan savā dzīves vietā, gan arī citur, un tikai 15% ir tādi, kas pasākumus apmeklē tikai savā pilsētā vai pagastā. 57% iedzīvotāju kultūru bauda savā reģionā, 41% – citā reģionā, bet 14% dodas uz citām Baltijas valstīm un vēl 14% – arī ārpus Baltijas. To, ka iedzīvotāju mobilitāte kultūras pasākumu baudīšanā ir pieaugusi, apliecina aptaujas dati – ja 2014. gada pētījumā 43% iedzīvotāju minēja, ka apmeklē pasākumus ārpus savas dzīvesvietas citur savā reģionā, tad šī gada pētījumā šādu atbildi snieguši jau 57% aptaujāto. Vienlaikus pārējo kategoriju dati nav būtiski mainījušies. Pēdējo divu gadu laikā noticis pieaugums tieši mobilitātes pieaugumam reģionos un tas, visdrīzāk, norāda uz reģionālo kultūras infrastruktūras objektu (Rēzekne, Liepāja, Cēsis, Daugavpils) pozitīvo ietekmi kultūras dzīves aktivizēšanā ārpus galvaspilsētas.

Populārākā kultūras aktivitāte 2016. gadā iedzīvotāju vidū bijis pagasta, pilsētas vai novada svētku apmeklējums – to darījuši kopumā 69% Latvijas iedzīvotāju. 60% skatījušies TV raidījumus par kultūru, 57% – lasījuši grāmatas, 56% – apmeklējuši kultūrvēsturiskas vietas, bet 52% – muzejus. Vērtējot pēdējo desmit gadu laika periodā, novērojams, ka iedzīvotāju kultūras aktivitāte vidējā un ilgtermiņā ir sarūkoša. Ir tikai dažas aktivitātes, kurās novērojams iesaistīto iedzīvotāju pieaugums – iedzīvotāji biežāk apmeklē muzejus (+11%), atrakciju un izklaides parkus (+4%), kinoteātrus vai brīvdabas kinoseansus (+3%), kā arī populārās mūzikas koncertus (+2%). Savukārt ievērojams kritums novērojams daudzās citās kultūras aktivitāšu kategorijās – par aptuveni 25% samazinājusies kultūras raidījumu TV auditorija, par 20% – vietējo zaļumbalļu apmeklētāju īpatsvars, par 10% – grāmatu lasītāju un zooloģisko dārzu apmeklētāju īpatsvars. Tāpat nedaudz krities teātra, operas un baleta, kā arī bērnu pasākumu apmeklētāju

Īpatsvars.

Kultūras patēriņā aktīvākas sociāli demogrāfiskās grupas ir – sievietes, 15 līdz 24 gadīgie, augstāko izglītību ieguvušie, publiskajā sektorā strādājošie, tie, kuriem ir augstāki ienākumi (virs 600 EUR uz vienu ģimenes locekli mēnesī), 3 un vairāk cilvēku ģimenes, tie, kuriem ir nepilngadīgi bērni. Savukārt kultūras pasākumu apmeklēšanā mazāk aktīvas sociāli demogrāfiskās grupas ir – vīrieši, 55 līdz 74 gadīgie, nepilsoņi, pamatizglītību ieguvušie, bezdarbnieki, tie, kuriem ir zemi ienākumi (līdz 199 EUR uz vienu ģimenes locekli mēnesī), tie, kuri dzīvo vieni, kā arī tie, kuriem nav nepilngadīgu bērnu.

Laika periodā no 2007. līdz 2016. gadam Latvijas iedzīvotāju skaits ir samazinājies kopumā par 11%, kas absolūtos skaitļos nozīmē gandrīz 240 tūkstošu iedzīvotāju zudumu. Šīs sociāli demogrāfiskās attīstības tendences attiecīgi arī būtiski ietekmēs kultūras auditoriju kā kvantitatīvi, tā sociālās struktūras aspektā – potenciālās kultūras auditorijas skaitliskums arvien samazināsies un vienlaikus paaugstināsies auditorijas vidējais vecums.

11.2. Kultūras patēriņu Valmierā raksturojošie dati

Pēc iedzīvotāju un pilsētas viesu aptaujas datiem¹, visvairāk pilsētā tiek apmeklēts teātris; vairākas reizes gadā teātri apmeklē gandrīz puse no aptaujātajiem. Visretāk Valmierā tiek apmeklēti klasiskās mūzikas koncerti un mākslas galerijas un izstādes (reizi gadā līdz nevienai reizei). Klasiskās mūzikas koncertu neapmeklēšana ne tik daudz saistīta ar piedāvājuma neatbilstību pieprasījumam, bet ar šāda žanra mūzikas koncertuniecīgo skaitu. Aptuveni 25% no aptaujātajiem atbildējuši, ka apmeklē bibliotēku reizi mēnesī vai biežāk; tas ir saistāms ar plašo kultūras un izglītojošo pasākumu klāstu bibliotēkas telpās. Pie apmeklētākajiem pasākumiem pilsētā atzīmēti arī pasākumi brīvā dabā, tradicionālās kultūras pasākumi, kā arī dažādi Valmieras kultūras centra organizēti pasākumi (iekštelpās, pilsētas estrādē).

Valmieras iedzīvotāji un viesi aktīvi iesaistās dažādās brīvā laika pavadīšanas aktivitātēs pilsētā. Vienlīdz liels aptaujāto skaits (14%-17%) nodarbojas ar amatniecību, iesaistās dažādos pašdarbības kolektīvos (dejas, vizuālā māksla), kā arī nodarbojas ar literatūru un fotomākslu. Mazāk aktīvi iesaistās folkloras kopās vai dažādās senioru aktivitātēs. Liela daļa aptaujāto (18%) atzinuši, ka neiesaistās nekādās brīvā laika pavadīšanas aktivitātēs pilsētā.

Vairāk nekā 90% aptaujāto kā citu kultūras pasākumu apmeklēšanas vietu min Rīgu, to vidū - 57% Cēsis, 16% Siguldu (šajā atbildē bija iespējams atzīmēt vairākus variantus). Kā citi varianti minēti Liepāja, Jēkabpils, Smiltene, Limbaži, Talsi, Salacgrīva, Pērnavas, Alūksne, Jelgava, Ķegums, kā arī tuvējie novadi (Valmiermuiža, Burtņieki). Atzīmēts arī, ka tiek apmeklētas pilsētas, kurās norisinās pilsētas svētki un nav būtiski, cik tuvu vai tālu šī pilsēta atrodas.

Vērtējot jau konkrētas vietas Valmierā, vairāk nekā puse aptaujāto atzīmējuši, ka pēdējā gada laikā ne reizi nav apmeklējuši mākslas "Galeriju Laipa", aptuveni 70% aptaujāto nav apmeklējuši nevienu pasākumu mākslas galerijā "Ledus pagrabs" vai Valmieras jaunatnes centrā "Vinda". Vairāk nekā 75% aptaujāto atzīst, ka nav apmeklējuši Valmierā esošos valsts aizsargājamus kultūras pieminekļus – Valmieras Sv.Sīmaņa baznīcu un Elku saliņu. Samērā liels skaits aptaujāto (aptuveni 59%) atzinuši, ka vismaz reizi nedēļā vai pat vairākas reizes mēnesī apmeklē Valmiermuižas alus darītavu un pils parku, un tur notiekošos pasākumus. Neliels skaits aptaujāto kā apmeklētu vietu atzīmē "Tautas Harmonijas centru" (67% pēdējā gada laikā nav apmeklējuši nevienu reizi), kas ir izskaidrojams ar iestādes neilgo pastāvēšanas vēsturi.

Minot nozīmīgākos kultūras pasākumus Valmierā, absolūti līderi, ko kā savus

favorītus pieminējuši gandrīz visi aptaujātie, ir Valmieras pilsētas svētki, Valmieras vasaras teātra festivāls, Mākslas dienu pasākumi, Maģisko sajūtu nakts, Simjūda gadatirgus un velo/kino festivāls "Kino pedālis". Pie nosauktajiem minami arī Muzeju nakts, dažādi atsevišķi Valmieras Kultūras centra organizētie pasākumi (koncerti, pasākumi bērniem, pasākumi estrādē), Brīvdabas kino pasākumi (t.sk. bērnu kino programmas, ko piedāvājuši gan kinoteātris "Gaisma", gan Valmieras vasaras teātra festivāls), dažādi vienreizēji pasākumi (Gacho, V.Šimkus, R.Paula, Dagamba, The Sound Poets koncerti, Latvijas skolu jauniešu koru salidojums, koncerts "Valmierai. Mūzikai. Kultūrai").

Kā pozitīvs pienesums Valmieras kultūras norišu klāstam minētas Valmieras Mākslas dienu aktivitātes – jau par tradīciju kļuvusī mākslas soliņu atklāšana pilsētvidē, gan arī 2017.gada iniciatīvas – Gaismas pilienu dārzs Valmieras muzeja Garšaugu dārzā, filmas "Gleznojot mūsdienu dārzu: no Monē līdz Matisam" bezmaksas seansi kinoteātrī "Gaisma". Ņemot vērā to, ka liela daļa respondentu kā būtisku notikumu Valmieras kultūras dzīvē minējuši arī koncertzāles "Valmiera" atklāšanu un tur notiekošos džeza mūzikas koncertus, var secināt, ka – ja iestāde atradīs mērķtiecīgu pozicionējumu un atbilstošu saturu, iestādei var būt ilgtermiņa potenciāls. Respondenti kā būtiskus min arī Valmieras Kultūras centra pārbūves un Valmieras pils kultūrvides centra projektus. Vairākkārt pieminēti Valmiermuižas kultūras biedrības organizētie pasākumi Valmiermuižā, pasākumi "Siltumnīcā", Valmieras Kultūras un mākslas fonda organizētie Vidzeme Fashion Show, Kārlienā pagalma svētki un Valmieras mākslas plenēri. Atsevišķi respondenti arī izsaka vajadzību pēc steidzama Valmieras Kultūras centra remonta, kā arī norāda uz nepieciešamību veidot modernāku risinājumu, kā piemēru saucot kvalitatīvo Vidzemes koncertzāli. Kā būtiski minēti pasākumi, kas notiek Valmieras integrētajā bibliotēkā – folkloras festivāls, pasākumu cikls "Sildāmie stāstos", VIBJO "Sudraba ZIRG's, dažādas izglītojošas lekcijas un semināri. Kā ilgtspējīga un apmeklēta iniciatīva minēti Baltā galdauta svētki Valmierā. Atsevišķās atbildēs arī minēti vienreizēji pasākumi, kas notikuši Valmierā (dažādas izstādes muzejā, TDA "Teiksma" koncerts, ZZ čempionāts, koncerts "Imantai 65", VDT izrādes, Katrīnas Gupalo un Andreja Osokina koncerts "100 gadi ar Piafu", pasākums "Gada Valmierietis", koncerti baznīcās, Vidzemes uzņēmējdienu).

Jautāti vērtēt dažādus ar Valmieras kultūras piedāvājumu, tā pieejamību un publicitāti saistītus izteikumus, aptuveni 50% respondentu ir atbildējuši, ka drīzāk piekrīt tam, ka Valmierā ikvienam ir iespēja apmeklēt sev interesējošu pasākumu kultūrā, tiek nodrošināts pietiekami plašs kultūras pasākumu klāsts gan pilsētas iedzīvotājiem, gan viesiem, pasākumu klāsts ik gadu pieaug un tas ir kvalitatīvs. Vairāk nekā puse no aptaujātajiem piekrīt, ka informācija par pasākumiem ir publiski pieejama un informācijas iegūšana nesagādā problēmas. Vairāk nekā puse aptaujāto kā informācijas ieguves avotu norāda Valmieras pilsētas pašvaldības mājaslapu www.valmiera.lv, gandrīz piektā daļa – pašvaldības informatīvo avīzi "Valmiera domā un rada" un izdevumu "Drīzumā". Gandrīz 80% aptaujāto norādījuši, ka informāciju iegūst sociālajos tīklos vai no radiem un draugiem.

49% aptaujāto par pēdējā gada laikā trīs visbiežāk apmeklētajām kultūras iestādēm Valmierā nosauc Valmieras Drāmas teātri, kam seko Valmieras Kultūras centrs (ar tur notiekošajiem koncertiem), kā arī kafejnīcas vai restorāni, kurās notiek kultūras pasākumi. Augsts apmeklējums ir arī kinoteātrim "Gaisma", dažādiem brīvdabas pasākumiem (tradicionālās kultūras pasākumi, tirdziņi, gadskārtu pasākumi). Aptaujātie pēdējā gada laikā mazāk apmeklējuši muzeju vai mākslas galeriju.

Pasākumu ieejas cenas aptaujas dalībnieki vērtē kā vidējas un pieņemamas (62.7%), augstas, kvalitātei atbilstošas (22%), pārāk augstas (14.4%), bet nepilns procents aptaujāto (0.9%) atbildējuši, ka cenas ir zemas.

Uz jautājumu par to, cik vidēji mēnesī tiek tērēts tieši kultūras un izklaides

pasākumiem, lielākoties saņemtas atbildes, sākot no EUR 10.00 līdz 50.00. Ir respondenti, kuri atbildējuši, ka tas ir atkarīgs no piedāvājuma. Saņemtas arī atbildes, ka kultūras un izklaides pasākumiem tiek tērēti pat EUR 100.00 līdz 200.00. Saņemti arī komentāri, ka uz šādu jautājumi ir grūti atbildēt, jo vasarā viennozīmīgi pasākumu ir vairāk, nekā ziemā, tāpēc vidējos ikmēneša tēriņus ir grūti noteikt. Saņemtas arī ļoti precīzas atbildes, piemēram, EUR 12.00, kas varētu nozīmēt to, ka ik mēnesi tiek apmeklēti kādi konkrēti pasākumi ar nemainīgu ieejas maksu vai izdevumiem, kas ar to saistīti. Ja ikmēneša ieņēmumi pieaugtu, aptaujas dalībnieki atzīst, ka par kvalitatīvu piedāvājumu būtu gatavi izdot pat līdz EUR 200.00 – 300.00 mēnesī. Citi atbild, ka jau šobrīd savus izdevumus plāno atkarībā no kultūras piedāvājumu klāsta, un cena ne vienmēr nosaka izvēli pasākumu apmeklēt vai neapmeklēt. Saņemtas arī atbildes, ka kultūras pasākumu ieejas cenas nav lielākie izdevumi, kas ar pašu pasākumu saistīti; visbiežāk nauda tiek iztērēta aktivitātēm, kas tiešā vai netiešā veidā saistīti ar pasākuma apmeklējumu – kafejnīcas apmeklējums teātra izrādes starpbrīdī, saldumi kino seansa apmeklējuma laikā, atspirdzinošs dzēriens brīvdabas koncerta laikā, transporta izdevumi uz/no pasākuma u.tml.

Aicināti izteikt viedokli un/vai ierosinājumus Valmieras pilsētas kultūras nozares attīstībai, saņemti gan pozitīvi un rosinoši, gan arī kritiski viedokļi. Aptaujas dalībnieki rosina interesantā veidā (izmantojot dažādas modernās tehnoloģijas, sociālo tīklu iespējas) pasākumu organizēšanā un apmeklēšanā iesaistīt pilsētas iedzīvotājus un viesus. Tiek izteikts rosinājums veidot netradicionālus, nebijušus pasākumus – veidot jaunas tradīcijas. Aptaujas dalībnieki izsaka vēlmi pēc akadēmiskās mūzikas koncertiem pilsētā, kā arī – kvalitatīviem koncertiem bērniem, laikmetīgās dejas un džeza koncertiem. Izteikts rosinājums steidzami renovēt Valmieras Kultūras centru, jo tā telpas ir novecojušas un, lai vai cik labs būtu pasākums, kas tajā notiek, pati ēka apmeklētājus nomāc. Tiek izteikta vēlme pēc laikmetīgiem vides objektiem pilsētā, moderniem paņēmieniem auditorijas informēšanai (vides stendi, reklāmas objekti utt.). Vairākkārt izskan vēlme pēc inovatīviem, jauniem, oriģināliem pasākumiem, kas būtu tieši Valmieru raksturojošā pazīme (kā piemēri minēti jau esošie pasākumi – Valmieras vasaras teātra festivāls un velo/kino festivāls “Kino pedālis”). Tiek rosināts kvantitāti aizstāt ar kvalitāti, izvērtēt pasākumu ieejas cenas, domāt par īpašiem piedāvājumiem ģimenēm vai cilvēku grupām, kultūras pasākumu organizatoriem savstarpēji komunicēt, lai pasākumi nepārklājas un neatkārtojas, veidot dažādas t.s. “pēdējā brīža” akcijas un piedāvājumus, jo ir skaidrs, ka ne visi pasākumi ir izpārdoti, tiek rosināts pievērst uzmanību vietējiem mūziķiem, māksliniekiem, nevis koncentrēties uz to, kas populārs un atzīts Latvijā un galvaspilsētā, rosināts organizēt bezmaksas pasākumus, jo ne vienmēr visi var atļauties pirkt ieejas biļetes, saņemts rosinājums domāt par cilvēkiem, kuri Valmierā strādā, viņiem aktuālāks būtu kultūras pasākumu klāsts darbadienās. Saņemta arī kritika, piemēram, kultūras pasākumu organizatori ir ar vecmodīgu domāšanu, bez gaumes, izteikts arī novērojums, ka tā vietā, lai konkurētu ar Vidzemes pilsētām (Cēsis, Sigulda), varētu veidot radošas sadarbības. Izteikta vēlme pēc modernākas pašvaldības mājaslapas, kur pieejama daudzpusīga informācija par pasākumiem Valmierā un reģionā, rosināts vairāk domāt par mārketinga komunikāciju un sabiedriskajām attiecībām, pārskatīt pasākumu ieejas cenu politiku, pasākumos kritiskāk izvērtēt ēdinātājus un domāt par labierīcību daudzumu plašākos pasākumos, domāt par pasākumu piedāvājumu rudenī un ziemā, tādējādi noturot auditoriju Valmierā, neļaut tai aizplūst uz citām pilsētām.

Citi ieteikumi kultūras pasākumu norisei: savlaicīga informācija “Valmieras ziņās”, ekskursijas ar gidu dažas reizes mēnesī, biežāk organizēt pasākumus jaunajiem mūziķiem, vairāk pasākumu iekšstelpās bērniem (piemēram, boulinga), kvalitatīvāku organizāciju, jo daži pasākumi atgādina pašdarbnieku organizāciju, katastrofāli trūkst laicīgās mākslas, kultūras piedāvājumu varētu ietekmēt arī kultūras

organizāciju vadības nomaiņa, orientēties arī uz jaunākā skolas vecuma auditoriju, uzrunāt teātri un kultūras centru par bērnu rotaļu istabas izveidi, ieviest atlaides daudz bērnu ģimenēm uz kultūras pasākumiem, veidot pasākumus, kas ir interesanti arī jauniešu vidū (18-25), piemēram, improvizācijas teātri, vairāk viesizrādes no citiem Latvijas teātriem, inteliģentās elektronikas koncerti, nepieradinātās mūzikas pasākumi, dažādas starpdisciplināras performances, oriģināli vides stendi kā pasākumu reklāma, domāt par auditoriju 28-40, pietrūkst pasākumu rudens un ziemas sezonā, akadēmiskās mūzikas koncertu klāstu plašāku, inovatīvākas izstādes muzejā, mazāk izrāžu un kino seansu, kas degradē ģimenes nozīmi, pasākumi, kas spēj iedvesmot, balets, opera, leļļu teātra viesizrādes, ielu cirka izrādes, plašāku folk mūzikas koncertu klāstu.

12. Stratēģiskā daļa

12.1. Misija

Valmiera ir mūsdienīga, attīstībā esoša kultūras pilsēta, kurā tiek sekmēta katras personības talantu izaugsme, cienīta materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana un nodošana nākamajām paaudzēm, veicināta jaunrade un inovācijas dažādās jomās, kā arī sekmēta radošo industriju attīstība un kultūras vērtību izpratne sabiedrībā.

12.2. Vīzija

Valmiera ir garīgi un materiāli spēcīga pilsēta, Vidzemes reģiona tradicionālās un laikmetīgās kultūras centrs, daudzveidīgas un visām sabiedrības grupām pieejamas kultūras radīšanas un patērēšanas vieta iedzīvotājiem un viesiem no Latvijas un ārvalstīm. Tā apzina, ciena un nodod nākamajām paaudzēm materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu un rosina un atbalsta laikmetīgās kultūras attīstību.

Valmierā noris starptautiski atpazīstami kultūras pasākumi, kas pilsētai piesaista Latvijas un ārvalstu mērķauditoriju, kā arī rada vietējo iedzīvotāju aktīvu iesaisti. Teātris ir Valmieras atpazīstamības zīme.

Savā kultūras piedāvājumā pilsēta ir radoša, daudzveidīga un kvalitatīva, izglītojot kultūras produktu patērētājus un jaunus talantus mākslās, veidojot kultūras vērtību apziņu. Kultūras norises veicina starpdisciplināru sadarbību publiskā, privātā un nevalstiskā sektorā, toleranci, patriotismu un piederības sajūtu pilsētai un valstij, piesaistot jaunus cilvēkus Valmierai. Kultūras jomas pārvaldībā pilsēta iet vienā solī ar tendencēm starptautiskā un nacionālā līmenī, aktīvi meklējot iespējas sadarbības tīklu veidošanai un kopprojektu īstenošanai.

Valmiera kultūras jomā nebaidās iet netradicionālus ceļus, pozitīvi pārsteidzot, aicinot cilvēkus aktīvi domāt, līdzdarboties un pašiem radīt!

Valmiera izmanto iespējas iesaistīties iniciatīvās, kas sekmē kultūras attīstību, īpaši laikmetīgās kultūras norisēm labvēlīgas kultūrtelpas veidošanos. Pilsēta pretendē uz tiesībām 2027. gadā kļūt par Eiropas kultūras galvaspilsētu. Kā Eiropas kultūras galvaspilsēta tā laika posmā līdz norises gadam un turpmāk attīsta kultūras piedāvājumu, kultūrvidi un kultūras infrastruktūru, iesaistot procesos plašu sabiedrību un stiprinot saikni starp kultūru un citām prioritārajām attīstības jomām: izglītību, tūrismu, ekonomiku un sociālo vidi. Valmiera apzinās un uzņemas atbildību par Eiropas kultūras galvaspilsētas gada ietvaros radīto vērtību ilglaicību.

12.3. Stratēģiskie mērķi

1. Nodrošināt kultūras infrastruktūras attīstību, atjaunošanu un atbilstību mūsdienu vides, dizaina un kultūras produktu patēriņa prasībām;
2. Paaugstināt sadarbību kultūras jomā iesaistīto pušu starpā, t.sk. ar privāto un nevalstisko sektoru, starptautiski;
3. Nodrošināt sabalansētu un kvalitatīvu kultūras produktu piedāvājumu visu gadu dažādām mērķauditorijām;
4. Nodrošināt kultūras jomas finansējuma pakāpenisku palielinājumu un piesaistīt papildu finansējumu kultūras iniciatīvu īstenošanai;
5. Veicināt Valmieras starptautisko atpazīstamību kultūras jomā un sadarbības tīklojumu izveidi;
6. Nodrošināt konkurētspējīgu kultūrizglītību mākslās un dizainā, radošo industriju attīstībā;
7. Piesaistīt pilsētai radošos talantus un attīstīt radošās industrijas;

8. Nodrošināt kultūras mantojuma pētniecību, saglabāšanu, tā mūsdienīgu interpretāciju, tālāknodešanu dažādām auditorijām;
9. Nodrošināt skaidru Valmieras pilsētas pozicionējumu kultūras jomā;
10. Veicināt radošā potenciāla un inovāciju pārnesei izglītībā, uzņēmējdarbībā;
11. Iniciēt jaunas Kultūras attīstības stratēģijas izstrādi, nodrošinot kultūras iniciatīvu pēctecību jauno administratīvo robežu ietvaros.

12.4. Rīcības plāns

Mērķis	Rīcība	Īstenotāji	Termiņi	Finansējums
M.1. Nodrošināt kultūras infrastruktūras attīstību, atjaunošanu un atbilstību mūsdienu vides, dizaina un kultūras produktu patēriņa prasībām				
M.1.1.	Valmieras Kultūras centra ēkas pārbūve, materiālās un tehniskās bāzes atjaunošana	Pašvaldība, KSTP, KC	2019-2025	ERAF, VPP
M.1.2.	Valmieras pilsētas estrādes labiekārtošana	Pašvaldība, KC	2019-2028	VPP
M.1.3.	Valmieras pils kultūrvides centra projekta īstenošana	Pašvaldība, KSTP, Muzejs	2019-2022	ERAF, VPP
M.1.4.	Valmieras Drāmas teātra energoefektivitātes projekta īstenošana	Valmieras Drāmas teātris	2018-2024	ERAF, valsts
M.1.5.	Valmieras Sv.Sīmaņa baznīcas torņa renovācija	Sv.Sīmaņa draudze	2018-2019	ERAF, VPP, Sv.Sīmaņa draudze
M.1.6.	Sirdsskaidrā Sergija Radoņežas pareizticīgo baznīcas atjaunošanas projekta īstenošana	Sirdsskaidrā Sergija Radoņežas pareizticīgo draudze	2018-2022	Sirdsskaidrā Sergija Radoņežas bazn. draudze, VPP
M.1.7.	Kultūras iestāžu materiālās un tehniskās bāzes atjaunošana, infrastruktūras atjaunošana, t.sk. radot iespēju tās apmeklēt dažāda vecuma grupām un cilvēkiem ar speciālām vajadzībām	Pašvaldība, Iestādes	2022-2026	
M.1.8.	Mākslinieku ielas 2 ēkas labiekārtošana un piemērošana radošo industriju funkcijām	Pašvaldība, VAA	2022-2028	
M.1.9.	Skulptūru, vides objektu uzstādīšana pilsētvidē, kultūrzīmju izvietošana pie ēkām, kurās dzīvojuši ievērojami kultūras darbinieki (Teodors Ūders, Jautrīte Putniņa, Jāzeps Vītols u.c.). Jauni vides objekti – "Trejdeksnis", Oļģerta Krodera "Ābele". Radošu partnerību īstenošana sadarbībā ar profesionāliem māksliniekiem, mākslas skolām un augstskolām (LMA, VMV u.c.).	Pašvaldība, sadarbības partneri, AP, KC, KSTP	2018-2028	VPP, sponsori, mecenāti, valsts, ES fondi
M.1.10.	Pilnveidot esošo un veidot jaunu kultūras un radošo industriju infrastruktūru, t.sk. laikmetīgās mākslas centrs, mākslas galerija, dizaina muzejs, tradicionālo prasmju amatu māja u.c. Meklēt risinājumus minētās infrastruktūras izveidei līdz 2027.gadam.	Pašvaldība, sadarbības partneri, KSTP, AP	2021-2027	VPP, ERAF, valsts
M.2. Paaugstināt sadarbību kultūras jomā iesaistīto pušu starpā, t.sk. ar privāto un nevalstisko sektoru, starptautiski				
M.2.1.	Pašvaldības projektu konkursos atbalstīt projektus, kas veicina radošas partnerības, dažādu sektoru sadarbību	Pašvaldība, KSTP	2018-2028	VPP
M.2.2.	Kultūras padomes izveide ar mērķi nodrošināt sabalansētu, dažādām mērķauditorijām	Pašvaldība, sadarbības	2021-2022	VPP

	saistošu pilsētas kultūras pasākumu klāstu, veicināt jaunievedumus kultūrā	partneri		
M.2.3.	Sadarbība ar tuvējo novadu pašvaldībām un kultūras organizācijām kultūras pasākumu plānošanā, realizācijā un informācijas izplatīšanā.	Pašvaldība, KSTP, TIC, ZUSAN, VAA	2018-2028	VPP
M.2.4.	Regulāras Pašvaldības kultūras iestāžu, kultūras jomas biedrību un sadarbības partneru tikšanās ar mērķi kopīgi plānot kultūras aktivitātes	KSTP	ar noteiktu regularitāti	VPP
M.2.5.	Attīstīt privāto partnerību finansējuma piesaistē, kultūras aktivitāšu īstenošanā	KSTP, Iestādes	2018-2028	VPP, mecenāti, sponsori, partneri
M.3. Nodrošināt sabalansētu un kvalitatīvu kultūras produktu piedāvājumu visu gadu dažādām mērķauditorijām				
M.3.1.	Izstrādāt pasākumu efektivitātes izvērtēšanas modeli, t.sk. par pilsētas lielajiem kultūras pasākumiem, un pielietot to pašvaldības finansējuma sadalē	KSTP, KC, Iestādes	2021 -2022	VPP
M.3.2.	Definēt galvenos Valmieras pilsētas kultūras notikumus, pasākumus, nodrošināt to ilgtspēju	Pašvaldība	2018-2021	VPP
M.3.3.	Veikt ikgadēju kultūras pasākumu kvantitatīvu un kvalitatīvu izvērtēšanu atbilstoši izstrādātajiem vērtējuma kritērijiem (pasākuma apmeklētība, publicitāte, pilsētas atpazīstamības veicināšana, pasākumu klāsta dažādošana, regularitāte)	KSTP, KC	2021-2028	VPP
M.3.4.	Finansēt pašvaldības un kultūrizglītības iestādes, to darbību, rīkotos pasākumus, saskaņā ar pašvaldības budžeta prioritātēm un iestādes darbības izvērtējumu	Pašvaldība, KSTP, Iestādes	2021-2028	VPP
M.3.5.	Organizēt pašvaldības projektu konkursu kultūras nozarē, pakāpeniski palielināt tam pieejamo finansējumu, kontrolēt projektu māksliniecisko un saturisko kvalitāti un atbilstību prioritātēm un finansējuma izlietojumam	Pašvaldība, KSTP	2021-2028	VPP
M.3.6.	Izvērtēt efektivitāti un deleģēt funkcijas kultūras organizācijām, kas atslogotu pienākumu slogu pašvaldības iestādēm	Pašvaldība, KSTP	2021-2022	VPP
M.3.7.	Sabiedrības līdzdalība pasākumu izvērtējumā, veicot ikgadējas aptaujas par kultūras nozares piedāvājumu	KSTP, ZUSAN	2018-2028	VPP
M.3.8.	Mērķtiecīgi atbalstīt Valmieras Drāmas teātri, tā uzturēšanu, jauniestudējumu veidošanu un Valmieras Vasaras teātra festivāla rīkošanu ar mērķi nodrošināt piedāvātā pakalpojuma daudzveidību, pieejamību sabiedrībai un pasākumu starptautisku atpazīstamību	Pašvaldība	2018-2028	VPP, KM
M.3.9.	Nodrošināt akadēmiskās mūzikas koncertu ciklu Valmieras skolu jaunatnei sadarbībā ar VSIA "Latvijas Koncerti". Nodrošināt sistēmisku sadarbību ar izglītības iestādēm, lai radītu interesi par kultūru, kultūras mantojumu un radošajām industrijām	Pašvaldība, VIP, KC, Izglītības iestādes, Muzejs, Bibliotēka	2019-2028	VPP
M.3.10.	Nodrošināt iespēju Valmieras daudz bērnu ģimenēm apmeklēt kultūras pasākumus pilsētā (Valmieras Kultūras centrs, Valmieras Drāmas teātris, kinoteātris "Gaisma"). Izstrādāt atbalsta mehānismu.	Pašvaldība, sadarbības partneri	2018-2028	VPP
M.3.11.	Atbalstīt Valmieras pilsētas kultūras iestāžu darbinieku profesionālās izaugsmes	Pašvaldība, Iestāžu	2018 -2028	VPP

	iespējas	vadītāji		
M.4. Nodrošināt kultūras jomas finansējuma pakāpenisku palielinājumu un piesaistīt papildu finansējumu kultūras iniciatīvu īstenošanai				
M.4.1.	Stiprināt Pašvaldības iestādes "Kultūras, sporta un tūrisma pārvalde" kapacitāti, piesaistot papildu speciālistus ar mērķi sagatavot projektu pieteikumus, piesaistīt finansējumu no ārējiem resursiem (piemēram, VKKF), pārraudzīt Stratēģijas īstenošanu	Pašvaldība, KSTP	2018-2022	VPP
M.4.2.	Piesaistīt atbalstītājus, sponsorus, mecenātus dažādu pasākumu, notikumu un ideju īstenošanai kultūras jomā	Pašvaldība	2018-2028	VPP
M.4.3.	Izvērtēt nepieciešamību un izstrādāt nolikumu speciālām apbalvojumam "Balva kultūrā", lai motivētu un izceltu katra gada spilgtākos panākumus kultūras jomā pilsētā	KSTP, Pašvaldība	2022-2023	VPP
M.5. Veicināt Valmieras starptautisko atpazīstamību kultūras jomā un sadarbības tīklojumu izveidi				
M.5.1.	Izvērtēt lietderību un iespēju līdzdarboties pilsētu sadarbību tīklos (Creative cities, Euro Cities u.c.)	Pašvaldība, KSTP, VAA, Iestādes	2018-2022	VPP
M.5.2.	Popularizēt pilsētas tēlu starptautiskās organizācijās, izstādēs, gadatirgos, konferencēs, pieredzes apmaiņas braucienos	Pašvaldība, KSTP, TIC, Iestādes	2018-2028	VPP
M.5.3.	Aktīvi komunicēt pasākumus svešvalodās, tādējādi nostiprinot Valmieras vārdu starptautisku kultūras norišu klāstā	Pašvaldība, KSTP, ZUSAN, TIC, AP ārējo sakaru koordinators, Iestādes	2018-2028	VPP
M.5.4.	Īstenot starptautiskas sadarbības pilsētā notiekošu pasākumu ietvaros (piem., viesizrādes, sadarbības projekti Valmieras Vasaras teātra festivālā, starptautiski viesi, žūrija, programma velo/kino festivāla "Kino pedālis" ietvaros)	Pašvaldība, KSTP, sadarbības partneri	2018-2028	VPP
M.5.5.	Mērķtiecīgi eksportēt kultūras produktus un tūrisma pakalpojumus uz Igauniju (sadarbība ar igauņu māksliniekiem, nodrošināts atsevišķu Valmieras Drāmas teātra izrāžu tulkojums uz igauņu valodu)	Pašvaldība, Iestādes, VDT	2019 -2028	VPP, VDT
M.5.6.	Kultūras pasākumu organizēšanā un komunikācijā iesaistīt Valmieras pārstāvniecību Rīgā	Pašvaldība, Pārstāvniecība, ZUSAN, Iestādes	2018-2028	VPP
M.5.7.	Kultūras aktivitāšu popularizēšanai un jaunu projektu īstenošanā, izmantot sadraudzības pilsētu tīklu (Vācija, Igaunija, Zviedrija, Itālija u.c.). Veidot sadarbību ar ārvalstu vēstniecībām un kultūras iestādēm Latvijā kultūras jomā.	AP, KSTP, KC, Iestādes	2019-2028	VPP
M.5.8.	Pasākumu norisei piesaistīt ārvalstu māksliniekus	KC, KSTP, VMS, VMV, Muzejs	2018-2028	ES fondi, VKKF, VPP
M.5.9.	Izmantot <i>Europe Direct</i> informācijas centra iespējas bibliotēkas un Valmieras popularizēšanai	Bibliotēka	2018-2028	ES, VPP
M.5.10.	Veicināt un atbalstīt starptautisku kultūras pasākumu norisi pilsētā (Valmieras Vasaras	Pašvaldība, Iestādes,	2019-2028	VPP, ES fondi

	teātra festivāls, Valmieras Ziemas mūzikas festivāls, Starptautiskais Jauno pianistu konkurss, plenēri ar ārzemju mākslinieku piedalīšanos u.c.), veidot jaunas tradīcijas	sadarbības partneri		
M.5.11.	Sagatavot un iesniegt pieteikumu ES iniciatīvai par Eiropas kultūras galvaspilsētas statusa iegūšanu.	Pašvaldība, lestage, sadarbības partneri	2021-2028	VPP, ES fondi, NFI, VKKF, sponsori
M.6. Nodrošināt konkurētspējīgu kultūrizglītību mākslās un dizainā, radošo industriju attīstībā				
M.6.1.	Attīstīt Valmieras Mākslas un dizaina vidusskolu un Valmieras Mūzikas skolu par kultūrizglītības centriem, kas piedāvā konkurētspējīgu, mūsdienu darba tirgum atbilstošu, secīgu kultūrizglītību visās pakāpēs: interešu izglītība, profesionālās ievirzes izglītība, profesionālā vidējā izglītība	Pašvaldība, VIP, VMV, VMS	2019-2028	VPP
M.6.2.	Izveidot inovatīvas, starpdisciplināras, ar radošo industriju nozari saistītas mācību programmas Valmieras Mākslas un dizaina vidusskolā, Vidzemes Augstskolā	Pašvaldība, VIP, Izglītības iestādes	2019-2028	VPP
M.6.3.	Atjaunot kultūrizglītības mācību iestāžu materiālo un tehnisko bāzi	VMS, VMV	2018-2028	VPP
M.6.4.	Veicināt kultūrizglītības, mākslu pedagogu kvalifikācijas un kompetences paaugstināšanos, piedalotiesursos, semināros, izglītojošās programmas	Pašvaldība, VIP, Izglītības iestādes	2018-2028	VPP
M.6.5.	Veicināt kultūrizglītības skolēnu, studentu un pedagogu iesaistīšanos starptautiskās apmaiņas programmās, mobilitātes projektos, stipendiju konkursos	Pašvaldība, VIP, Izglītības iestādes	2018-2028	VPP
M.6.6.	Nodrošināt regulāru, darba specifiskai atbilstošu profesionālu pilnveidi (kursu, semināru apmeklēšana, komandējumi, pieredzes apmaiņas braucieni uz citām pašvaldībām) Pašvaldības kultūras jomas speciālistiem	Pašvaldība, lestage	2018-2028	VPP, valsts dotācijas
M.6.7.	Pilsētas komunikācijā izcelt Valmieras talantus, radošās personības, skolu absolventus, to saikni ar pilsētu	Pašvaldība, VIP, ZUSAN, Izglītības iestādes, Biedrības, NVO	2019-2028	VPP
M.6.8.	Izstrādāt kultūrizglītības kursu piedāvājumu pieaugušajiem, piedāvājot gūt jaunas zināšanas, paaugstināt esošo kvalifikāciju, veicināt konkurētspēju darba tirgū	Pašvaldība, Izglītības iestādes, sadarbības partneri	2018-2028	VPP, ES fondi
M.6.8.	Veidot sadarbības ar profesionāliem māksliniekiem un augstākām izglītības iestādēm (LMA, JVLMA, RSEBA, RTU, izstādes, plenēri, vieslekcijas, nometnes, meistarklases)	VMV, VMS, VDT, AP	2019-2028	VPP
M.6.9.	Saskaņot rīcības ar pilsētas kultūras nozares stratēģiju kultūras lestage attīstības plānos, programmās, stratēģijās	lestage	2018-2028	VPP
M.7. Piesaistīt pilsētai radošos talantus un attīstīt radošās industrijas				
M.7.1.	Veikt pētījumu par to, kā nodrošināt talantu piesaisti pilsētai	ViA	2021-2023	VPP
M.7.2.	Līdzfinansēt jaunas iniciatīvas un to realizēšanu pilsētā dažādās nozarēs (māksla, literatūra, dejas māksla, kino, mūzika, skatuves māksla, dizains u.c.)	Pašvaldība, VAA	2019-2028	VPP

M.7.3.	Pilsētā notiekošu kultūras pasākumu norisei piesaistīt nozares profesionāļus (piemēram, mākslinieciskā programma, režija, scenogrāfija, horeogrāfija utt.)	Pašvaldība, KSTP, VAA	2019-2028	VPP
M.7.4.	Piesaistīt nozares profesionāļus pilsētas vizuālā, grafiskā tēla un zīmola izstrādē, infrastruktūras pārbūves projektos	Pašvaldība	2018-2028	VPP
M.7.5.	Atbalstīt ar dzīvojamo fondu radošo industriju pārstāvjus, izveidot un dot iespēju darboties mākslinieku rezidencē	Pašvaldība	2019-2028	VPP
M.7.6.	Organizēt plenērus kopā ar Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras fakultātes studentiem un mācībspēkiem, LMA Dizaina un Vizuāli plastiskās nodaļas studentiem un mācībspēkiem	AP, VMV, sadarbības partneri	2019-2028	VPP
M.7.7.	Atbalstīt Dramatiskā teātra aktieru kursa organizēšanu LKA sadarbībā ar Valmieras Drāmas teātri	Valmieras Drāmas teātris, sadarbības partneri	1.uzņemšana 2017./2018.mācību gadā	KM
M.7.8.	Informēt sabiedrību par kultūras norisēm, veidot sadarbību ar medijiem	ZUSAN, Iestādes	2018-2028	VPP
M.8. Nodrošināt kultūras mantojuma pētniecību, saglabāšanu, tā mūsdienīgu interpretāciju, tālāk nodošanu dažādām auditorijām				
M.8.1.	Saskaņot rīcības Valmieras muzeja Darbības un attīstības stratēģijā 2016.-2025.gadam attiecībā uz kultūras mantojumu	Pašvaldība, Muzejs	2018-2022	VPP
M.8.2.	Saskaņot rīcības Valmieras pils kultūrvides centra darbības un attīstības stratēģijā 2017.-2025.gadam attiecībā uz kultūras mantojumu	Pašvaldība, Muzejs	2018-2022	VPP
M.8.3.	Veicināt aktivitātes, kas interaktīvā, kultūrizglītojošā formātā sekmē un rosina izpratni par pilsētas un reģiona kultūrvēsturisko mantojumu	Pašvaldība, Muzejs, Bibliotēka, TIC, ZUSAN, Iestādes	2018-2028	VPP
M.8.4.	Veicināt sakrālā kultūras mantojuma saglabāšanu, līdzfinansējot sakrālo ēku uzturēšanas izdevumus, sadarboties ar kristīgajām draudzēm kultūras pasākumu realizēšanā, starpdisciplināru projektu īstenošanā	Pašvaldība, KSTP, KC, Muzejs	2018-2028	VPP
M.8.5.	Piedalīties Eiropas kultūras mantojuma dienās, veicināt pilsētas kultūras mantojuma iekļaušanu UNESCO datubāzēs	Pašvaldība, KSTP, Muzejs, AP, Iestādes	2018-2028	VPP
M.8.6.	Nodrošināt labvēlīgu vidi amatniecības tradīciju un prasmju saglabāšanai un nodošana nākamajām paaudzēm, sasaistot tās ar radošo industriju sektoru (inovāciju pārnese, dizaina integrēšana)	KC, Muzejs, Pašvaldība, VMV, sadarbības partneri	2018-2028	VPP
M.8.7.	Saglabāt valsts un reģionālas nozīmes kultūras pieminekļus, iekļaut tos kultūrtūrisma piedāvājumā. Izvērtēt jaunu industriālā vai kultūras mantojuma objektu iekļaušanu vietējas vai valsts nozīmes kultūras pieminekļu sarakstā. Pilsētplānošanā nodrošināt ainavas raksturiem saglabāšanu, izcelšanu, vēsturisko pieminekļu, Gaujas upes un ūdensmalu akcentu integrēšanu ar dizaina ziņā kvalitatīvu publisko vidi.	AP, Pašvaldība, Muzejs, KSTP, TIC	2018-2028	VPP
M.8.8.	Iesaistīt sabiedrību un veicināt tās līdzdalību kultūrvēsturiskā mantojuma pētniecībā un saglabāšanā. Nodrošināt pētniecības rezultātu pieejamību sabiedrībai ar	Muzejs, Bibliotēka	2018 -2028	VPP, VKKF, ES fondi

	daudzveidīgām formām un metodēm.			
M.8.9.	Atbalstīt sabiedrības iesaisti daudzveidīgās amatiermākslas aktivitātēs, nodrošināt amatiermākslas kolektīvu sekmīgu darbību	Pašvaldība, KC	2018-2028	VPP
M.8.10.	Uzturēt Dziesmu un deju svētku tradīciju un tās uzturēšanu, ilgtspējas nodrošināšana. Dalība Vispārējos latviešu Dziesmu un Deju svētkos, dalība Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos, augsti sasniegumu skatēs	KC, Pašvaldība, Izglītības iestādes	2018-2028	VPP, valsts dotācijas
M.9. Nodrošināt skaidru Valmieras pilsētas pozicionējumu kultūras jomā				
M.9.1.	Skaidri definēt un īstenot pilsētas pozicionējumu kultūrā, pamatojot to ar norisēm, leģendām, faktiem, ievērojot Valmieras pilsētas mārketinga komunikācijas stratēģiju un zīmola identitāti. Efektīvi izmantot un attīstīt lietotni "Mana Valmiera"	ZUSAN, KSTP, Iestādes	2021-2022	VPP
M.9.2.	Izstrādāt un īstenot mārketinga aktivitāšu plānu kultūras pasākumu komunikācijai. Kultūras pasākumu dokumentēšana (foto, video, tiešraides)	Pašvaldība, ZUSAN, KSTP, Iestādes (pasākumu realizētāji)	2018-2028	VPP
M.9.3.	Saglabāt un attīstīt Valmieras kultūras kartes piedāvājumu, izskatīt iespēju integrēt karti ar lietotni "Mana Valmiera"	KC, ZUSAN, TIC	2018-2028	VPP
M.9.4.	Organizēt pasākumus un kultūras aktivitātes, kas stiprina iedzīvotāju piederības sajūtu pilsētai un patriotismu	Pašvaldība, KC, sadarbības partneri	2018-2028	VPP
M.9.5.	Mājaslapas www.valmiera.lv sadaļas "Kultūra" informācijas regulāra atjaunināšana latviešu un angļu valodā (informācija par Valmieras kultūras darbinieku sasniegumiem, aktivitātēm, pilsētas kultūras piedāvājuma video izveide)	Pašvaldība, ZUSAN, KSTP, AP ārējo sakaru koordinators	2018-2028	VPP
M.10. Veicināt radošā potenciāla un inovāciju pārnēsi izglītībā, uzņēmējdarbībā				
M.10.1.	Izveidot Valmierā un tās tuvējā apkārtnē esošo un darbojošo radošo biznesa uzņēmumu datu bāzi	VAA	2019-2021	VPP
M.10.2.	Organizēt tīklošanās, kopprojektus, seminārus, konferences un citus radošo uzņēmējdarbību veicinošus pasākumus	VAA, Iestādes, Pašvaldība	2020 -2028	VPP, ES fondi
M.10.3.	Organizēt starpdisciplinārus pasākumus, kas iesaista radošās un tradicionālās uzņēmējdarbības pārstāvjus (t.sk. veidot forumu "Māksla būt uzņēmējam" kā tradīciju)	VAA, Pašvaldība, Bibliotēka	2019-2028	VPP, projektu finansējums
M.10.4.	Iesaistīt Vidzemes Augstskolu radošo industriju projektu īstenošanā, prasmju un zināšanu pārnēsē	VAA, ViA, VPP	2019 -2028	VIA, VAA, ES fondi
M.10.5.	Veicināt, attīstīt uzņēmējdarbības prasmes Valmieras izglītības un interešu izglītības iestādēs (VMV, VJC Vinda)	VAA, VJC Vinda, VMV, Izglītības iestādes, VIP	2018 -2028	VPP, VAA, ES fondi
M.10.6.	Atbalstīt mācību uzņēmumu attīstīšanos radošanās industrijās	VAA, VJC Vinda, VMV, Izglītības iestādes, VIP	2019 -2028	VPP, ES fondi
M.11. Iniciēt jaunas Kultūras attīstības stratēģijas izstrādi, nodrošinot kultūras iniciatīvu pēctecību jauno administratīvo robežu ietvaros				
M.11.1.	Izstrādāt vienotu novada kultūrtelpas ilgtermiņa attīstības stratēģiju	Pašvaldība, Pārvalde	2022-2024	VPP, projektu finansējums

12.5. Stratēģijas īstenošanas uzraudzība

Par Stratēģijas ieviešanu, uzraudzību un izvērtējumu atbildīga ir Valmieras pilsētas pašvaldība. Stratēģijas ieviešanas uzraudzības procesā piedalās Rīcības plānā norādītās atbildīgās iestādes, koordinēšanas darbu visu Stratēģijas darbības periodu veic Valmieras pilsētas pašvaldības iestāde "Kultūras, sporta un tūrisma pārvalde".

Stratēģijas īstenošanas uzraudzības mērķi:

- veikt faktiskā veikuma atbilstību rīcības plānā noteiktajam;
- konstatēt atkāpes no rīcības plāna, identificēt iemeslus, nepieciešamības gadījumā pilnveidot Stratēģiju, aktualizēt rīcības plānu;
- analizēt statistikas datus, kas raksturo attīstības tendences, veikt datu salīdzinājumu ar iepriekšējo periodu pārskatiem utt.
- veikt sasniegto mērķu regulāru izvērtējumu reģiona, valstiskā un starptautiskā mērogā;
- veikt saskaņošanas procesu izmaiņām Stratēģijā;
- sekot līdzi katras kultūras iestādes stratēģijas īstenošanai un saskaņotībai ar pilsētas kultūras nozares stratēģiju.

Stratēģijas izvērtēšanā tiek izmantoti šādi **kvantitatīvi rādītāji**, kas sasniegti Stratēģijas darbības periodā:

- kultūras infrastruktūras sakārtošanas, uzlabošanas un atjaunošanas projektu skaits;
- iestāžu materiālās un tehniskās bāzes atjaunošanu raksturojoši dati;
- īstenoto radošo partnerību (projektu) skaits;
- radošo industriju uzņēmumu skaita pieaugums;
- pašvaldības projektu konkursos atbalstīto projektu skaits, t.sk. jaunas iniciatīvas;
- kultūras pasākumu skaits pilsētā (t.sk. Pārstāvniecībā);
- ar tuvējiem novadiem un pilsētām kopā realizēto projektu skaits;
- kultūras padomes izveide un notikušo tikšanos skaits;
- pašvaldības iestāžu pārstāvju tikšanos skaits ar mērķi kopīgi plānot kultūras pasākumus pilsētā;
- pasākumu skaits, kam piesaistīts privātais, projektu finansējums;
- kultūras pasākumu finansējuma pieauguma dinamika;
- dalība starptautiskos pasākumos, starptautiski īstenotie projekti, to skaits;
- izglītojamo skaits interešu un kultūrizglītībā;
- sasniegumi nacionālā un starptautiskā līmenī, iegūtās godalgas (konkursi, skates, profesionāļu novērtējums, saņemtās stipendijas, kritiķu balvas utt.);
- mājsaimniecības izdevumu pieaugums kultūrai, atpūtai %;
- Valmieras Kultūras kartes lietotāju skaits, tā dinamika.

Kvalitatīvi rādītāji:

- kultūras pasākumu efektivitātes izvērtējuma modeļa izstrāde un pielietošana turpmākajā pasākumu plānošanā;
- pasākuma viesu sniegtais vērtējums aptaujās (pasākumu apmeklētība, tendences, ieteikumi, komentāri);
- dažādu mērķauditoriju pozitīvs vērtējums par kultūras piedāvājumu pilsētā;
- pasākumu plānošanā un īstenošanā piesaistītie nozares profesionāļi (saturs, mākslinieciskā programma, inovācijas);
- definēti pilsētas nozīmīgākie kultūras pasākumi, nodrošināta to ilgtspēja;
- pilsētas tēla un zīmola izstrāde, mērķtiecīgs pielietojums pilsētas komunikācijā (pilsētas atpazīstamība, pasākumu rezonanse nacionāli un starptautiski);
- inovatīvu, starpdisciplināru mācību programmu izveide mācību iestādēs;

- kolektīvu dalība deju un koru skatēs, Vispārējos latviešu Dziesmu un deju svētkos, Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos (novērtējumi skatēs);
- piesaistīti jomas profesionāļi kultūras jomai (kolektīvu vadītāji, režisori, speciālisti, dizaineri, arhitekti utt.).

12.6. Stratēģijas izpildes rezultatīvie rādītāji

Galvenie sasniedzamie rezultāti	2017.gads (uz 01.01.2018)	2028.gads
Darbības rādītāji		
- Kultūras (t.sk. kultūrizglītojošo) pasākumu skaits ¹	835	pieaugošs
- Īstenoto projektu skaits projektu konkursu ietvaros	7	10-12
- Īstenoto pasākumu skaits bērniem un ģimenēm ar bērniem ²	510	pieaugošs
- Amatiermākslas kolektīvu skaits (Valmieras Kultūras centrs)	20	nemainīgs, stabils
- Īstenoto starptautisko projektu skaits	3	pieaugošs
- Piesaistīto radošo industriju pārstāvju skaits ³	31	pieaugošs
- Atjaunoto infrastruktūras vienību skaits	1	5
- Jaunizveidotu kultūrizglītojošo programmu skaits	1	5
- Jaunizveidoti kultūras tūrisma pakalpojumi	1	5
- Profesionālās mākslas pasākumu skaita pieaugums, %	-	pieaugošs
- Pašvaldības finansējums kultūrai uz vienu iedzīvotāju (EUR)	106,09	114,58 ⁴
Politikas rezultāti		
- Kultūras (t.sk. kultūrizglītojošo) pasākumu apmeklētāju skaits ⁵	231 315	300 000
- Kultūras kartes lietotāju skaits	922	1450
- Amatiermākslas kolektīvu dalībnieku skaits Valmierā ⁶	702	nemainīgs
- Mūžizglītības programmu skaits kultūras jomā	2	4
- Balvas, kas saņemtas par sasniegumiem profesionālajā mākslā Latvijā, starptautiski ⁷	4	pieaugošs
- Kultūras pasākumu pārdoto biļešu skaits, vienības/ apgrozījums, EUR ⁸	8294/ 56 588	pieaugošs
- Mājsaimniecības patēriņš kultūrai, atpūtai no kopējiem mājsaimniecības izdevumiem %	7,5% ⁹	pieaugošs
- Īstenoto starpdisciplināro projektu/partnerību skaits radošajās industrijās	1	5
- Kultūrpārvaldības kvalitātes novērtējums, apmierinātība ar kultūrpārvaldību pilsētā (aptauja 1 reizi gadā)	50%	70%

Pielikums Nr.1. Valmieras aktīvāko kultūras operatoru uzskaitījums pa darbības jomām (apakšnozarēm)

	Apakšnozare, kurā darbojas														
	Kultūrpārvaldība	Skatuves un izpildītājmāksla	Vizuālā un digitālā māksla	Literatūra	Arhitektūra un dizains	Kultūras mantojums	Kultūras vide / infrastruktūra	Audiovizuālie un mediji	Radošās industrijas (pilnībā vai daļēji)	Kultūrizglītība	Kultūras tūrisms	Kultūras pētniecība / kritika	Ārējā kultūrpolitika	Kultūras sabiedrības integrācijai	Viesizrādes
Pašvaldības institūcijas															
Iestāde "Kultūras, sporta un tūrisma pārvalde"															
Valmieras Kultūras centrs (kolektīvi – kori, deju kolektīvi, lietišķās mākslas studijas, vokālie ansambļi, mūsdienu deju grupas, etno kokļu grupa)															
Valmieras muzejs															
Valmieras Integrētā bibliotēkā															
VJC "Vinda" (interesešu izglītības programmas – dejas, mūzika, dizains, animācija, skatuves māksla, mācību uzņēmumi)															

	Apakšnozare, kurā darbojas														
	Kul tū r p ā rv al dī b a	Ska tuv es un izpil dītā jmā ksla	Viz uāl ā un digi tālā mā ksla	Lite ratū ra	Arhi tekt ūra un diz ain s	Kult ūra s ma noj um s	Kult ūra s vid e / infr astr ukt ūra	Au dio viz uāl ie un me diji	Radošās industrijas (pilnībā vai daļēji)	Ku ltū riz glīt ība	Kul tū r a s t ū ri s m s	Kultū ras pētņi ecība / kritik a	Ā rē jā kul tū rp ol iti k a	Kultū ra sabie drība s integ rācija i	Vi es izr ād es
Valmieras Mākslas un dizaina vidusskola															
Valmieras Mūzikas skola															
Vispārizglītojošās skolas (skolu teātris, mūzikas un tautas dejas kolektīvi, mākslas pulciņi, mūsdienu deju grupas u.c.)															
Biedrība "Valmieras Attīstības aģentūra"															
Valsts institūcijas, iestādes															
Valmieras Drāmas teātris															

Vidzemes Augstskola																
Draudzes, baznīcas																
Valmieras Sv.Sīmaņa evaņģēliski luteriskā draudze																
	Apakšnozare, kurā darbojas															
	Kultūrpārvaldība	Skatuves un izpildītājmāksla	Vizuālā un digitālā māksla	Literatūra	Arhitektūra un dizains	Kultūras mantojums	Kultūras vide / infrastruktūra	Audiovizuālie un mediji	Radošās industrijas (pilnībā vai daļēji)	Kultūrizglītība	Kultūras tūrisms	Kultūras pētniecība / kritika	Ārējā kultūrpolitika	Kultūras sabiedrības integrācijai	Viesizrādes	
Valmieras Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas Romas Katoļu draudze																
Sv. Radoņežas Sergija pareizticīgo baznīca un draudze																
Septītās dienas adventistu Valmieras draudze																
Valmieras baptistu draudze																
Nevalstiskās organizācijas, biedrības																
Valmiermuižas kultūras biedrība																

Biedrība "HARITAS"																
Biedrība "Valmierai.Mūzikai. Kultūrai"																
Valmieras Novada fonds																
Apakšnozare, kurā darbojas																
	Kultūrpārvaldība	Skatuves un izpildītājmāksla	Vizuālā un digitālā māksla	Literatūra	Arhitektūra un dizains	Kultūras mantojums	Kultūras vide / infrastruktūra	Audiovizuālie un mediji	Radošās industrijas (pilnībā vai daļēji)	Kultūrizglītība	Kultūras tūrisms	Kultūras pētniecība / kritika	Ārējā kultūrpolitika	Kultūras sabiedrības integrācijai	Viesizrādes	
Tautas lietišķās mākslas studija "Valmiera"																
Biedrība "Vidzemes mākslas izglītības attīstības centrs"																
Nodibinājums "Valmieras Kultūras un mākslas fonds"																
Biedrībā "Rozā lietus"																
Tradīciju kopa "Griezes"																
Nodibinājums "Oļģerta Krodera Fonds"																

Privātā sektora operatori																
Tipogrāfija LAPA																
	Apakšnozare, kurā darbojas															
	Kultūrpārvaldība	Skatuves un izpildītājmāksla	Vizuālā un digitālā māksla	Literatūra	Arhitektūra un dizains	Kultūras mantojums	Kultūras vide / infrastruktūra	Audiovizuālie un mediji	Radošās industrijas (pilnībā vai daļēji)	Kultūrizglītība	Kultūras tūrisms	Kultūras pētniecība / kritika	Ārējā kultūrpolitika	Kultūras sabiedrības integrācijai	Viesizrādes	
Radio Skonto "Valmieras studija"																
Radio TEV																
SIA "VALMIERAS KINOSTUDIJA" ¹																
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Graydesign" ²																
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "ARTIFEX PLUS" ³																
SIA "80art" ⁴																
SIA "Wunder Latvia" ⁵																
Mākslas galerija "LAIPA"																
Kinoteātris "GAISMA"																
Koncertzāle "Valmiera"																

Valmieras Televīzija/ RE:TV															
SIA "Akācija E.V" (Jauna Saule, Teātra Vīna Studija)															
SIA "Salons" (Multiklubs)															
Tautas Harmonijas centrs															
Bārs "Tinte"															
SIA "Kāre"															
Yamaha Mūzikas skola															
"Rondo" mūzikas un ritma studija															

Pielikums Nr.2. Nozīmīgas personības kultūrā un kultūrizglītībā, kuras saistītas ar Valmieru

- 1. Magdalēna Elizabete fon Hallarte** (1683 -1750) – vācbaltu muižniece, hernhūtiešu kustības atbalstītāja. Valmiermuižā nodibinājusi hernhūtiešu skolotāju semināru latviešiem (1738-1743). Hallarte Gaujas labajā krastā tagadējās Diakonāta ielas Valmierā galā uzcēla brāļu draudzes skolotāju sagatavošanas skolu jeb Valmieras draudzes novada palīgmācītāju diakonātu. Līdzās diakonātam tika uzcelts mazāks saiešanas nams latviešu sapulcēm, vēlāk pašā Gaujas krastā lielāks ar divām zālēm vācu un latviešu sanāksmēm, kas tika nodēvēts par Jēra kalnu. Finansējusi un organizējusi pirmo nozīmīgāko hernhūtiešu izdevumu latviešu valodā “Kādas izlasītas garīgas jaukas dziesmas” (1742).
- 2. Ferdinands Kārlis Maksimiliāns Antons Valters** (1801-1869) - teologs, ietekmīgs Valmieras mācītājs, no 1855.gada Vidzemes ģenerālsuperindendents. Atbalstīja un inicēja, ka 1839.gadā Valmierā tiek atvērta Vidzemes skolotāju seminārs. Viņš 1833.gadā pamanīja talantīgo jaunekli Jāni Cimzi un pieņēma viņu pie sevis par draudzes skolas palīgskolotāju, priekšdziedātāju un ērģelnieku¹. 1834.gadā mācītāju sinodē ieteica izglītot ārzemēs Jāni Cimzi, kurš toreiz darbojās Valmieras draudzes skolā.
- 3. Jānis Cimze** (1814²-1881) – latviešu kora mūzikas pamatlicējs, pedagogs, tautas dziesmu vācējs, ērģelnieks, no 1839. līdz 1849. gadam vadījis Vidzemes skolotāju semināru Valmierā.
- 4. Jānis Ruģēns** (1817 -1876) – dzejnieks, viens no pirmajiem Jāņa Cimzes skolotāju semināra audzēkņiem, Valmieras draudzes skolas skolotāja palīgs, Valmiermuižas pagastskolas skolotājs, Valmieras apriņķa tiesas tulks un rakstvedis. Dzejoļu “Latviešu draugu dziesmas”, “Kad atnāks latviešiem tie laiki”, “Vēl tagad mūsu tautā”, “Tāpēc esi latvietis dzimis” autors, kas sekmēja un pauda tautas nacionālo pašapziņu.
- 5. Juris Neikens** (1826 – 1868) – rakstnieks, no 1843.līdz 1846. gadam mācījies J. Cimzes skolotāju seminārā Valmierā, to beidzis, strādājis par palīgskolotāju Valmieras draudzes skolā, direktora palīgu K.Cimzes skolotāju seminārā, mājskolotāju bīskapa F.Valtera ģimenē. Organizējis 1.Latviešu Dziesmu svētkus 1864.gadā. Visu mūžu rūpējies par latviešu tautas materiālo un tikumīgo labklājību.
- 6. Leopolds Brēže** (1826 -1866) – Valmieras draudzes skolotājs, viens no kordziedāšanas pamatlicējiem Valmierā. 1865.gadā nodibina pirmo vīru kori Valmierā. Apbedīts Valmieras pilsētas kapos, viņa vārdā Valmierā nosaukta iela.
- 7. Jānis Neilands** (1840-1915) – mācītājs un literāts, vadījis Latvijas literatūras (draugu) biedrības Vidzemes nodaļu (1875-1878), piedalījies latviešu Bībeles un Vidzemes dziesmu grāmatas jaunizdevumu rediģēšanā, bijis pirmais latvietis-mācītājs Sv.Sīmaņa baznīcā.
- 8. Voldemārs Dāvids Balodis**³ (1848 -1918) – pedagogs, novada vēstures pētnieks. Absolvējis apriņķa skolu, Tērbatas skolotāju semināru. No 1869. līdz 1911.gadam Valmieras draudzes skolas skolotājs. Publicējis rakstus par

Valmieras vēsturi žurnālā „Austrums”. Pētījis Indriķa hronikā minētās latviešu senvietas Auṡīni, Beverīnu un Imeru. Rakstījis arī dzejoļus. Vēsturiskie pētījumi apkopoti grāmatās „Valmiera” (1911) un „Jumeras leja”(1909) (Latviešu konversācijas vārdnīca 1928, 1635–1636). Valmieras Latviešu biedrības līdzdibinātājs, senlietu kolekcijas pārzinis un muzeja pamatlicējs (1887). Viens no pirmajiem latviešu arheoloģijas aizsācējiem (Liesma 2007, Nr. 144, 4). Viņa vārdā nosaukta arī Valmieras iela.

9. **Rieteklis** (Jūlijs Eduards Balodis, 1856-1940) – dzejnieks, rakstījis par mīlestību un dabu, apdzejojis Gauju un Valmieru. Populārs kļuvis viņa dzejolisdziesma "Pie Gaujas" ("Še kur līgo priežu meži..", periodikā 1890), izdevis vairākus dzejoļu krājumus, sarakstījis 7 dzejoļu grāmatas. Apbedīts Valmierā, Pilsētas kapos.
10. **Georgs Apinis** (1859 -1920) – Valmieras Goda pilsonis, ārsts. No 1906. līdz 1910. gadam. Dr. med. Georgs Apinis bijis pilsētas galva (mērs), pārvēršot Valmieru par skolu pilsētu un kultūras centru. Veltījis laiku un līdzekļus Valmieras Latviešu biedrības bibliotēkas un lasītavas ierīkošanai, teātra skatuves modernizēšanai un daudzām citām pilsētas attīstības lietām. Ar lielu sajūsmu Dr. med. Georgs Apinis uzņēma brīvās Latvijas proklamēšanu. Viņa vārdā Valmierā nosaukta iela¹.
11. **Jāzeps Vītols** (1863-1948) – komponists un pedagogs, latviešu klasiskās mūzikas pamatlicējs. Valmieras Mūzikas skolas Goda prezidents.
12. **Teodors Ūders** (1868-1915) – gleznotājs, pedagogs, reālisma un simbolisma grafiķis, savos darbos centies formulēt latviešu identitātes būtiskākās iezīmes – zemnieku un zvejnieku ikdienu, darbus un tikumus; dēvēts par īpatni, bijis noslēpumains, savrupa ceļa gājējs.
13. **Jānis Enzelīns**² (1873 -1961) – valodnieks, filoloģijas zinātņu doktors. Beidzis Kauguru pagastskolu (1884), Valmieras apriņķa skolu. Ar J. Endzelīna iniciatīvu un līdzdalību Latvijas Universitātē tika noorganizēta Baltu filoloģijas nodaļa, nodibināta filologu biedrība, tika izveidota Latviešu valodas krātuve (1935). Pasaules zinātnieku atzinību Endzelīns guvis kā vēsturiski salīdzināmās valodniecības speciālists. Galvenie darbības virzieni – baltistika, vēsturiski salīdzināmā valodniecība, latviešu dialektoloģija, toponīmika, valodas kultūras jautājumi u.c. Sarakstījis 350 zinātniskos darbus. Viņa vārdā Valmierā ir nosaukta iela.
14. **Aleksandrs Petrovs** (1874 -1956) – mākslinieks, gleznotājs, pēc mākslinieka Teodora Ūdera aicinājuma pārcēlies uz dzīvi Valmierā. Darbojies Ziemeļvidzemes mākslinieku un literātu apvienībā “Baltā vārna”, Neatkarīgo mākslinieku apvienībā (1920 -1940), LPSR Mākslinieku Savienībā (1945 - 1956), no 1921. līdz 1937.gadam bija pedagogs Valmieras vidusskolā un komercskolā. Gleznojis Valmieras un tās apkārtnes ainavas.
15. **Arnolds Sineps** (1881 -1952) – pedagogs, Valmieras Mūzikas skolas direktors no 1922.-1944.gadam, Valmieras Latviešu biedrības kora diriģents.
16. **Linards Laicēns** (1883-1938) – dzejnieks, tulkotājs, politiķis. Pāvila Rozīša skolas biedrs, Pētera Lauča prototips romānā “Valmieras Puikas”. Brošūrā "Latvijas valsts" (1917) izvirzīja un aizstāvēja suverēnas Latvijas republikas valstiskuma ideju. 1917.-1918. gadā strādājis par Latvijas vēstures skolotāju Valmieras sieviešu ģimnāzijā un latviešu literatūras skolotāju pilsētas reālskolā

un komercskolā.

- 17. Jānis Eduards Lapiņš** (1885-1941) – pedagogs un publicists, pēc kura ierosmes 1916.gada otrajā pusē Valmierā izgatavots pirmais nacionālais sarkanbaltsarkanais karogs. 1917.gadā Valmierā noorganizēja pirmo Tautas universitāti. Pie Jāņa Lapiņa Valmierā viesojās Jānis Akuraters, Kārlis un Lizete Skalbes, Pauls Dāle, Ernests Blanks, Linards Laicens u.c.
- 18. Jēkabs Mediņš** (1885-1971) – pedagogs Valmieras skolotāju seminārā, komponists, Latvijas Valsts konservatorijas profesors un rektors (1948. -1951.), virsdiriģents.
- 19. Eduards Brencēns** (1885-1929) – latviešu gleznotājs, grafiķis, dekorators un grāmatu ilustrators. Viens no profesionālās scenogrāfijas dibinātājiem Latvijā. Valmierā no 1913. līdz 1921.gadam izveidojis mākslinieku apvienību “Baltā vārna”, viens no teātra dibinātājiem.
- 20. Kārlis Kārkliņš** (1888-1961) – literatūrkritiķis, filoloģijas profesors, literatūrzinātnieks. Beidzis Valmieras skolotāju semināru (1910). Strādājis tirdzniecības skolā Valmierā (1911-1919). Kārlis Kārkliņš devis būtisku ieguldījumu R.Blaumaņa, F.Bārdas un citu autoru daiļrades apguvē. Sarakstījis grāmatu "Latviešu tautas dziesmu problēmas", "Tīri toniskais pantmērs latviešu dzejā" (abas 1948), skolu vajadzībām - "Latviešu literatūras vēsture" (1-4, 1946-1947), "Cittautu literatūra" (1-3, 1948-1949).
- 21. Pāvils Rozītis** (1889-1937) – rakstnieks, žurnālists, tulkotājs, romānu “Ceplis” un “Valmieras puikas” autors.
- 22. Emīls Melderis** (Jēkabs Millers, 1889 -1979) – tēlnieks, viens no *Valmieras Puikām*. No 1901. līdz 1907.gadam mācījies Valmieras pilsētas skolā, īpaši padevusies zīmēšanai pie Teodora Ūdera. Viens no pirmajiem darbiem – rakstnieka Pāvila Rozīša portrets granītā.
- 23. Leons Paegle** (1890-1926) – dzejnieks, sabiedriskais darbinieks, mācījies Valmieras skolotāju seminārā (1906-1910). Rakstījis dzejoļus, prozas darbus un lugas, darbos spēcīgs cilvēka gara brīvības un varmācības kontrastējums. Viņa vārdā Valmierā ir nosaukta iela.
- 24. Artūrs Salaks** (1891-1984) – komponists, mūzikas pedagogs un metodiķis, diriģents, kokļu meistars, latviešu tautasdziesmu vācējs un krājējs. Mācījies no 1909. līdz 1913.gadam skolotāju seminārā, vēlāk bijis skolotājs Valmieras draudzes skolā, no 1919. līdz 1920.gadam skolotājs pilsētās pamatskolā, komercskolā un ģimnāzijā.
- 25. Anna** (Asja) **Lācis**¹ (1891 -1979) - bija latviešu režisore un skatuves mākslas teorētiķe. 1912.gadā iestājās Pēterburgas Behtereva Psihoneiroloģiskajā institūtā, jūsmoja par Vsevoloda Meijerholda teātra izrādēm. 1938. gadā viņu apcietināja, piespriežot 10 gadus izsūtījumā Gulaga nometnē Kazahstānā. Pēc izsūtījuma izciešanas 1948.gadā Asja Lācis atgriezās Latvijā un kļuva par Valmieras drāmas teātra režisori, 1950. gadā par galveno režisori, iestudējot izrādes "Vējš no dienvidiem" (1949), "Trīs kapteiņi" (1951), "Ziņģu Ješkas uzvara" (1954), "Spoki" (1955). Daudzu publikāciju autore.
- 26. Herberts Zemvalds** (1891 -1949) – fotomākslas meistars, fotogrāfs. Pirmais rīkojis mākslas izstādes Valmierā, daudz publicējies 1.Latvijas brīvvalsts žurnālos.

- 27. Arvīds Brastiņš**¹ (1893 -1984, ASV) - rakstnieks, tēlnieks, viens no dievturības ideologiem. Ernesta Brastiņa brālis. Piedalījies brīvības cīņās, strādājis par skolotāju Valmieras Tautas augstskolā, Valmieras ģimnāzijā. Kopā ar brāli Ernestu nodibinājis dievturu kustību Latvijā, bijis žurnāla „Labietis” veidotājs un redaktors. 1944.gadā emigrējis uz Vāciju, vēlāk ASV, latvju dievturu sadraudzes dižvadonis kopš 1947. gada. Veidojis stājskulptūras, pievērsies latviešu folkloras tematikai, radot daudzus mazformāta koka tēlniecības darbus. Piedalījies izstādēs ar skulptūrām un lietišķās mākslas darbiem kopš 1918.gada, darbojies mākslas kritikas jomā. Rakstījis par latviešu dievturību, tautas tradīcijām, daudzas apceres par latviešu gadskārtu ieražu tradīcijām, publicējis rakstus par dainu pantmēru.
- 28. Gustavs Klucis**² (1895 -1938) - latviešu plakātists, dizainers, gleznotājs. Viens no zināmākajiem latviešu izcelsmes māksliniekiem pasaulē. Viens no ievērojamākajiem t.s. "krievu konstruktīvisma" stila iedibinātājiem un pārstāvjiem mākslā. Dzimis Valmieras apriņķa Ķoņu pagastā, 1911.gadā viņš iestājās mākslas skolā Valmierā, bet no 1913.-1915.gadam mācījās Rīgas pilsētas mākslas skolā pie Jaņa Rozentāla, Vilhelma Purvīša un Jāņa Roberta Tillberga. Darbojies glezniecībā, 1918. gadā pievērsies fotomontāžai, darinājis plakātus, izmantojis fotomontāžu arī grāmatu un preses grafikā. Projektējis aģitācijas dizaina objektus, kā arī monumentālos valsts svētku noformējumus pilsētā. Darbojies "Latviešu strēlnieku mākslas studijā" Kremļī. 1928. gadā piedalījies mākslinieku grupas "Oktobris" dibināšanā, aktīvi līdzdarbojies latviešu kultūras un izglītības biedrībā "Prometejs". 1937. gadā noformēja PSRS paviljonu Vispasaules sasniegumu izstādē Parīzē. Sarakstījis teorētisku rakstu "Fotomontāža kā jauns aģitācijas veids" (1931).
- 29. Jānis Ziemeļnieks** (Jānis Krauklis, 1897- 1930) – dzejnieks, izdoti četri dzejoļu krājumi: "Aizejošais", "Nezināmais" (abi 1923), "Skūpstis" (1928), "Naktis" (1929, Kultūras fonda balva). Daudzi no Ziemeļnieka labākajiem dzejoļiem tapuši Valmierā, viesojoties pie māsas Alīdas. Sacerējis arī humoristiskus dzejoļus karikatūru ilustrēšanai žurnālos "Atpūta" un laikrakstā "Jaunākās Ziņas", rakstījis tekstus bērnu bilžu grāmatām. Viņa vārdā nosaukta iela.
- 30. Alvīne Liepiņa –Sineps** (1898 -1994) – izcila pedagoģe, Valmieras Mūzikas skolas klavierspēles pasniedzēja no 1922. līdz 1944.gadam.
- 31. Marta Rasupe**³ (1900 -1982) – literatūrzinātniece, tulkojāja. Dzimusi zemnieku ģimenē, mācījusies Valmieras apriņķa skolās. Studējusi Latvijas Universitātē romāņu filoloģiju, kā Latvijas valsts stipendiāte studijas turpinājusi Romas universitātē, kuru beigusi 1936.gadā, iegūstot filoloģijas doktora grādu. No 1936. līdz 1939.gadam lektore Neapoles Austrumu institūtā, vēlāk latviešu valodas nodaļas vadītāja Romas universitātē. 60. un 70. gados Vatikāna radio latviešu programmas līdzstrādniece. Tulkojusi itāļu valodā (kopā ar E. Serru) R. Blaumaņa "Salna pavasarī", K. Skalbes "Kaķīša dzirnavas" (abi 1945), J. Raiņa "Jāzeps un viņa brāļi" (1949) un citus latviešu autoru darbus. Popularizējusi latviešu kultūras vērtības Itālijā.
- 32. Helmers Pavasars** (1903-1998) – komponists, diriģents, līdz 1944.gadam Valmieras Mūzikas skolas pedagogs. Emigrācijā, Anglijā, bijis ērģelnieks, virsdiriģents Anglijas latviešu dziesmu dienās un 1.Eiropas latviešu dziesmu svētkos Hamburgā, Vācijā, 1964.gadā.
- 33. Ansis Kalniņš** (1903 – 1944) – viens no nozīmīgākajiem sava laika

arhitektiem. Projektējis (1932) Valmieras Zemes banku (tagadējo SEB bankas ēku Valmierā) kopā ar dzīvesbiedri Emmu Kalniņu (dzim. Krēslīņu), arī arhitekti, kura dzimusi Valmierā. Darbos dominēja modernas arhitektūras formas, funkcionālisma iezīmes.

- 34. Jānis Arnītis** (1905 -1945) – scenogrāfs, mākslinieks. Beidzis Latvijas Mākslas akadēmiju, strādājis par dekoratoru Valmieras Drāmas teātrī, Jelgavas latviešu teātrī (1935 -1944). No 1929.gada piedalījies gleznu izstādēs dažādās pilsētās arī Valmierā, Jelgavā.
- 35. Ardis Eduards Vinklers**¹ (1907-2000) – dzimis Valmierā, scenogrāfs, strādājis par dekoratoru Valmieras Drāmas teātrī, absolvējis tagadējo Valmieras Valsts ģimnāziju (Valmieras valsts vidusskolu). Vēlāk beidzis Latvijas Mākslas akadēmijas J.Kuģas Dekoratīvās glezniecības meistardarbnīcu (1934). Divreizējs ģenerāļa Kārļa Goppera piemiņas balvas laureāts (1965., 1978.) Saņēmis PBLA Kultūras fonda balvu (1981.) Amerikas latviešu mākslinieku apvienības goda biedrs (1987). Personālizstādes Rīgā (1939, 1997), Kalamazū (1978, 1979, 1984, 1987), Garezerā (1978), Mineapolisā (1981), Indianapolisā (1982), Valmierā (1997).
- 36. Elmārs Vikmanis** (1907-1960) – mūziķis, Valmieras Mūzikas skolas absolvents, Valmieras Mūzikas skolas direktors no 1944.gada, Dziesmu svētku virsdiriģents, Valmieras vīru kora "Imanta" dibinātājs (1952.gadā) un vadītājs.
- 37. Jānis Kalmīte** (1907 -1996) – gleznotājs, beidzis Valmieras komercskolu, 1935. gadā absolvējis Latvijas Mākslas akadēmijas Ģ.Eliasa Figurālās glezniecības meistardarbnīcu; diplomdarbs – „Āboliņa vešana”. Pievērsies lauku dzīves ainavām, darinājis arī klusās dabas. Vēlāk gleznojis vienu priekšmetu: labības kūli, siena gubu, visbiežāk – arklu un riju, pārvēršot tos par tautas vēstures, tautas gara, darba tikuma un spēka simboliem, kā protestu pret Latvijas un tās kultūras iznīcināšanu apspiestības gados. Amerikas latviešu mākslinieku apvienības goda biedrs. Daļu savu darbu atdāvinājis Valmieras muzejam.
- 38. Pēteris Lūcis**² (1907 -1991) - aktieris, režisors un skatuves mākslas pedagogs. 1939. gadā attēloja Oskaru Kļavu pirmajā latviešu pilnmetrāžas skaņu spēlfilmā "Zvejnieka dēls". No 1957. līdz 1991. gadam bija Valmieras teātra galvenais režisors (1940. gados bijis viens no teātra režisoriem). 1988. gadā Pēteris Lūcis līdz ar citiem kultūra darbiniekiem atbalstīja priekšlikumu atzīt sarkanbaltsarkano krāsu sakopojumu par Latvijas nacionālo simboliku un sarkanbaltsarkano karogu par nacionālo karogu.
- 39. Jānis Ķepītis** (1908 -1989) – komponists, pianists. Dzimis Trikātā, bet no 1911.gada mācījies Valmieras vidusskolā, Valmieras Mūzikas skolas 1.izlaiduma absolvents. Vairāk nekā 200 dziesmu, operu, baletu, simfoniju, skaņdarbu bērniem, dziesmu un tautasdziesmu apdaru autors.
- 40. Knuts Lesiņš** (1909, Pēterburgā - 1999.gadā Čikāgā, ASV) – rakstnieks, komponists, rakstnieka Valda Lesiņa dēls, daudzu stāstu un noveļu autors. Komponējis 30 solodziesmas, kā arī instrumentālus skaņdarbus. Līdz 1920. gadam dzīvojis Krievijā, pēc tam - Lucas muižā, Ģimja dzirnavās, Valmierā. 1932. gadā absolvējis Latvijas konservatorijas klavieru klasi, iegūstot brīvmākslinieka diplomu. Darbojies žurnālistikā, mūzikas kritikā, bijis laikraksta "Brīvā Zeme" mūzikas kritiķis.

- 41. Marta Kazlova-Alberinga¹** (1909 -2005) – spāņu deju izpildītāja, dzimusi Valmierā, 1909. gadā M. Alberinga mācījās Valmieras pamatskolā, vēlāk Rīgas baleta skolā. 1937.gadā devās uz Franciju, lai mācītos pie slavenajiem spāņu deju pasniedzējiem Vinsenta Eskudero, Terezīnas un Deherēras. Martas Alberingas pirmais solodeju vakars notika 1940. gadā Rīgas Latviešu biedrības namā kopā ar baletdejojātāju Arvīdu Ozoliņu. M. Alberingas mūža darbs novērtēts ar Spānijas Goda ordeni (1996) un viņas vārds ir ierakstīts Spānijas kultūras Goda grāmatā. Marta Alberinga 1998. gadā apbalvota ar Triju zvaigžņu ordeņa Goda zīmi. Kopš 2001. gada viņa ir Valmieras Goda pilsone.
- 42. Miervaldis Birze** (1921 -2000) – rakstnieks, publicists, 1938.gadā beidzis Valmieras ģimnāziju. Popularitāti M. Birze ieguva ar garo stāstu "Visiem rozēs dārzā ziedi....." (1958, LPSR Valsts prēmija). 1996.gadā M. Birzem piešķirts Triju Zvaigžņu ordenis. Darbi tulkti krievu, vācu, igauņu, lietuviešu, bulgāru, čehu, franču u.c valodās.
- 43. Oļģerts Kroders²** (1921-2012) – izcils latviešu teātra režisors, pedagogs un aktieris, aktrises Hertas Vulfas un teātra kritiķa Roberta Krodera dēls. Valmieras Drāmas teātra režisors no 1964. līdz 1974.gadam un no 2001.gada līdz pat sava mūža beigām. Filmējies Rīgas kinostudijas un vairāku PSRS kinostudiju filmās, arī režisora lomā filmā "Elpojiet dziļi" (1967). 2001.gadā saņēmis ceturtais šķirtas Triju Zvaigžņu ordeni.
- 44. Vilma Cīrule** (1923) – pianiste, absolvējusi Valmieras Mūzikas skolā pedagoģes Alvīnes Liepiņas–Sineps klavieru klasi, 2003.gadā saņēmusi Triju Zvaigžņu ordeni, 2007.gadā saņēmusi Lielo mūzikas balvu "Par mūža ieguldījumu".
- 45. Ruta Birgere** (1924) – izcila aktrise un personība. Valmieras Drāmas teātra aktrise kopš 1950.gada, saņēmusi VDT balvu par mūža ieguldījumu (2001), Latvijas Teātra gada balva par mūža ieguldījumu (2007), Triju zvaigžņu ordeņa kavaliers (2009). 2013.gadā uzņemta Latvijas teātra Zelta fondā. Goda Valmieriete. 2016.gada 9.maijā pirmizrāde dokumentālajai filmai par Rutu Birgeri "Tev, Rūķi!" (rež. Liene Laviņa-Kalnaella).
- 46. Jautrīte Putniņa** (1927-2017) – izcila latviešu pianiste, klavierspēli mācījusies Valmieras Mūzikas skolā pie pedagoģes Alvīnes Liepiņas –Sineps, padomju laikā represēta par savu politisko pārliecību un brīvdomību, 2010.gadā saņēmusi Lielo mūzikas balvu par mūža ieguldījumu. Mūziķe saņēmusi Triju Zvaigžņu ordeņa Atzinības krustu, Goda Valmieriete.
- 47. Laimonis Liepnieks** (1927 -2001) – pedagogs, novadpētnieks, rakstnieks, Valmieras Muzeja ilggadējs darbinieks, daudzu rakstu par kultūrvēsturi autors. Mācījies Valmieras ģimnāzijā. 1997.gadā publicēta grāmata "Tēvu zemes novadā", viens no *Kārlīnas* kādreizējiem *lordiem*.
- 48. Andrejs Dripe** (1929 -2013) – rakstnieks, publicists, no 1941.-1944.gadam dzīvojis Valmierā, 1944.gadā beidzis Valmieras pamatskolu. Pirmā publikācija-stāsts "Lielās zivis" žurnālā "Bērniība" 1956.gadā (7.nr), grāmatas bērniem, grāmatas par jauniešiem svarīgiem jautājumiem un problemātiku. Vairāku darbu, kas veltīti Valmierai, autors, viens no *Kārlīnas lordiem*.
- 49. Sofija Vēriņa** (1929 - 1994) - muzikoloģe, zinātniskā vadītāja, opermūzikas pētniece. Mācījusies Valmieras Mūzikas skolā.
- 50. Zigurds Kēsteris³** (1935-2000) – režisors, skolēnu teātra "Sprīdītis" izveidotājs,

pedagogs, viens no Latvijas amatierteātru spēcīgākajiem režisoriem, jaunatnes audzinātājs. Zigurds Ķesteris - skolotājs, kuru par sava ceļa radītāju un gaismas devēju sauca daudzas viesturiešu paaudzes. Dzimis Jelgavā, tur arī aizvadījis skolas gadus. Mācījies Latvijas Universitātē par vēstures skolotāju, bet pēc tās beigšanas uzsāka darba gaitas savā vienīgajā darba vietā - Valmieras Viestura vidusskolā (no 1958). Zigurds Ķesteris vienmēr bija gandarīts par to, ka viņa mūža darbs Tautas teātris „Sprīdītis”¹ ir izveidojies par stabilu, tradīcijām bagātu kolektīvu. Īpašs viņa prieks bija par to, ka viņa darbu turpināja savējie - paša audzēkņi.

- 51. Andris Briedis** (1937) – žurnālists, satīriķis, mācījies tagadējā Valmieras ģimnāzijā. Pirmā publikācija - satīriski dialogi "Joka pēc" žurnālā "Dadzis" 1959.g. (14.nr.) Izdots satīras krājums "Pirts" (1975), " Sportloto" (1979), "Joki par smiekla naudu" (1987, kopā ar E. Ziemeli un J.Juzefu), "Šitā brāļi dzīvodami..." u.c. Daiļrades nozīmīga daļa ir aforismi. Sarakstījis priekšvārdu un pēcvārdu grāmatām: J. Kalniņa "Latviešu Pūcesspieģelis" (1-3, 1992-93), K.Briedīša " Ledus rozes" (1998). Pseidonīms A. Buks.
- 52. Vilis Zaķis**² (1937 -1977) – karikatūrists, strādājis par noformētāju Valmieras novadpētniecības muzejā (1971-1977). Nozīmīgākās starptautiskās karikatūru izstādes: Gabrovā (Bulgārijas TR, 1975, 1977), Maskavā („Satīra cīņā par mieru”, medaļa, 1977). Personālizstāde (1977), piemiņas izstādes (1987, abas Valmierā). Publicējis karikatūras žurnālā „Dadzis”, „Zvaigzne”, „Veselība”, „Šahs”, laikrakstā „Liesma”; satīriskos krājumos un kalendāros, kā arī bijis PSRS, VDR, Bulgārijas TR, Polijas TR satīriskajos izdevumos. Ilustrējis humora un satīras krājumus. Kodolīgās karikatūrās attēlojis sadzīves paradoksus, vērsies pret cilvēciskām vājībām.
- 53. Felikss Deičs**³ (1937) - Felikss Deičs dzimis Rostovā pie Donas. Būtiskāko mākslas pieredzi guvis, strādājot Jaunatnes teātra krievu trupā par aktieri (1964–1992) un režisora Ādolfa Šapiro asistentu. Kopš 1977. gada F. Deičs pievērsies patstāvīgai režijai, strādājot ar augstvērtīgu krievu un skandināvu klasiku. Īpaša Feliksa mīlestība pieder Rūdolfā Blaumaņa daiļradei. Par Valmieras teātra režisoru viņš kļuva 1992. gadā. Par būtisku zīmi režisora un Valmieras teātra biogrāfijā kļuva Antona Čehova drāma "Ivanovs" (1997), kas bija sezonas notikums visas Latvijas mērogā. Ir Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris (2003), balva par mūža ieguldījumu teātra mākslā (2012).
- 54. Armīns Lejiņš**⁴ (1938-2015) – publicists, rakstnieks, scenārists, kinodramaturgs. Dzimis un apglabāts Valmierā. Valmieras Drāmas teātra aktieris (1956), no 1961.gada bijis Rīgas Kinostudijas scenārists. Ar A. Lejiņa līdzdalību uzņemta Ulža Brauna triloģija “Sākums”, “Celtne” un “Strādnieks” (1961 -1963), Aivara Freimaņa “Kuldīgas freskas”, kā arī Ivara Selecka “Valmieras meitenes” (1970). Paralēli scenārista darbam A. Lejiņš aktīvi publicējies tā laika presē, vienmēr principiāli nostājoties par īstu dokumentālismu, par īstu kino, kas nevis imitē dzīvi, bet rada savu pasauli. Piedalījies kino žurnālu "Māksla" (no 1973.g.) un "Padomju Latvija" (1962) veidošanā. Publicējis rakstus laikrakstos "Padomju Jaunatne", "Literatūra un Māksla", žurnālos "Māksla", "Teātra Vēstnesis", "Kino", "KinoRaksti" u.c. Viens no Rīgas dokumentālā kino Poētiskās skolas aizsācējiem.
- 55. Varis Brasla**⁵ (1939) – latviešu kino un teātra režisors. No 1962. līdz 1965. gadam strādājis Valmieras teātrī. Latvijas kino apsīkstot, Varis Brasla Valmierā atgriezies 1993. gadā. Daudzu kinofilmu, tostarp, "Emīla nedarbi" (1985),

dokumentāla portretfilma par aktieri Eduardu Pāvulu "Kā tev klājas, Eidi?" (1996), "Mērnīeku laiki" (1991), "Ziemassvētku jampadracis" (1993) u.c., kā arī teātra izrāžu režisors. Varis Brasla ir Triju zvaigžņu ordeņa virsnieks (2009). 2012.gadā režisors saņēmis VDT balvu par mūža ieguldījumu. 2017.gadā saņēmis Ministru kabineta un Kultūras ministrijas Atzinības rakstu par nozīmīgu un mākslinieciski augstvērtīgu ieguldījumu Latvijas kinomākslā.

- 56. Arvīds Bomiks¹** (1940) – muzikologs, pedagogs. Vispārējo izglītību ieguvis Valmierā, mācījies arī Valmieras Mūzikas skolā Gaidas Ungures klavieru klasē (1950-1958). Kopš 1998.gada kopā ar O. Grāvīti veidojis ikgadēju Latviešu mūzikas kalendāru, piedalījies daudzās radio un TV pārraidēs par mūziku, lasījis lekcijas Latvijā, ASV, Bulgārijā, Gruzijā, Igaunijā, Kanādā, Krievijā, Lietuvā, Polijā un Ukrainā. Publicējis ~ 200 rakstu periodiskajos izdevumos.
- 57. Ligita Dēvica²** (1940) – aktrise, dzimusi Latvijas armijas virsnieka ģimenē. Valmieras Drāmas teātra aktrise kopš 1963.gada. Plašu iespēju māksliniece ar prasmi īstenot režisora ieceres un organiski iedzīvoties žanriski atšķirīgās lomās. Triju zvaigžņu ordeņa kavalieri (2010). Saņēmusi Valmieras pilsētas pašvaldības apbalvojumu „Goda valmieriete 2011”, balvu par mūža ieguldījumu teātra mākslā (2013).
- 58. Juris Helds** (1942) - dzejnieks, dramaturgs un aktieris. No 1960.-1991.gadam Valmieras Drāmas teātra aktieris. Dzejoļu krājumu, lugu autors, dziesmas ar viņa tekstiem komponējis Imants Kalniņš. J. Helda dzeja publicēta lietuviešu, krievu, gruzīnu, dāņu valodā.
- 59. Māra Ķimele** (1943) – režisore, Annas Lācis mazmeita, pēc Maskavas teātra mākslas institūta absolvēšanas Valmierā sāka strādāt 1969.gadā. Pateicoties O. Kroderam un M. Ķimelei, Valmieras teātris kļūst par nozīmīgu latviešu modernās režijas centru³. Līdz 1989. gadam strādāja Valmieras Drāmas teātrī, no 1990. līdz 1993. gadam — teātrī "Kabata", no 1994. līdz 1996. gadam un kopš 2003. gada — Jaunajā Rīgas teātrī. Bijusi pedagoģe Latvijas konservatorijā (vēlāk Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija), pasniegusi aktiermeistarību Latvijas Kultūras akadēmijā. Saņēmusi Triju zvaigžņu ordeni (2003), Kultūras ministrijas balvu par ieguldījumu latviešu kultūrā (1994). Režisore vairāk nekā 45 iestudējumiem Valmieras Drāmas teātrī.
- 60. Rihards Rudāks⁴** (1943) – aktieris, spēlējis arī kinofilmās, kopš 1965.gada ir aktieris Valmieras Drāmas teātrī. 1972. gadā Rihards Rudāks nospēlēja dāņu princi Oļģerta Krodera izrādē „Hamlets”, kas kļuva ne vien par latviešu modernās režijas virsotni, bet iemiesoja arī spilgtu sava laikmeta varoni, cilvēku, kurš principiāli noliedz jebkādu vardarbību. Turpat piecdesmit skatuvei atdotos gados nospēlēts vairāk nekā simts tēlu – kā mazas epizodes, tā galvenās un otrā plānas lomas, par kurām iegūtas gan nominācijas, gan balvas Latvijas Teātra gadskārtējās skatēs. Čehova tēvocis Vaņa, Čebutikins un Firss, gan Raiņa Baltais tēvs, gan Šekspīra karalis Līrs un Polonijs. Rihards Rudāks ir Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris (2003).
- 61. Jānis Roberts Jansons⁵** (1944) - tēlnieks, mākslinieks un pedagogs. Kopā ar sievu Birutu Jansoni nodibinājis Valmieras Bērnu Mākslas skolu (tagad Valmieras Māksas vidusskolu) un Mazsalacas Mākslas un Mūzikas skolu. No 1975. līdz 1978. gadam bija Valmieras rajona kultūras nodaļas centrālās bibliotēkas mākslinieks, vēlāk Valmieras bērnu mākslas skolas skolotājs. No 1980. līdz 1981. gadam bija L.Paegles valsts Valmieras drāmas teātra

galvenais mākslinieks, kam sekoja atkal darbs Valmieras bērnu mākslas skolā. Pirmā personālizstāde 1970. gadā. Ar savu mērķtiecīgo un enerģisko darbību iemantojis atzinību Latvijas mākslas pasaulē. J.Jansons par saviem darbiem stāsta: "Koks, metāls, papīrs vai māls. Tie visi ir materiāli no kuriem var radīt darbus mīlestībā".

- 62. Skaidrīte Putniņa¹** (1945) – teātra un kino aktrise, dzimusi Liepājas rajona Cīravas pagastā. Valmieras teātra aktrise kopš 1968.gada. Aktrisei Valmieras teātris ir pirmā un vienīgā darbavieta, uz kuru viņa atnāca kā pavisam jauna un vēl nepieredzējusi māksliniece. Darbs Valmierā ļāvis atraisīties un uzplaukt mākslinieces daudzpusīgajam talantam. Viņa spēj iekļauties jebkura režisora iestudējumos, tomēr pēdējos gados aktrises talants ir īpaši uzplaucis, strādājot kopā ar latviešu režijas jaunāko paaudzi. Skaidrīte Putniņa ir IV šķiras Triju Zvaigžņu ordeņa virsniece (2015), kas piešķirts par bagātu radošā mūža ieguldījumu Latvijas profesionālā teātra mākslā.
- 63. Biruta Jansone** (1946) - latviešu gleznotāja. Kopā ar vīru Jāni Jansonu nodibinājusi Valmieras Bērnu Mākslas skolu (tagad Valmieras Mākslas un dizaina vidusskola) un Skaņkalnes Mākslas skolu (šobrīd Mazsalacas Mākslas un Mūzikas skola)². Mākslas skolas dibinātas ar pārliecību, ka skolas mērķis nav "veidot jaunus māksliniekus, bet palīdzēt pilnveidoties jaunam cilvēkam". No 1976. līdz 1991. gadam dzīvojusi un darbojusies Valmierā, kur bijusi Valmieras 1. astoņgadīgās skolas zīmēšanas skolotāja, Valmieras bērnu mākslas skolas direktore. Valmierā notikušas vairākas mākslinieces darbu izstādes kopā ar dzīvesbiedru – "Mana ēdene" (2000), "Pēdas" (2006), "Trīs labas lietas" (2009), Birutas Jansones un Lailas Stradas tekstila izstāde "Laimes zeme" (2014) un citas.
- 64. Andris Vārpa** (1950) – tēlnieks, organizējis un vadījis granīta tēlniecības simpozijus Valmierā, Kārļa Padega un Voldemāra Irbes skulptūru autors, vairāku Valmierā izvietotu tēlniecības objektu autors. Strādājis stājtēlniecībā, dārza dekoratīvajā tēlniecībā, medaļu mākslā, veidojis pieminekļus un piemiņas plāksnes. Ieceres realizējis granītā, bronzā, marmorā un kokā. Bijis Valmieras bērnu mākslas skolas pasniedzējs.
- 65. Tamāra Skrīna** (1950) – dzejniece, mācījusies toreizējā Valmieras 11.varoņu komjauniešu vidusskolā, 1968, (tagad - Valmieras Valsts ģimnāzijā). Strādājusi Valmieras stikla šķiedras rūpnīcā (1969-1993). Pirmā publikācija - dzejoļi "Smieties ir jāprot" un "Mēness zirgs", līdzautore grāmatai "Mēs bijām, mēs esam, mēs būsīm".
- 66. Vaira Dundure** (1953 -2013) – latviešu horeogrāfe un deju pedagoģe, XV Deju svētku Goda virsvadītāja. No 1975.gada līdz 2013.gadam tautas deju kolektīva "Gauja" mākslinieciskā vadītāja. Ilggadēja Valmieras kultūras centra direktore, kā arī Latvijas Nacionālā kultūras centra Valmieras deju aprinča virsvadītāja.
- 67. Dace Everss³** (1954) – teātra un kino aktrise, dzimusi Braslavā. Dace Everss darbu Valmieras Drāmas teātrī sāka kā otrās kategorijas aktrise un strādāja par režisora palīdzi septiņus gadus (1975–1982). Uz skatuves D.Everss ir kopš 1981. gada ar daudzām izcilām lomām. Dace Everss saņēmusi Triju Zvaigžņu ordeņa Atzinības krustu (2006), Lilitas Bērziņas balvu par izciliem sasniegumiem aktiermākslā (2006) un daudzus citus apbalvojumus. Kā Alma Svensone ("Emīla nedarbi", 1985) saņēmusi arī "Lielā Kristapa" balvu kategorijā "Labākā aktrise otrā plāna lomā".

- 68. Jānis Kalnačs** (1956) - mākslas zinātnieks, filologs. No 1979. gada bijis Valmieras rajona Kultūras pieminekļu aizsardzības inspektors, kopš 1980. gada arī Valmieras bērnu mākslas skolas mākslas vēstures skolotājs. Organizējis Valmieras novada arhitektūras un mākslas pieminekļu izpēti un restaurāciju, 2011.gadā ieguvis Dienas gada balvu kultūrā. Rakstījis komentārus un izvēlējis vēsturisku ilustrāciju materiālu P.Rozīša romānam „Valmieras puikas” (1988). Daudzus gadus pētījis mākslinieka K.Padega dzīvi un daiļradi. Sastādījis A.Čaka dzejoļu un K.Padega zīmējumu grāmatu „Rīga. 30. gadi” un rakstījis tai ievadu (1985). Sarakstījis monogrāfiju par K.Padegu „...arī sapņu zīmētājs” (publicē. 1993). Grāmatas “Rīgas dzīvokļu “likumīgā” izlauptšana. 1944–1949” autors (2017).
- 69. Aldis Dobenbergs¹** (1957) – gleznotājs, dzimis Valmierā. No 1981. līdz 1984. gadam mācījies Maskavas Tautas Universitātes grafikas un glezniecības nodaļā. 1990.gadā absolvējis Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas pedagoģijas nodaļu. Bijušas vairāk nekā 40 personālizstādes un piedalījies 90 grupu izstādēs. Ar saviem darbiem piedalījies starptautiskās izstādēs Somijā, Vācijā, Francijā, Anglijā. Mākslinieka darbi atrodas Latvijas valsts kolekcijās, kā arī privātkolekcijās Latvijā, Polijā, Krievijā, Zviedrijā, Francijā, Anglijā, Japānā, Vācijā, ASV un Norvēģijā².
- 70. Arturs Maskats** (1957) – viens no spilgtākajiem mūsdienu latviešu komponistiem, oriģinālmūzikas autors vairāk nekā 100 dažādiem teātra un kino darbiem, dzimis Valmierā un mācījies Valmieras Mūzikas skolā. Vairākkārtējs Lielās Mūzikas balvas ieguvējs (1996, 2001, 2002, 2011).
- 71. Aivars Leitis³** (1957) – mākslas zinātnieks. Strādājis Valmieras muzejā par kultūras un vēstures pieminekļu aizsardzības inspektoru (1976-79). Bijis kultūras vēstures skolotājs, mākslas, dizaina un kultūras vēstures pasniedzējs Valmieras Mākslas vidusskolā, organizējis daudzas izstādes. Rakstījis monogrāfiska rakstura publikācijas par E. Brencēnu, E. Melderi, J. Rozi, Ž. Bulavu, T. Ūderu, u.c., sagatavojis albumu par naivismu latviešu mākslā, sarakstījis ievadu un biogrāfiju albumam „Latviešu padomju karikatūra”(1985), grāmatu „Žanis Bulavs un viņa gleznas”(1990), „Edgars Krīgers: dzīve un gleznas”, “Tīrradņi. Naivā māksla Latvijā”, „Leģendas hipotēze. Jānis Staņislavs Roze”. Saņēmis 2006.gadā LR Kultūras ministrijas Gada balvu kultūrā “Trīs brāļi” nominācijā *Kultūra sabiedrības izaugsmei* un citus apbalvojumus.
- 72. Daina Sirmā** (1958⁴) – latviešu dzejniece, pedagoģe. Mācījusies Dikļu pamatskolā, pēc tam tagadējā Valmieras Valsts ģimnāzijā. Vēlāk strādā par literatūras skolotāju Valmieras Valsts ģimnāzijā. 2012. gada pavasarī tiek izdota viņas debijas dzejas grāmata "Kailsals", 2013. gada sākumā grāmata iegūst Literatūras gada balvu 2012 nominācijā "Labākā debija". 2014. gada iznāk otrā D.Sirmās dzejas grāmata "Iekšpagalms". 2015. gada dzejas dienās "Iekšpagalms" saņem žurnāla "Latvju Teksti" balvu dzejā kā aizvadītā gada labākais krājums. 2017. gadā iznāk autores trešais dzejoļu krājums "Dievaines". Tas nominēts laikraksta "Diena" gada balvai kultūrā.
- 73. Jānis Ērglis** (1962) - latviešu horeogrāfs un dejas pedagogs, dzimis Valmierā. No 1970. līdz 1981. gadam mācījās Valmieras 11 varoņu komjauniešu vidusskolā (tagad Valmieras Valsts ģimnāzijā). Vairākkārtējs Deju svētku virsvadītājs un to lielkoncerta mākslinieciskais vadītājs. 1984. gadā kļuva par profesionālu baleta mākslinieku valsts deju ansablī "Daile". 1991. gadā sāka

strādāt ansablī par baletmeistaru, no 1993. līdz 1997. gadam bija tā mākslinieciskais vadītājs un galvenais baletmeistars. 1998. gadā kļuva par tautas deju ansambļa "Teiksma" māksliniecisko vadītāju. Viens no spilgtākajiem horeogrāfiem, kura devums jau šobrīd ierakstāms latviešu skatuviskās dejas "zelta fondā".

- 74. Andris Grīnbergs** (Andris Akmentiņš, 1969) – rakstnieks, dzejnieks, mācīties Valmieras 5.vidusskolā. Rakstnieku Savienības biedrs (1994). Saņēmis K.Elsberga prēmiju (1992). Viņa dzeja tulkota angļu, somu, zviedru, dāņu valodā. Andris Akmentiņš arī pats ir tulkojis no angļu valodas R.Lasitjē "Haks: datorcilvēks - pārāk bīstams, lai dzīvotu", (1999), rakstījis arī dziesmu tekstus izrādēm.
- 75. Evita Ašeradena**¹ (dzim. Sniedze; 1974) - latviešu dramaturģe, teātra zinātniece un teātra darbiniece. No 2001. līdz 2005. gadam Valmieras Drāmas teātra literārās daļas vadītāja, kopš 2005. gada - direktore. Publicējusi recenzijas izdevumos "Teātra Vēstnesis", "Literatūra un Māksla Latvijā", "Literatūra. Māksla. Mēs", "Kultūras Forums" un citos izdevumos. Dramatizējusi V.Somerseta Moema romānu "Teātris" (2002, Latvijas Nacionālajā teātrī). Sastādījusi grāmatu "Latvijas Nacionālais teātris" (2004) un izdevumu "Latviešu teātra hronika. 1919—1944" (2006). Līdzautore pētījumiem "20.gadsimta teātra režija pasaulē un Latvijā" (2002) un "Teātra režija Baltijā" (2006). Sarakstījis poētiskas prozas krājumu "Leģendas par ilgām" (2011). Saņēmusi "Spēlmaņu nakts" žūrijas īpašo balvu, lugas "Kreisais pagrieziena" izrāde Dailes teātrī atzīta par gada labāko latviešu literatūras iestudējumu (2004). Ieguvusi AKKA/LAA Bezgalības balvu (2005).
- 76. Santa Ratniece** (1977) – bijusī Valmieras Mūzikas skolas audzēkne, viena no Baltijas reģiona daudzsološākajām jaunajām komponistēm. 1996.gadā viņa absolvējusi Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolu. 2002. gadā ieguvusi bakalaura grādu kompozīcijā Latvijas Mūzikas akadēmijā, bet 2007. gadā - maģistra grādu Igaunijas Mūzikas un teātra akadēmijā, kur mācījās pie ievērojamās igauņu komponistes Helēnas Tulves. Viņas kompozīcijas tiek atskaņotas visā pasaulē.
- 77. Ginters Krumholcs** (1980) – tēlnieks, izstādēs piedalās kopš 2001.gada, vairakkārt nominēts Purviša balvai, skulptūra "Mārtiņš" iekļauta Latvijas Nacionālā mākslas muzeja kolekcijā, skulptūra "Dāvana nākamajai tūkstošgadei" sveicina iebraucējus Valmieras pilsētā no Rīgas puses.
- 78. Kristaps Pētersons** (1982) – komponists, LNSO mūziķis, dzimis Valmierā un mācījies Valmieras Mūzikas skolā, tālāk studējis Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas kontrabasa klasē (pie Sergeja Brīnuma) un kompozīcijas klasē (pie Romualda Kalsona). Mācību laikā par izcilām sekmēm saņēmis Arnolda Šturma balvu, 2007. gadā – Tālivalža Ķeniņa balvu. Kopš 2005. gada K. Pētersons ir Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra mūziķis. Saņēmis Autortiesību bezgalības balvu '2012 par simfonisko miniatūru Šahs.
- 79. Reinis Suhanovs**² (1985) - scenogrāfs un režisors Valmieras Drāmas teātrī. Mācījies Kandavas vidusskolā, absolvējis Rīgas 1. ģimnāziju (2002), Latvijas Mākslas akadēmijas Scenogrāfijas nodaļu (2008), Latvijas Kultūras akadēmijā apguvis Dramatiskā teātra režijas programmu (2013). Radījis scenogrāfiju daudzām izrādēm Latvijā un ārzemēs, operu iestudējumiem, bijis mākslinieks Dziesmu un deju svētku lieluzvedumiem, iekārtojis telpu Žaņa Lipkes muzejam

Ķīpsalā. Reinis Suhanovs saņēmis nozīmīgas balvas, tostarp Zelta medaļu kā daudzsološākais jaunais scenogrāfs Prāgas scenogrāfijas un teātra arhitektūras kvadrinnālē 2007. gadā un Spēlmaņu nakts balvu kategorijā 2009./2010. gada sezonas Gada scenogrāfs par skatuves iekārtojumu izrādei Tils Pūcesspiegēlis Dailes teātrī¹. 2016. gadā saņēmis apbalvojumu "Gada valmierietis". Valmieras Vasaras teātra festivāla² režisors.

- 80. Madara Pētersone** (1988) – absolvējusi Valmieras Mūzikas skolu, kamerorķestra Kremerata Baltica mūziķe, Dānijas Karaliskā MA.
- 81. Ance Purmale** (1985) – mācījusies Valmieras Valsts ģimnāzijā un Valmieras Mūzikas skolā. 2009.gadā ieguvusi bakalaura grādu mūzikā un vokālista profesionālo kvalifikāciju Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā (profesores Liliņas Greidānes klase), turpinot studijas maģistrantūrā. Dziedātāja ieguvusi 1. vietu starptautiskā operdziedātāju konkursa Giacomo Lauri Volpi sekcijā Giovanni Promesse della Lirica (Itālija). Latvijas Nacionālajā operā debitējusi 2010. gadā ar Novices lomu Džakomo Pučīni operas Māsa Andželika iestudējumā.
- 82. Zanda Švēde** (1984)³ – latviešu mecosoprāns, mācījusies Valmieras Mūzikas skolā pie pedagoģes Gaidas Ungures, vēlāk Z. Švēde absolvējusi Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmiju, piedalījies Manhetenas vasaras mūzikas festivālā Ņujorkā, Scuola Italy Itālijā, Tyrolean Opera programmā Austrijā, 2013. gada Merola operas programmas absolvente. Z. Švēde beigusi trīs gadu programmu Sanfrancisko operā kā Adlera stipendijas ieguvēja. 2017./2018. gada sezonā viņa debitējusi Čikāgas Liriskajā operā ar Madalēnas lomu operā Rigoletto un Grimgerdas lomu operā Valkīra. Tāpat soliste atveido titullomu Žorža Bizē operā Karmena Kanzasitijas Operā, Latvijas Nacionālajā operā un baletā.

Pielikums Nr.3. Kultūrizglītības pulciņi vispārējās izglītības iestādēs

Izglītības iestāde	Grupās nosaukums	Interesešu izglītības joma	Apakšjoma	Izglītojamo skaits ¹
Valmieras 2. vidusskola	Deju grupa "Justify"	Kultūrizglītība, Deja	Mūsdienu deja	10
Valmieras 2. vidusskola	Jauno žurnālistu pulciņš	Kultūrizglītība, Radošās industrijas	Žurnālistika/Skolas avīze	7
Valmieras 2. vidusskola	Literārā studija "Vārds"	Kultūrizglītība, Radošās industrijas	Žurnālistika/Skolas avīze	10
Valmieras 2. vidusskola	Māksla	Kultūrizglītība, Vizuālā un vizuāli plastiskā māksla	Zīmēšana, gleznošana	12
Valmieras 2. vidusskola	Tautas tradīcijas, svētki un godi	Kultūrizglītība, Folkloras	Folkloras kopas	47
Valmieras 2. vidusskola	Teātra studija sākumskolai	Kultūrizglītība, Teātris	Skatuves runa	27
Valmieras 2. vidusskola	Vokālo dotību attīstīšana un balss nostādīšana	Kultūrizglītība, Mūzika	Vokālie ansambļi, Jaukta vecuma vokālais ansamblis	30
Valmieras 5. vidusskola	"Dīvas"	Kultūrizglītība, Mūzika	Vokālie ansambļi, Popgrupa	6
Valmieras 5. vidusskola	"Mazās dīvas"	Kultūrizglītība, Mūzika	Vokālie ansambļi, Popgrupa	7
Valmieras 5. vidusskola	"Putnēni" 1.-4.klase	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, 1.-4.klašu koris	38
Valmieras 5. vidusskola	"Putni"	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, Jauniešu koris	25
Valmieras 5. vidusskola	"Vidējās Dīvas"	Kultūrizglītība, Mūzika	Vokālie ansambļi, Popgrupa	6
Valmieras 5. vidusskola	1.klašu deju kolektīvs	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 1.-2.klašu tautas deju kolektīvs	22
Valmieras 5. vidusskola	2.klašu deju kolektīvs	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 1.-2.klašu tautas deju kolektīvs	16

Valmieras 5. vidusskola	3.-4.klašu deju kolektīvs	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 3.-4.klašu tautas deju kolektīvs	22
Valmieras 5. vidusskola	5.-6.klašu deju kolektīvs	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 5.-6.klašu tautas deju kolektīvs	16
Valmieras 5. vidusskola	7.-9.klašu deju kolektīvs	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 7.-9. klašu tautas deju kolektīvs	13
Valmieras 5. vidusskola	Meiteņu koris	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, 5.-9.klašu koris	13
Valmieras 5. vidusskola	Sākumskolas teātra pulciņš	Kultūrizglītība, Teātris	Teātra pulciņš	22
Valmieras 5. vidusskola	Teātra pulciņš vecākā grupa	Kultūrizglītība, Teātris	Teātra pulciņš	12
Valmieras 5. vidusskola	Teātris jaunākā grupa	Kultūrizglītība, Teātris	Teātra pulciņš	18
Valmieras 5. vidusskola	Zēnu koris	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, Zēnu koris	24
Valmieras Pārgaujas ģimnāzija	7.-9. klašu meiteņu koris	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, 5.-9.klašu koris	46
Valmieras Pārgaujas ģimnāzija	Jauniešu koris Pārgauja	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, Vidusskolas jauktais koris	47
Valmieras Pārgaujas ģimnāzija	Mūsdienu dejas	Kultūrizglītība, Deja	Mūsdienu deja	30
Valmieras Pārgaujas ģimnāzija	Muzikālais ansamblis	Kultūrizglītība, Mūzika	Vokālie ansambļi, 5.-9.klašu vokālais ansamblis	8
Valmieras Pārgaujas ģimnāzija	Muzikāli dramatiskais teātris	Kultūrizglītība, Teātris	Teātris	47
Valmieras Pārgaujas ģimnāzija	Pārgaujas delveri	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 7.-9. klašu tautas deju kolektīvs	22
Valmieras Pārgaujas ģimnāzija	Pārgaujas delveri	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 10.-12. klašu tautas deju kolektīvs	24
Valmieras Pārgaujas ģimnāzija	Teātra sports	Kultūrizglītība, Teātris	Teātra sports	15
Valmieras Pārgaujas ģimnāzija	Teātris	Kultūrizglītība, Teātris	Teātris	32
Valmieras Pārgaujas sākumskola	2.-3.klašu koris	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, 1.-4.klašu koris	33
Valmieras Pārgaujas sākumskola	4.-6.klašu koris	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, 5.-9.klašu koris	30

Valmieras Pārgaujas sākumskola	Ansambļis/Popgrupa Lai skan 4.-6.klasēm	Kultūrizglītība, Mūzika	Vokālie ansambļi, Popgrupa	18
Valmieras Pārgaujas sākumskola	Flautu ansamblis	Kultūrizglītība, Mūzika	Instrumentālie ansambļi, Instrumentālais ansamblis	27
Valmieras Pārgaujas sākumskola	Mūsdienu deja	Kultūrizglītība, Deja	Mūsdienu deja	127
Valmieras Pārgaujas sākumskola	Tautas dejas 3.-4.klase	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 3.-4.klašu tautas deju kolektīvs	39
Valmieras Pārgaujas sākumskola	Tautas dejas 5.-6.klases	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 5.-6.klašu tautas deju kolektīvs	24
Valmieras Pārgaujas sākumskola	Tautu dejas 1.klase	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 1.-2.klašu tautas deju kolektīvs	36
Valmieras Pārgaujas sākumskola	Tautu dejas 2.klase	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 1.-2.klašu tautas deju kolektīvs	29
Valmieras Pārgaujas sākumskola	Teātra pulciņš	Kultūrizglītība, Teātris	Teātra pulciņš	57
Valmieras Pārgaujas sākumskola	Vokālā studija Smaidiņi	Kultūrizglītība, Mūzika	Vokālie ansambļi, Popgrupa	27
Valmieras Pārgaujas sākumskola	Zēnu koris	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, Zēnu koris	38
Valmieras Pārgaujas sākumskola	Zvanu ansamblis	Kultūrizglītība, Mūzika	Orķestri, Tautas mūzikas orķestris	12
Valmieras sākumskola	"Karamele" 2.-6. klasēm	Kultūrizglītība, Teātris	Teātris	25
Valmieras sākumskola	1.-3. klašu koris	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, 1.-4.klašu koris	48
Valmieras sākumskola	Deju kopa "Pērkonītis" 1. klašu grupa	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 1.-2.klašu tautas deju kolektīvs	13
Valmieras sākumskola	Deju kopa "Pērkonītis" 2. klašu grupa	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 1.-2.klašu tautas deju kolektīvs	22
Valmieras sākumskola	Deju kopa "Pērkonītis" 3.-4. klašu grupa	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 3.-4.klašu tautas deju kolektīvs	15
Valmieras sākumskola	Deju kopa "Pērkonītis" 4.-6.klašu grupa	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 5.-6.klašu tautas deju kolektīvs	16

Valmieras sākumskola	Meiteņu koris 4.-6. klasēm	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, 5.-9.klašu koris	34
Valmieras sākumskola	Mūsdienu deja	Kultūrizglītība, Deja	Mūsdienu deja	84
Valmieras sākumskola	Popgrupa 1.-6. klasēm	Kultūrizglītība, Mūzika	Vokālie ansambļi, Popgrupa	17
Valmieras sākumskola	Teātra sports	Kultūrizglītība, Teātris	Teātris	12
Valmieras sākumskola	Zēnu koris 4.-6. klase	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, Zēnu koris	20
Valmieras tehnikums	Ansamblis_Ranka	Kultūrizglītība, Mūzika	Vokālie ansambļi, 10.-12.klašu vokālais ansamblis	35
Valmieras tehnikums	Koris_Valmiera	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, Jauniešu koris	22
Valmieras tehnikums	Vokālais ansamblis_Valmiera	Kultūrizglītība, Mūzika	Vokālie ansambļi, 10.-12.klašu vokālais ansamblis	14
Valmieras Valsts ģimnāzija	BONUS	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, Vidusskolas jauktais koris	42
Valmieras Valsts ģimnāzija	GAMMA	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, 5.-9.klašu koris	20
Valmieras Valsts ģimnāzija	Keramika, porcelāna apgleznošana	Kultūrizglītība, Vizuālā un vizuāli plastiskā māksla	Keramika	22
Valmieras Valsts ģimnāzija	PĒRKONĪTIS 10.-12.	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 10.-12. klašu tautas deju kolektīvs	18
Valmieras Valsts ģimnāzija	PĒRKONĪTIS 7.-9.	Kultūrizglītība, Deja	Tautas deja, 7.-9. klašu tautas deju kolektīvs	19
Valmieras Valsts ģimnāzija	RIEKUMS	Kultūrizglītība, Vizuālā un vizuāli plastiskā māksla	Aušana	8
Valmieras Valsts ģimnāzija	SALTĀRE	Kultūrizglītība, Deja	Sarīkojuma/balles dejas	88
Valmieras Valsts ģimnāzija	SIBEMOL	Kultūrizglītība, Mūzika	Orķestri, Pūtēju orķestris	58
Valmieras Valsts ģimnāzija	SKOLAS KABATA	Kultūrizglītība, Radošās industrijas	Žurnālistika/Skolas avīze	9
Valmieras Valsts ģimnāzija	Teātra pulciņš	Kultūrizglītība, Teātris	Teātra pulciņš	88
Valmieras Valsts ģimnāzija	Teātra sports	Kultūrizglītība, Teātris	Teātra sports	60
Valmieras Valsts ģimnāzija	Vokālais ansamblis	Kultūrizglītība, Mūzika	Vokālie ansambļi, Jauniešu vokālais ansamblis	7

Valmieras Valsts ģimnāzija	Vokāli instrumentālais ansamblis	Kultūrizglītība, Mūzika	Instrumentālie ansambļi, Vokāli instrumentālais ansamblis	8
Valmieras Valsts ģimnāzija	Vokāli instrumentālais ansamblis (7.-9.kl.)	Kultūrizglītība, Mūzika	Instrumentālie ansambļi, Vokāli instrumentālais ansamblis	7
Valmieras Valsts ģimnāzija	Vokāli instrumentālais ansamblis BLICĪTE	Kultūrizglītība, Mūzika	Instrumentālie ansambļi, Vokāli instrumentālais ansamblis	5
Valmieras Viestura vidusskola	Jauktais koris, 9.-12.klase	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, Jaukta vecuma koris	49
Valmieras Viestura vidusskola	Koncertmeistars	Kultūrizglītība, Deja	Tautas dejas, 10.-12. klašu tautas deju kolektīvs	16
Valmieras Viestura vidusskola	Koncertmeistars 1-5.klasēm	Kultūrizglītība, Deja	Tautas dejas, 1.-2.klašu tautas deju kolektīvs	48
Valmieras Viestura vidusskola	Koris, 3.-4.klase	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, 1.-4.klašu koris	48
Valmieras Viestura vidusskola	Koris, 5.-8.klase	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, 5.-9.klašu koris	53
Valmieras Viestura vidusskola	Mācību koris, 1.klase	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, 1.-4.klašu koris	67
Valmieras Viestura vidusskola	Mācību koris, 2.klase	Kultūrizglītība, Mūzika	Kori, 1.-4.klašu koris	67
Valmieras Viestura vidusskola	Mākslas pulciņš 1. klasēm	Kultūrizglītība, Vizuālā un vizuāli plastiskā māksla	Zīmēšana, gleznošana	8
Valmieras Viestura vidusskola	Minerva	Kultūrizglītība, Deja	Mūdienu dejas	35
Valmieras Viestura vidusskola	Sprīdītis 1.-2.kl.	Kultūrizglītība, Teātris	Teātris	35
Valmieras Viestura vidusskola	Sprīdītis 10.-12.kl.	Kultūrizglītība, Teātris	Teātris	11
Valmieras Viestura vidusskola	Sprīdītis 3.-4.kl.	Kultūrizglītība, Teātris	Teātris	32
Valmieras Viestura vidusskola	Sprīdītis 5.-9.kl.	Kultūrizglītība, Teātris	Teātris	32
Valmieras Viestura vidusskola	TDK "Viesturietis", 1.klase	Kultūrizglītība, Deja	Tautas dejas, 1.-2.klašu tautas deju kolektīvs	13
Valmieras Viestura vidusskola	TDK "Viesturietis", 2.klase	Kultūrizglītība, Deja	Tautas dejas, 1.-2.klašu tautas deju kolektīvs	14
Valmieras Viestura vidusskola	TDK "Viesturietis", 3-4.klase	Kultūrizglītība, Deja	Tautas dejas, 3.-4.klašu tautas deju kolektīvs	21
Valmieras Viestura vidusskola	TDK "Viesturietis", 9.-12.klase	Kultūrizglītība, Deja	Tautas dejas, 10.-12. klašu tautas deju kolektīvs	16

Valmieras Viestura vidusskola	Teātra sporta pulciņš 7.-9.kl.	Kultūrizglītība, Teātris	Teātra sports	8
Valmieras Viestura vidusskola	Teātra sporta pulciņš, 10.-12.klase	Kultūrizglītība, Teātris	Teātra sports	6
Valmieras Viestura vidusskola	Teātris „Sprīdītis”, 10.klase	Kultūrizglītība, Teātris	Teātris	20
Valmieras Viestura vidusskola	Teātris „Sprīdītis”, 11.klase	Kultūrizglītība, Teātris	Teātris	24
Valmieras Viestura vidusskola	Teātris „Sprīdītis”, 12.klases	Kultūrizglītība, Teātris	Teātris	15
Valmieras Viestura vidusskola	Vizuālās mākslas pulciņš 2.-4.klase	Kultūrizglītība, Vizuālā un vizuāli plastiskā māksla	Zīmēšana, gleznošana	19
Valmieras Viestura vidusskola	Vizuālās mākslas pulciņš 5.-9.klase	Kultūrizglītība, Vizuālā un vizuāli plastiskā māksla	Zīmēšana, gleznošana	5
Valmieras Viestura vidusskola	Vokāli instrumentālas ansambļis 10.-12.klase	Kultūrizglītība, Mūzika	Instrumentālie ansambļi, Vokāli instrumentālais ansamblis	5
Valmieras Viestura vidusskola	Vokāli instrumentālas ansambļis 7.-9.klase	Kultūrizglītība, Mūzika	Instrumentālie ansambļi, Vokāli instrumentālais ansamblis	5
			KOPĀ	2679